

310481 వ్రతిది నము వ్రకటిం వ(బడును.

Vol. 8.

సంపుటము ౮

చెన్నపట్టణము 1922 వ సం॥ మార్చి 11 వ తేది శనివారము
దుర్మతి నామ సంవత్సరము, ఫాల్గుణ మాస శుద్ధ ద్వాదశి ౧౨.

No. 274.

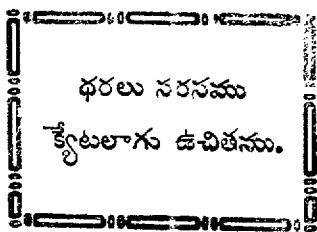
సంచిక ౨౭౪

ఇది పత్రికా సంపుటి కంపెనీ ద్వారా ప్రచురించబడినది. అధిక విలువలను ఇది కలిగి ఉంది. (1000)

౧౨ సంపుట.

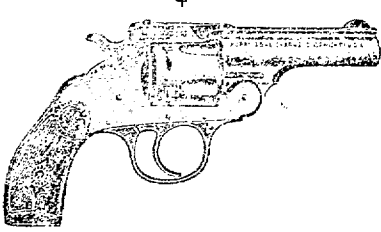
కాశీ, ౩౪, ౩౬ అంగుళములలో దొరుకును.

ధరలు సరసము
కేటలాగు ఉచితము.

వర్షము.

విన్నవి. జెబులో పెట్టుకోగలిగినవి కూడ దొరుకును.

స్థాపితము ౧౮౮౩ వం

గుర్. వి. రామానుజం శెట్టి అండు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, ముద్రా

ఓటో మోటోరిస్ 2838

మీరు బయటపొయి వచ్చినపుడు చాలా బడలికయందు సమయములో నైనను వెండింట్లు విందులు
యందులలో నైనను ఈ ఆటోను యుపయోగించిన మంచి కోరికలు వాసనలు యిచ్చి మనసుకు
ఆనందింపగలుగుమునకు కాంతి నిచ్చును.

కోబినియా తైలము

శ్రవణకాలములో ఉపయోగించుట నచ్చిన శీతములకు చలువయు సౌందర్యమును యిచ్చును.
అనేక శ్రీలు ఉపయోగించుచున్నారు. ప్రపంచమున ఈ తైలము ప్రతిఘటించుచున్న ఆవశ్యకము.
ఎల్లకోటలను విక్రయించబడును.

ఓటో మోటోరిస్ ధర బుడ్డి 1-కి 2, 1, 0-12-0, 0-8.
కోబినియా తైలము ధర బుడ్డి 1-కి 2, 1, 0-12-0, 0-8.

Shyam & Co, 6, Bander st, Madras. పి. యం. కంపెనీ, 6 బందరు వీధి, మదరాసు.

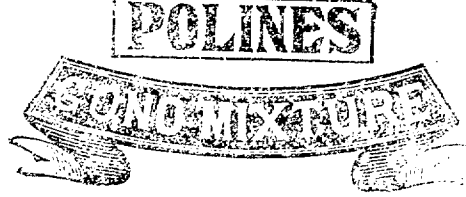

“Everybody's
favourite
Toilet
Kaminia oil &
Otto Dillbahar
Sold Every
where.”

వెంటుకలే ఆయిలు.
రావిపోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంటుకలు దువ్వెనతో ఉడి రాకమున పేర్కొనబడును.
ఉడికచుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంటుకలు పాడైపోవును.
అంతవరకు రావీయకద్దు.
నేడే
కామినీయా నూనెను
వాడుట మొదలు పెట్టుడు.
ఇది రిజర్వరు చేయబడినది.
వెంటుకల కెట్టి రోగ మున్నను, కోరి మాంద్య మున్నను,
యిది దివ్యవధము.
వెంటుకలు చిట్టుట గాని, గరుగు గాని యుండదు.
మీ వెంటుకలు మరల యెప్పుటి మెత్తదనమును గల్గి పట్టు
నలే నుండి మెరయుచుండును.
ఈ రోజుననే దీనిని పరీక్షించి చూడుము.
వెంటుకలు యెట్లు వృద్ధి యగునో కనిపెట్టుడు.
కామినీయా తైలమున నిన్ను సర్వోత్కృష్టునిగ జేయును.
తల బుడ్డి 1-కి 2 రూపాయి. వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.
అన్ని చోట్లలోను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము
క్రయించబడుచున్నది.

ఇది మందు లక్షణముగా రెండరిగివచ్చును. నరకు లక్షణము
గలదు గూడ దొరుకును. తమన్న,
సోలు గోలెట్లు:—
విగోయింజీయక ద్రవ్య అండు
కెమికలు కంపెనీ,
155 జమ్మామగీరు, బొంబాయి.

18 సంవత్సరముల నుండి చాలా ప్రసిద్ధి జేరినది.
ఈ ఔషధము ౪ శేరియా మొదలగు అన్ని విధములైన
సెగరోగములకు గాఢంగా చెప్పబడినది. ఇది ముపసిద్ధమైన
వనమాలికలచేత మాత్రమే తయారుచేయబడినది. ఒక నా
తాడు శేరించిన ఉపశమనము ఇచ్చును. 12 గంటల కాలములో
వ్యాధిని ఆపును. అయిదు రోజులలో వ్యాధిని నిర్మూలము చే
యును. ఇంతకు మించి వ్రాయబనిలేదు. ఒక సీసామందు తెప్పిం
చుకొని శేరించినపిదప రోగిలకే అనుభవముమీద గుణమును
తెలియుచుండు. పోస్టుచార్జీతో సహా బుడ్డి 1 కి 2 3-7-0
రెండింటికి 2 6-10-0 మూడింటికి 2 9-12-0 మాత్రమే.
[3458] ఈ ఔషధములు యింగ్లీషులో వ్రాయబడు యుచితము
D. polines & Co
Chemists, No. 5 Harimohan Roy Lane
Calcutta

సమృద్ధి (1883)
జంగారు, వెండి
మల వగలుగు. ప్రస్తుతము
కాశీను యిచ్చు. ప్రస్తుతము
తైలము ఇవ్వబడును.
ఉమిడి-రావంజీ శెట్టి
గురుసామి శెట్టి కంపెనీ
25, నై నాబాబు రోడ్, మదరాసు.
పాదా ఉంగరములు, పువ్వరాగము, సేవకములాలు
కంపులు, మున్నగువి చేర్చి కట్టబడిన ఉంగరములు,
తయారుచేయబడి అవ్యక్తమునకు సిద్ధముగా నుంచబడి
యిచ్చువి. కాశీలోని కాశీ వ్యాపారమున ౪8 ఉన్నవారి
చొప్పున అమోహముగా రియాయతచేసి యిచ్చబడును.
SOVEREIGN SPERMATORRHOEA PILLS
శుక్లమేహనివారణమాత్రలు.
(3473) 15 pills per 8 As. (net).
Startling relief in 24 Hours. Else money refunded
2 pills stop emissions and cure wet dreams
M. V. R. RAMACHANDRA RAO MARKET TANK COCONADA

మలయ దండనము
గోలెట్లు. అది సెగరోగమునకు సేవకము.
ఇచ్చుచుండును. పిమ్మటతో తయారు
చేయబడును. అది మోహము
ఉపశమన సేవకమును మోహము
గోలెట్ల మానునది. శ్రీలు తయారు
చేయబడిన గూడ ఇది రావోగము.
(1251) బుడ్డి 1-కి 2 3-7-0
చండి (మలయదండనమున కనుపానము) కోస్తు. పి. పి.
[1251] గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం, (గోదావరి)

వలెలు కంపెనివారి ప్రతేకపు ఔషధములు

ఈ క్రింద వెలుపబడిన ఔషధములు శరీరకాస్త్రమునకును, కోగ చికిత్సకును సంబంధించినవి మా వైద్యులచే రసాయన కాస్త్రములచే కాస్త్రపరిశోధనానుసారము యేర్పరచబడినవి.

మా ఔషధముల తయారుజేయు కాలలో మరలగా సామగ్రి యంతయుగలదు. ఇది యిండియాలో నెల్ల చాలవెద్ది ప్రస్తుతము కావలసిన వస్తు సామగ్రి యంతయుగలదు. అచట మూలికలు వృక్షకాస్త్రప్రకారము, రసాయన కాస్త్రప్రకారము, భూ తద్వముగనుండ గూడ పరిశుభ్రములు. అచట బి. పి. స్టాండ్డు ప్రకారము రసాయనములు మూలికలు తయారు చేయుచున్నాము. కావున యీ ఔషధములు పారిశుద్ధ్యతయున్న, నమ్మకమున్న యేమాత్రమున అయమానింప నక్కరలేదు.

డాక్టరు యాన్సన్ సరపు

సరపు ఫెర్రి ఫాస్ఫేటిక్, కాంపౌండు క్వినైను యెట్ స్క్వియా ఈసికపు డాక్టరు యాన్సన్ పద్ధతి ననుసరించి విరచనాస్థానములు, వైస్, స్క్వియా యిన్నయియుజేసి దివ్యముగ తయారు జేయబడినది.

ఈ ఔషధము అతి ఉష్ణప్రదేశములోగాని యిండియాలో నుండుటలన గలుగు దుర్బలత్వమును పోగొట్టుటకును, మానసిక దేహవాదగాని దుర్బలత్వమునుగాని పోగొట్టుటకును ప్రపంచ మంతటను ప్రసిద్ధి కెక్కిన దివ్యౌషధము.

వెల పెద్ద బుడ్డి రు 2-8-0 మీడియం సైజు బుడ్డి రు 1-4-0. చిన్న బుడ్డి 12 ఆణాలు.

కెమికల్స్ ఫర్ము

ఇది విరక్, తైము, పొటాషు, సోడా ఫాస్ఫేటుల సరపు శుభ్రముగనుండును. అతుగున సత్తుయేమియు నుండదు. ఫిలడెల్ఫియా యెద్వద్దు పారిషు గారు చేప్పిన పాశ్చాత్య ప్రకారము తయారుకాబడినది.

ఇది పిల్లలకు అత్యంతోపయోగకరమైనది. ఇది బలమునిచ్చు మంచి ఔషధము. రుచిచానుండును. మంచిరక్త వృద్ధిగావించి నరములకు పుష్టినిచ్చును.

పెద్ద పైజు బుడ్డి రు 1-12-0, మీడియం రు 1-0-0, చిన్న పైజు 10 ఆణాలు.

వలెలు కంపెనివారి సరుకులకు మా మందులను వివరించుచు వ్రాయుము:-

N. POWELL & Co., Manufacturing Chemists, Bombay

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ అపూర్వగ్రంథములో జ్వరగారడె, యోగద్వైత హస్తలాఘము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రకాస్త్రము, ధూతీవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లచేత తమాసాలు విడిచి విశోదవిద్యలు గలవు. ఇంతే గాక మనుష్యుని మానసుచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీనముతో సమాధిసాగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గలముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిలుపు మెడలగు విడిచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన ఆత్మశుభ్రముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల రూ 4-0-0 లు. 2113-688)

“కాంతామదహరణి”

అను యువానీ వైద్యకాస్త్రప్రకారము తయారయిన అద్భుతమైన దివ్యమైన ఔషధము - బలహీనత కాస్త్రచేతులు లాగుట, రుతిలో శీఘ్రస్థలము, పోగొట్టి, పిచ్చుకృద్ధిని అమితముగా మలుగ చేయును. చికిత్స చేసి చూడ మీకే తెలియును. వెల 1 డబ్బా 4-0-0

“సెగరోగనివారిణి”

3 విధములగు సెగవ్యాధులు, యంతకాలము నుంచి తీర్చించుచున్న, తీనినిసేవించిన 3 రోజులలో నిశ్చేషముగా నీవారణయగును. అట్లుకాదేని సామ్య వాపసుచేయబడును. 1 సీసా రు 1-0-0

ది రెడ్డి అందు కంపెని, గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు (గోదావరిజిల్లా)

ఆయుర్వేద చంద్రిక

ఇది మానుషున కొకటిమారున సంవత్సరమునకు 12 గుచ్చుములుగా ప్రయోగించబడును. ఆరోగ్యసంబంధముగ, ఆయుర్వేద సంబంధముగ వైద్య పర్యము లన్నియు కరతలామలకముగా చూపించుచుండును. ప్రతివాదము, ప్రతివైద్యుడును, చూడ దగినది. 2 ఆణాలు బిళ్ళ లంపిన మాదిరి పత్రిక యుచితము.

సంవత్సర చందా రూ 3-0-0. దరఖాస్తు వెంట పంపవలయును. లేక బి. పి. గా పంపవచ్చు పంపెదము.

గ్రంథాలయములకు మాదిరి సంచిక యుచితము.

మేజెబరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము, మేజెబరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము, మేజెబరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము.

8-51 [1] వెండిపి - నెల్లూరు జిల్లా

తెలకుస్థలకు పూచీయెన

ఔషధము

చర్మముపైన యుండు తెల్లవచ్చుల వైఖాత వలన 3 ది-ములలో మాయమై పోవును. ఈయోగము ఒకమహాత్మునిచే శ్రేష్ఠమైన మూలికలచే తయారు చేయబడినది. మచ్చలు మాసిపోని ఎవల యచ్చిన ధరకంటె రెండంతలు ప్రైకము వాపసియ్యబడును. బుడ్డి 1-కి ధర పి. పి. తో సహా రు 3 లు.

ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను

(14-0) The Aryin Nursery, P O Kamtaul Darbhanga.

ప్రాచీన ప్రసిద్ధి నొందిన

హిందూస్థానమును స్థాపించబడియుండు

ఆయుర్వేద ఔషధాలయము

స్థాపితము 1881 సం॥

అతంతస్సగ్రహ ఔషధాలయము కోరి వ్రాయు వాండ్రకు ఆయురారోగ్యశిక్షిద్ధి పరిల్లు ఒక గ్రంథమును తపాలు ఖర్చు సహా కోరకనే ఉచితముగా పంపుచున్నాము.

మాయొక్క ప్రతి ఒకటి కావలయు ననిన

ఆతంగనిగ్రహ ఔషధాలయం

26 బ్రాడ్వే, మదరాసుకు వ్రాసేడి.

యినాం! యినాం!!

60 సం॥ రముల అనుభవముగల సర్కారు

వైద్యాధికారి రావు సాహెబు డాక్టరు దాసుగారి

నుఖిదీవిత రహస్యపుస్తకము

ఇనాముగా పంపబడును. ఈ దిగువవిలాసము

నకు వ్రాయవలెను. (333)

ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

The swasthya Sahaya Pharmacy, 30-2 Harrison Road, Calcutta

త్రివృత్ లేహ్యము

త్రివృత్ లేహ్యము: చిన్న పిల్లలకు ముసలివారికి నుఖముగా విశేషముచేయును.

త్రివృత్ లేహ్యము: మూలవ్యాధులను పోగొట్టును.

త్రివృత్ లేహ్యము: ప్రతివేళలలోను బుచ్చుకొనిన నుఖవిశేషము అగును.

త్రివృత్ లేహ్యము: విశేషనాదములలో కల్ల మంచి

దని చిరకాలాచార్యులవారు కల్పసాగములో చెప్పియున్నాడు. అజీర్ణభోజనము, శరీర

తప్పిన భోజనమువల్ల బాగా జీర్ణముగాక చేగులలో ఉండి, కడుపుబొంగు, అన్నము

ఇవ్వములేకపోవుట, అక్లి మెడలగు గుణములగు

ములుగలిగి ఉన్నపుడు త్రివృత్ లేహ్యము బుచ్చుకొనిన ఒకటి రెండు విశేషము అగు

(8166) నట్లుజేసి తేలిక గలిగించును.

10 తులముల వెల రూ 1-0-0

40 ,, వెల రూ 3-0-0

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి

బి. పి. ఎం. బి. సి. ఎం.

మేనేజింగు డైరెక్టరు,

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

19, హైన్ రోడ్డు,

హౌంటురోడ్ - మదరాసు.

బెంగుళూరు

స్వదేశిబనీనులు, మేజొర్లు.

మిలిటరీ ధరిలు మేజరీవరకు

యంత్రాలయమునండి నేరుగా తెప్పించుట

మాకు ప్రత్యేకముగా వ్రాసి తెప్పించుట.

కాచి, బెంగుళూరు రత్నాబజార్, కంప్లెట్

గడ్డలు, ప్లష్, లక్ష్మీ, సరస్వతీ, డిజిల్, గాంధీ

మున్నగు వెండి క్రతిములుకూడ మా వద్ద గలవు.

బాగుగా కలుపయ్యెట్టి యోగ్యత గల

వీరంట్లు కావలెను.

Pahlajrai Ramnarayan & Co.,

I dept A. P.

Wholesale Hosiery Merchants

Bangalore City.

3840)

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి గానశాస్త్రి

పి. కే. పి. సి. వారి

శిరవధని

ఈ దివ్యకృతియు అల్లులకు వాలను న్నిధి జేసి

శరీరపుష్టిని కలిగించును.

పిల్లలకు సంజీవి. పశ్యము లేని రుగ్మిల రసాయ

ము. శార్మిస్సుమిచ్చు బుష్టా పరితేమ పిల్లలు, శి

ల్లలు నుఖపర దుక. బలహీను లగు పిల్లలకిచ్చి బుష్ట

ము రోయి దేహపుష్టి లుగును. వెల బుడ్డి 1-కి 1-0-0

(8847) బి. పి. కో. క. సి. రూ 2.

మాక్కు మునీంద్రుడు ఆ రుగ్మి వ్యాధులు చిక్కను

అయుర్వేదసంఘము, బెజవాడ.

మానుషాక్ష బోరకు నబ్బు చర్మవ్యాధును ఆత్యాశ్చర్యకరముగా

కుదుర్చును. ఎస్. రంగనాథంశెట్టి అందు దర్శుచుద్రాసు

ఆంధ్ర పత్రిక గ్రంథనిలయము, రాజమహేంద్రవరము

సవలలు	పుస్తకములు	సవలలు	పుస్తకములు	సవలలు
మొదటి భాగములతో మొదలుపెట్టిన కృత్తికాగ్రంథముతో 250 పుస్తకముల దర్శనముగా 2 మాసముల కొరకు సారి నెలనడుమ. పుస్తకములు కల పోస్తే జాక చందాదారులకు రు 1-10 మాత్రము. చందాదారులకు వారు ప్రజ్ఞాపరము 0-10 లు ముందుగ బంపవలెను. పెరినతరు 80 గ్రంథములు ప్రకటింపబడినవి				
1 మామూల	రు 1-8-0	6 ప్రతిభామాలము	1-8-0	
2 చాకొరగు	1-8-0	7 నీలాంబరి	1-9-0	
3 మాయావిని	0-12-0	8 అక్షరమాలము	0-10-0	
4 మరకతియంతము	1-5-0	9 మాధుర్యము	0-4-0	
5 పరిమళహాస్యము	1-8-0			

చందాదారులకు వారిలకు రు 10-12-0 గ్రంథములు పోస్తే జాక రు 1-10 లకు వచ్చును.

శ్రీ శ్రీ శ్రీ

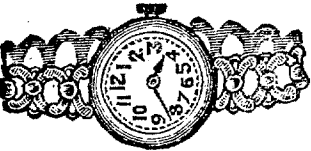
Rolled Gold Bracelet Watch

రోల్ గోల్డ్ బంగారు

బ్రేస్ లెట్ వాచ్

(ఇంగ్లీష్ మాస్తరు చేతిగడియారము)

ఆగడియారము మంచి దృశ్యమైన సామానులతోను, బహు ఆందమైన చిత్ర పనులచేత తయారుచేయబడినది. చూచుటకు హెచ్చుదర గల గడియారమునలే కనబడును. సరియగు గంటను చూపు మంచి గడియారము. శ్రీ పుస్తకముల దీనిని చేతిగా ధరించుటచే చేతికి బంగారపు ఆభరణమువలె ఆందమగా వుండును. గడియారము మొదలు చేతిగొలుగువరకు అన్నియు రోల్డ్ గోల్డ్ క్వార్ట్జు బంగారుతో చేయబడినందున అగుల బంగారపు గడియారమువలె వుండును. బంగారు వన్నెకు 2 సంవత్సరముల పూచీ యివ్వగలము. స్ప్రింగ్ చేతిగొలుగు అయినందుకల్ల పెద్దచేతులను, చిన్న చేతులను, ఈ గడియారమును ధరించుకొనవచ్చును. ఆందమైన పట్టుబొమ్మలతో ప్రతిగడియారము వుండును.

రోల్ గోల్డ్ గడియారము చేతిలో కట్టుకొను బ్రేస్ లెట్ గొలుసుతో ధర రూ 10. [3262] 4 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యివ్వబడును.

లండన్ స్పిన్ వాచ్ కంపెని,

పోసు బాక్సు నెం. 328, మాంటురోడ్ మద్రాస్

నిన్ను, బొంబాయి, బాధుమెహము, పుర్రోణ నవాయి, నెగ, మూర్ఖ, కెర్ల, మూలకంబి, స్త్రీ రోగము, పక్షవాతము మొదలగు నన్ని పూచీవైపు కుదర్చబడును.

గుణమిచ్చిన మీదటే సాన్నిధ్యము

ఆయుర్వేదముతో గూడ ఆంగ్లేయ వైద్యము, హోమోయోపతి, హోమోపతి, మొదలగు అనేక పాశ్చాత్య వైద్యశాస్త్రములు చదువుటకున సేము ఆయుర్వేదము విజ్ఞానపూర్వకముగ తెలిసికొనగలిగితిమి.

అపురూపములగు ఓషధుల మహత్వములు పర్యత నానులగు కోమలు వర్తకాలకే తెలియును. వారలే వాటిని వాడుచున్నారు. వాటిని వారివద్ద మిగుల శ్రమపడి కొన్ని అపాయములకు లోనై నేర్చుకొని, పరిశోధించి, ప్రయోగించుచున్నాము.

అన్ని దీర్ఘ వ్యాధులును పూచీవైపు కుదర్చబడును, ఒకే వ్యాధియొక్క అన్ని జాతులకును, అందరు రోగులకును ఒకటే దివ్యవైద్యముకాదు. ప్రతిరోగి స్థితియును, రోగమును ఆలోచించి అందులకు తగిన మందులనుబడును.

మాద్యగోనుండి బోషధము నేవించు రోగులు వారికి గుణము కనుపించినకొలది వాయిదాలవై సామ్యుద్విగ్రహమును. అట్టివారుగుణము కనుపించక పూర్వముగాని, రోగము కుదరనివచ్చునని నమ్మకము పుట్టక పూర్వముగాని సామ్యుద్విగ్రహము నివ్వనకనడుములేదు. ఈ పుస్తక ప్రతులు మూలముగ గణితము చికిత్స చేయబడును. అట్టివారికి బోషధములు వి. పి. గా పంపబడును. (3222) వి. ఎస్. రాజా.

దీర్ఘవ్యాధులవలనయు, దీర్ఘ వ్యాధులనునునమైన భీమునిపట్టణము. ఆయుర్వేదవైద్యులు.

ప్రతిదినము ప్రతిచోటను కలుగుచుండును. రక్తము కాకుట, ఎముక విరుగుట, జెణుకులు, మూర్ఖ, శ్వాసావరోధము, నీళ్ళలోపడుట, కాలిన గాయములు, నలుకులు, గాయములు మున్నగునవి ఎచ్చటనో యొక్కచోట తప్పక ప్రతిదినము కలుగుచుండును.

సరియైన సహాయము లేకపోవుటచే తెలుచుగా మరణములు, శాశ్వతమైన దుర్బలత, స్థిరమైన కుమారములు కలుగుచుండును. గనుక బాలురు, బాలికలు, పురుషులు, స్త్రీలు, ప్రతియొక్కరూను చదువుకొని ప్రథమ చికిత్సను చేయటకు తెలుసుకొనుట మంచిది.

డాక్టరు యొక్క రామారావుగారిచే వ్రాయబడిన అపాయములకు ప్రథమ చికిత్స అను గ్రంథము అపాయములు గలిగినవ్యధు డాక్టరు వచ్చునంతదనుక చేయవలసిన ప్రథమ చికిత్సలను తెలుపును. అది బహు సులభతెలియే వ్రాయబడియున్నది. విస్తారమైన ఉదాహరణములతో అన్యు జేయబడియున్నది.

ఆంగ్ల, తెనుగు భాషలలో ఈ పుస్తకము దొరకును ధర 1 కి రూ. 0-12-0 ఇప్పటికి నేనవేల కాపీలు అమ్మకమైనవి. Sri Krishnan Bros., Chemists & Opticians, Post Box No 156 Madras.

శ్రీ బాలగంగాధర తిరునామము

సమస్తాంతరే కేమ

స్వరాజ్య ఉపాధ్యక్షులు

ప్రతి 1-కి రూ 0-14-0

పండిత : దనమోహన మాధవ్య

గారి జీవితము, పంజాబు జిల్లా

ప్రతి 1-కి రూ 0-8-0.

వావిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రులు అండుపల్లె,

392, ఎన్.కె.నెం. చెన్నపురి.

తెలిపిలకామ: వావిళ్ల, నుదకామ. 1487-547

నూతన గ్రంథములు

చిత్ర రంజన దాసు

సంపూర్ణజీవితము, ఉపదేశములు

మె 0-8-0

గాంధీ మహాత్ముని

‘నాచెటసాల అనుభవము’

మె ప్రతి 1-కి 0-12-0 [3051]

దాదాభాయి నారోజి

జీవితము, ఉపన్యాసములు

మె 0-8-0

యం. ఆర్. కృష్ణరావు అందు కంపెని, నెల్లూరు.

కనుకొని దిండు.

గల కనుకొని దిండు సహ 0-12-0 } వైద్యులు పోస్తే 100 కనుకొని దిండు సహ 0-12-0 } సహ అయినది. 1000 కనుకొని దిండు సహ 0-12-0 } ప్రతి ఆర్డరుతో 0-12-0 బిళ్ళలు ఆధ్వర్య పంపినపంపబడును. కా. వెం. రంగయ్య, రంగనాథులపేట, నెల్లూరు.

నిత్య పురుషత్వ శక్తి సంపూర్ణముగ నున్నదా?

ఆపురుషత్వశక్తిని బలమును మరల సంపాదించుటకు వ్యాధిని పూర్తిగా కుదర్చుకొని బోషధము నీకు తక్షణం కావలసి యున్నదా లేదా?

వృషయోగమును వాడి చూడుము.

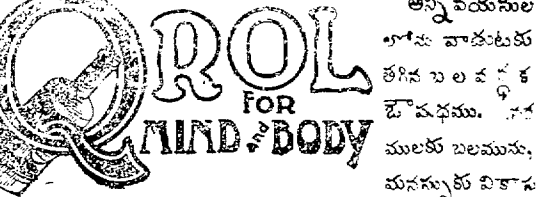
ఇది, మరకధ్వజము, స్వర్ణము, కస్తూరి మున్నగువానినిచేయు వద్దతిని శరీరమునందు జీర్ణమును రూపముతో చేయబడినది. అది ఫలితములకు పూచీపడును. అది ఉత్సాహమును శతశక్తిని శీఘ్రముగా మరల కలిగించును. అత్యధిక పురుష శక్తిని కలిగించును. 2-(3224)

30 దినములకు సరిపోవు బోషధము విస్తా 1-కి రు 5-0-0. వి. పి. ఖర్చులతో సహా రు 5-5-0.

The Kalpataru Ayurvedic works and Stores 94 Grey Street, Calcutta

( ) భారతీయులదే.

సుప్రసిద్ధులైన ఋషులచే కనిపెట్టబడినది.

అన్నివయసులలోను వాడుటకు తగిన బలవంతక బోషధము. శరీరములకు బలమును, మనస్సుకు విశ్వాసమును గలిగించును. చిత్తచాంచల్యమును మజ్జిపును పోగొట్టి, అమృత జ్ఞాపకశక్తి నిచ్చును. మిక్కిలి గుణము నిచ్చును. దీనిని అన్ని దీర్ఘవ్యాధులకును బలహీనమునకు వాడవచ్చును. అజీర్ణికూడ ఇది మంచుగునిచ్చును. బుడ్డి 1-కి ధర 1-8-0, 12 బుడ్డులు 16-8-0. వర్తకులకు ప్రత్యేక పుటాకు ధరలు గలవు

The Hindu Medicine.

107 Harrison Road, P.Box No. 811, Calcutta.

(3081) 'MESSAGE OF THE MARTYRS.'

With a foreword of S. Srinivasa Iyengar

(Ex. Advocate-General, Madras.

Containing the soul stirring messages of our incarcerated patriots. Price As. 8. Postage extra.

K. KYLAS & Co., Publishers, Triplicane, Madras.

జగన్మోహనీ మాత్రలు

ఇవిదేశీయ తాంబూల మాత్రలు

అమృతశుల్కములగు మూలికాసముదాయముచేతయారు చేయబడినవి. 100 మాత్రలు 2 అణాలు మాత్రమే

తపోబాఖర్చులు ప్రత్యేకము

విజయ కావలయును

ఆర్షాయుర్వేదావధానిలయము, కాకినాడ.

ఆము క ము ని

సాతకాల ఎక్స్ ప్లైజు పుస్తకములు, గ్రాఫ్ పుస్తకములు, ద్రావింగుపుస్తకములు, జాండునోటు పుస్తకములు, కాగితములు, కలములు, సిరాలు, రబ్బరులు మున్నగునవి సహ మైదరలకు దొరకును.

పౌంటెన్ కలములు, వాటర్ మెన్ 1 కి రూ 6-12-0

స్టాన్ 1 కి రూ 4-12-0 బ్లాక్ లెట్ 1 కి రూ 2-14-0

అలెక్జాండ్రా 1 కి రూ 2-0-0, కండిక్లిస్టు 1 కి రూ 0-11-0

(3233) తె. జగదీశన్ ఆస్థాన కంపెని

తిరువలి క్కే-జి, మద్రాసు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1922-వ సం॥ మార్చి నెల 11-వ తేది

శనివారము

గాంధీ మహాత్ముని

ఆరెస్టు

—:~::~:~::~:~:—

నిన్నటిదినము సాయంకాలము అహమ్మదాబాదు నగరమున, గాంధీమహాత్ముని రాజద్రోహ నేరముక్రింద అరెస్టు జేసిరి. ఇండియా ప్రభుత్వము నాచి యంగీకారముతో, బాంబాయి ప్రభుత్వము నారు అరెస్టున కుత్తరుప్రజేసిరి. ఈ వార్త భారత వర్తమాను సంత సమున ముంపగలదు. సహాయ నిరాకరణోద్యమమునకు జనకుడి మహాత్ముని అరెస్టు జేయవలసినట్లు, ఉద్యమ విజయమునకు నిదర్శనమని ఎంచవచ్చును. అధికారవర్గమువారి ఎరుట రెండేమార్గములుగలవు. ప్రజాభిలాషను తృప్తిపరుచుటయూ, లేక దానిని నిర్బంధములతో నణగ్రొక్కటయూ? మొదటి మార్గమును అవలంబించుటకు, అధికారవర్గము బూనుకొనలేదు. ఆత్మరక్షణకొరకు వారు రెండవమార్గము నవలంబించవలసినట్లు. మహాత్ముని నిర్బంధము, రెండవమార్గమునందు చరమదశను సూచించుచున్నది. ధర్మమార్గమునందు, అధికారులు గాంధీమహాత్ముని సాధింపజాలకబోయిరి. వారి యుద్యమధాటి నెదుర్కొనజాలకబోయిరి. సత్యము ధర్మముల ముందర, అధర్మము విజయము గాంచజాలదు. ఆత్మబలము ముందర పశుబలము గెలువకలదు. హిందూదేశ దృక్పథమును, గాంధీమహాత్ముని మార్పులిగెను. ప్రపంచ దృక్పథమునందు సముతము, మార్పు గలిగించుచుండెను. కాని, అధికారవర్గము వారింకను, తమ దృష్టిని ఇంకొక దిక్కునకు త్రిప్పురారు. బానిస మరల్చుటకే, గాంధీమహాత్ముని నిర్మాణకార్యక్రమమును బోధించెను. అందువలన విజయము తప్పదని, మహాత్మునికి సమ్యక్ము గలదు. శాసనోల్లంఘనమును విరమించిన పిమ్మట గూడ, మహాత్ముని అధికారులు అరెస్టుజేయుట జూడ, నిర్మాణ కార్యక్రమము శాసనోల్లంఘనమున కన్నను బలవత్తరమయినదని గ్రహింపవచ్చును. స్వరాజ్యము సుప్రతిష్ఠితమగుట కంతకన్నను ఫలప్రదమగు మార్గములేదు. తనను అరెస్టుజేసికొని, భారతీయు లెటుల మెలగవలయునో, గాంధీమహాత్ముని సందేశ పూర్వకముగ తెలిసియుండెను. ఆ సందేశమును నిన్నటిదినము ప్రచురించియుంటిమి. దేశము సామ్రాజ్య శాంతము వహింపనలెనని మహాత్ముని హెచ్చరించుచున్నాడు. దౌర్జన్యమున కేమాత్రము అనకాశ ముండగూడదని బలపరుచుచున్నాడు. అరెస్టులైన మరురాత్రి, విదేశ వ్యక్తప్రహసము గావించుచో, తాను సంతసింపదని, మహాత్ముని తెలిపెను. ప్రజలు బుద్ధి పూర్వకముగ నిచ్చినైచిక వ్యక్తములనే దహనము గావించనలెనని, మహాత్ముని హెచ్చరించుచున్నాడు. రాజములను ఎల్లరు చేపట్టి నాలు వంకవలయుననియు, సుద్ధ స్వదేశవ్యక్తమును తయారు జేయవలయుననియు, దానిని మాత్రమే ప్రజలు ధరింపవలయుననియు, మహాత్ముని కోరుచున్నాడు. శాసనోల్లంఘనమున కిప్పుడు ఏరూపమునను గడంగక,

వెంటనే నిర్మాణకార్యక్రమమును అత్యంతదీక్షతో కొనసాగింపవలెనని, మహాత్ముని బోధించుచున్నాడు. యంగు ఇండియా పత్రికలో వ్రాయుచు, ఈ కార్యక్రమమును గడియారపు నడకతో సమానమగు క్రమముతోను, పంజాబు మొయిలు వేగముతో సమానమగు వేగముతోను, నడుపవలెనని మహాత్ముని తెలిపిన హితమును, భారతీయు లీసమయమున ఆచరణలో బెట్టుట యత్యంతావశ్యకము. తడవు జేయుట భావ్యముగాదు. గాంధీమహాత్ముని గౌరవించుటకు, ఇంతకన్నను ఫలప్రద మగుమార్గము లేదు. గాంధీమహాత్ముని సామాన్య పురుషుడుగాడు. మహాత్ముని యుగపురుషుడు. ధర్మసంస్థాపన నిమిత్తము అవతరించిన, మహామహుడు. ఆతని దృష్టి, దేశ, కాలములకు ఆతీతమయినది. ఆతని దృష్టి ప్రపంచ మంతటిపై నిలచియున్నది. అన్ని జాతులను, అన్ని సంఘములను, అన్ని మతములవారిని ఆతడు ప్రేమించును. అందరును, ఆతని నాయకునిగ గ్రహించిరి. ధర్మపథమునందు, వివిధ జాతులును లీనమగుచున్నవి. నిజసంయోగము గురురుట కిదియే మార్గము. హిందూదేశము నుద్ధరించుటలో, గాంధీమహాత్ముని ధర్మసంస్థాపనను కావించుచున్నాడు. స్వరాజ్యముకొరకు, మహాత్ముని పాటుబడుచున్నను, స్వరాజ్యసిద్ధికొరకు గూడ ఆతని ప్రయత్నము బనికవచ్చుచున్నది. మతము, రాజకీయములను విభాగములను, మహాత్ముని గుర్తింపలేదు. అందుచేతనే స్వరాజ్యసంపాదనమునకు గూడ, కఠిన సాధనలను విధించుచున్నాడు. మహాత్ముని స్వేచ్ఛగ నుండునట్లుకన్న గూడ, మహాత్ముని నిర్బంధమున నున్నప్పుడు ఆతని యాదేశమును ఎక్కడు నిష్కర్షగనాచరించుట, భారతీయుల పరమ ధర్మము. మహాత్ముని నిర్బంధము, స్వరాజ్యమును చేరువకు దెచ్చెననుటకు సందియములేదు. సర్. జె. డి. కిసుగారు కామన్సు సభలో జెప్పినట్లు, స్వేచ్ఛగనున్న గాంధీకన్న నిర్బంధముననున్న గాంధీ అధికారవర్గమునకు ఎక్కువ ఉపద్రవకరుడు. గాంధీమహాత్ముని, స్వరాజ్యశ్రేయమున జేరి మానముగ జేసెడి నిరంతరతపము, శ్రీజగములను కదలించక మానదు. ప్రపంచోద్ధరణము, భారతవ్యోద్ధరణము, ధర్మసంస్థాపనము, ఆ మహాత్ముని తపోమహిమ వలన, సిద్ధింపక మానవు. ఇట్టి లాభము ప్రపంచమునకు చేకూరుటకోయన, మహాత్ముని నిర్బంధించిన ప్రభుత్వమువారు, అభినందనీయులు.

మాంటాగూగారి రాజీనామా

మాంటాగూగారి రాజీనామాకు కారణము, ఛేంబర్లైనుగారు కామన్సుసభలో చెలిపిరి. ఇటీవల, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తుర్కీసాధి నేతరుల మార్గవలయునో తెలుపుట, నొక తంతిని బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారికి పంపినసంగతి, చదువరులకు చెలియును. అది 8 వ తేది పత్రికలో ప్రచురింపబడెను. ఆ తంతియందు, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమును కలవరపెట్టదగిన విశేషాంశము లెవ్వియులేవు. తంతి వార్తయందు, ప్రారంభముననే, హిందూదేశపు కోర్కెలను సంపూర్ణగ నెఱవేర్చు వీలుండదని, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సూచించి యుండిరి. ముఖ్యమగు మూడుమార్పులవసరమనిమాత్రము, వారు తెలిపిరి. కాన్ స్టాంటినోపిలును ఇతరులు వదలి వేయవలయును. పవిత్రస్థలములపై సుల్తాను యాజమాన్యము సంగీకరింపవలయును. తురుష్కుల త్రేసురు, అందలి ప్రజియానోపిలు పట్టణమును తుర్కీ కిచ్చివేయవలయును. స్పర్షాను తుర్కీ పరము జేయవలయును. మహమ్మదీయులు తెలిపెడి

కోర్కెల కివి ఎంతయు కొరవడుచున్నవి. ఇట్టి సంకుచితముగు కోర్కెలను సముతము, అంగ దేశ పత్రికలు నిరసించినవి. త్రేసురు తుర్కీకిచ్చుట ఆసంభవమనియు, హెడ్జాజును తుర్కీ పరము జేయ వలనుపడదనియు, మార్షింగుపోస్టు పత్రిక వ్రాసెను. వెస్టుమినిష్టరు గెజిటుపత్రిక సముతము, వెనుకాడుచున్నది. మక్కాపై సుల్తానుకు అధికారమున్నను, స్వతంత్ర సంస్థానములమధ్య యాయధికారమును వారు చెలాయించుట దుస్తంపని, వెస్టుమినిష్టరు గెజిటుపత్రిక చెలుపుచున్నది. ఈ పత్రిక చెలిపిన భయమున కాధారము లేక పోలేను. ఇందుచేతనే, తుర్కీ-సుల్తానుకు పవిత్రస్థలము లున్న ప్రదేశము అంతటిపై మతసంబంధమగు అధికారమే గాక, భౌతిక సంబంధమగు అధికారముగూడనుండుట యత్యంతావశ్యకమని, మహమ్మదీయులు కోరుచున్నారు. మతసంబంధమగు అధికారమునకును, భౌతిక సంబంధమగు అధికారమునకును, మహమ్మదీయులు భేదముగను బఱచుటలేదు.

మహమ్మదీయమతము, రెండు అధికారముల సమ్మేళనమును గుర్తించుచున్నది గాని, రెంటియెడ బాటును గుర్తించుటలేదు. ఈ సంగతిని కనిపెట్టిక, మహమ్మదీయాభిప్రాయమును గూర్చి బ్రిటీషు వారు విరుద్ధాభిప్రాయమును తెలుపుచున్నారు. క్రైస్తవుల మతగురువుగు పోపునకును, తుర్కీ-సుల్తానుకును పోల్చి-జూపుచు, పోపునకు వలెనే సుల్తానుకు సముతమురాజకీయాధికారము లేకుండ మతసంబంధమగు అధికారముండ వచ్చునని, వీరు బలుకుచున్నారు. మహమ్మదీయులు ఇట్టి విభజనమును అంగీకరింపజాలరు. రాజకీయమనియు, మతసంబంధమనియు, విభాగము జేయుట, మహమ్మదీయమతపు కట్టుబాటుకు వ్యతిరేకము. ఆకారణముచే, మహమ్మదీయ పవిత్రస్థలము లుండెడి ప్రదేశములు, మహమ్మదీయేతర పరిపాలనము నందుండుటకు, మహమ్మదీయ మత మంగీకరింపదు. మహమ్మదీయులుగానివారు పరిపాలించుచో, మహమ్మదీయ పవిత్రస్థలముల పాలనము యథావిధిగ కొనసాగదని విశ్వసించుచున్నారు. ఈ సంగతిని భారతదేశ మహమ్మదీయులు పలుమారు వెల్లడించి యుండిరి. అటులయినను, ఇండియా ప్రభుత్వము ను అంగీకరించి తెలుపక, పవిత్రస్థలములుమాత్రము సుల్తానుపరము జేయబడినచాలునని తెలిపియంకరి-మహమ్మదీయుల కోర్కె ప్రకారము, మసబాటుమియా, పాలెస్తీను, సిరియా, మొదలగు భాగములపై క్రైస్తవజాతుల యాజమాన్య ముండుటకు వీలులేదు. మహమ్మదీయ దృక్పథముననుసరించి జూచిన, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి సూచనలు ఎంత సంకుచితముగ నున్నవో గ్రహింపవచ్చును. ఇట్టి సూచనల నయునను, బ్రిటీషు పత్రికలు అంగీకరింపక, మీదు మిక్కిలి గాంధీ అరెస్టును గూర్చి కలవర పెట్టుచున్నవి. డెనులీ తెలిగ్రాఫ్ పత్రిక చెలిపెడి హితమును గమనింపుడు. రాజకీయ సౌకర్యములను ప్రసాదించుట వలన ప్రజల పొగరు అడగిపోవదనియు, ప్రభుత్వమువారు తమ యధికారములను కఠినముగ చలాయించుటచేతనే, యిట్టి ఫలితము చేకూరుననియు, ఈ పత్రిక హిత మొసగు చున్నది.

డెనులీ క్రానికలు పత్రిక, లాయడు జార్జి గారి పత్రిక. లాయడు జార్జి గారికి, ఈపత్రిక వంత బాడుచుండును. ఈపత్రిక చెలిపిన యభిప్రాయములు లాయడు జార్జి గారి యభిప్రాయములని గ్రహింపవచ్చును. త్రేసురు తుర్కీకిచ్చుటకు వీలులేదనియు, పవిత్రస్థలములపై తుర్కీ-సుల్తాను యాజమాన్యమును మరలస్థాపించుటకు వీలులేదనియు, ఈ

వృత్తిక ఖండితముగ దెలుపుచున్నది. ఇందునుబట్టి, లాయడు జాబ్బిగారికి తుర్కీ-సమస్య విషయమై అభిప్రాయ మెంతమాత్రము మార్పుజెంద లేదని స్పష్టమగు చున్నది. ఇక లాయడుజాబ్బిగారు తుర్కీ-సమస్య నేటుల పరిష్కరింతురు? ప్యాసిఫిక్ మరల సమావేశము గూడిన లాభమేముండును? వెనుకటి సమావేశముల గతియే దీనికిని పట్టును. మహమ్మదీయాభిప్రాయము సాధారము జేసికొనక, తుదకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి సూచనలనయినను అంగీకరింపక, లాయడుజాబ్బి ప్రభుత్వమువారు ఏరితినతుర్కీ-సమస్యపరిష్కరింపదలచిరో తెలియదు. అట్టిపరిష్కారమువలన ఎవరినిసంతృప్తి పరుపదలచిరో తెలియదు. ఇప్పటికియినను, లాయడుజాబ్బి ప్రభుత్వపుగట్టు బయల్పడినందులకు సంతసింపవలయును. ఏదియో మహాపాపకారమును వీరు జేసెదరను భ్రమ హిందూదేశము నావరింపకుండ వీరు ముజే నివారణజేసిరి. ఇండియా ప్రభుత్వము వారి సూచనలు వెలువడుట, బ్రిటీషు ప్రభుత్వము నకు పిడుగుబడిన రీతిన దోచెను. ఏదియో మెకరీతిన పూతబూయ నెంచినవారికి, ఈ సూచనలు ముండ్ల కంచవలె నడుదగితెను మాంటాగూగారి యంగీకారముతో డిల్లీనుంచి పంపిన యొక తిలపివార్తను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించినదియు, ఈ ప్రకటన విషయమై ఇతర మంత్రులతో మాంటాగూగారు ఆలోచించి యుండలేదనియు, ఛేంబర్లెనుగారు కామన్సుస్థలో నుడివిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి సూచనలు, తురుష్కుల ప్రియస్నేహితుల కోర్కెలనుగూడ మించిపోయెనని, ఛేంబర్లెనుగారు చెలిపిరి.

ఆస్నేహితులెవరో, వారి యభిప్రాయము లేవియో, ఛేంబర్లెనుగారు వెల్లడించిన బాగుండెడిది. మంత్రులు స్వంతముగ నిట్టి ప్రకటనల గావించుట వలన ప్రభుత్వ విధానము నందలి క్రమము చెడిపోవునట. మాంటాగూగారి రాజీనామా కిదియే కారణము. తుర్కీ-సమస్య విషయమై మాంటాగూ గారు ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రకటనమున కంగీకార మొసగుట దోషమని ఎంచిన ఛేంబర్లెనుగారు, చర్చిలోమంత్రులు తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయుల విషయమై విపరీతాభిప్రాయములను స్వంతముగ చెలిపినందుల కేల మందలింప రయిరో తెలియదు. హిందూదేశమునంతను, చర్చిలో గారి వాక్యములు కలవర పెట్టియుండ, మంత్రులవర్గము మారుమాటాడక యుండుటకు కఠం బెద్దియో తెలియదు. భారతీయాశయములపట్ల మంత్రులకు గల తృణీకారభావమున కిది నిదర్శనము. తుర్కీ-సమస్యనవారము విషయమై కామన్సుస్థ యందు త్వరలో చర్చించుటకు అవకాశ మిచ్చెదరా యని ప్రశ్నింపగ, ఛేంబర్లెనుగారు ఇందుల కంగీకరింపరయిరి. మాంటాగూగారి రాజీనామాకు ఇండియా ప్రభుత్వము వారు తమ యభిప్రాయమును ముందుగ ప్రచురించుటయు, మాంటాగూ గారు ఇందుల కంగీకరించుటయు, కారణమయ్యెను. ఈ ప్రచురణము, మిగిలిన మంత్రులకు అగ్రహము కలిగించెను. మునుగులో గ్రుద్దులాటకు పనిలేకుండ సత్యము త్వరలోబయల్పడినందులకు భారతీయులు సంతసిం చెదరు. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు, హిందవ మహమ్మదీయుల యభిప్రాయమును అసలే అంగీకరింపరు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి సూచనల నయినను, కొనసాగించుటకు వారి కష్టములేదని, ఛేంబర్లెనుగారి వాక్యములబట్టి స్పష్టమయినది. ప్యాసిఫిక్ సమావేశమువలన, నెట్టి లాభమునను గలుగునను నాశ అంతరించినది. ఇట్టిస్థితిలో మాంటాగూగారు రాజీనామానిచ్చి తమ శారవమును వ్రేలుపుకొనినందులకు, వారి నభినందింపక తప్పదు.

స్వరాజ్యము పార్లమెంటు సభ ద్వారా త్వరలో లభించునను నాశ, లాయడుజాబ్బి మాంటాగూగార్ల యపన్యాసములవలన, ఇటీవల తొలగిపోయినది. కిలాభత్ సమస్యను బ్రిటీషు మంత్రులు పరిష్కరించెదరను నాశ ఇప్పుడు తొలగిపోవును. ఇక పంజాబు సమస్య పరిష్కారముగూర్చి యోచింప నవసరములేదు. బ్రిటీషు మంత్రులు, భారతీయులను తృణీకరించుచున్నారు. కాని వారు తమ తృణీకార భావమును మార్చుకొనవలసిన సమయము త్వరలో నేతెంచకమానదు. లండను టైముస్పత్రిక, మాంటాగూగారి రాజీనామా విచారమును కలిగింప జాలదనియు, అయినను బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు మహమ్మదీయుల కనుకూలము గలిగించుటకు ప్రయత్నించెదరనియు, వ్రాయుచున్నది. మహమ్మదీయులు బ్రిటీషు మంత్రుల యనుగ్రహమునకై వేచియుండలేదు. యుద్ధారంభమున వారు వెల్లడిజేసినవాగ్దానములను చెల్లించవలయుననియే, మహమ్మదీయులు కోరుచున్నారు. ఈ వాగ్దానములు చెల్లనియెడల, బ్రిటీషు శారవమునకే నష్టము వాటిల్లును. టైముస్పత్రిక గావించెడి పై పూతలు, హిందూదేశమును తృప్తిపరుప జాలవు. లాయడు జాబ్బిగారు గత మాసమున కామన్సుస్థలో కావించిన ప్రసంగమునందు, తుర్కీ-సమస్యనుగూర్చి ముచ్చటించుచు “సంధి న్యాయమగునదిగ నుండవలెను. భయముచేనన్యాయముగ సౌకర్యముల నొసగుటవలన లాభముండదని” బలికియుండెడి. లాయడు జాబ్బిగారి దృక్పథమును గ్రహించుటకీ వాక్యములు చాలును. వారి దృష్టిలో న్యాయమగు సంధియన నెద్దియో సూహించవచ్చును. మాంటాగూగారి స్థానమును ద్యూకు ఆఫ్ డెవను మెనుగారు ఆక్రమింపవచ్చునని టైముస్పత్రిక విలేఖకుడు తలచుచున్నాడు. వీరు యూనియనిస్టులు. ఈ సందర్భమున, మాంటాగూ గారి యుద్యోగ నిర్వహణముగూర్చి కొంత జెప్పవలయును.

మాంటాగూగారు లిబరలు పక్షమునకు జెందిన వారయినను, వారియున్నతా శయములు కార్యరంగమునందు విఫలములయినవి. ప్రభుత్వ కార్యదర్శివదవి నాక్రమింపక ముందు, మాంటాగూ గారు ఇండియా ప్రభుత్వవిధానమును కడుతీవ్రముగ విమర్శించి యుండిరి. అట్టి విధానమును సంస్కరించుటకు వీలులేదని, మాంటాగూ గారు తమ సంస్కరణము లాదు పిమ్మట తెలిపియుండిరి. సంస్కరణముల గ్రంథమునందు, మొదటి భాగమున స్వపరిపాలనాశయమును ప్రశసించి యుండిన మాంటాగూగారు, రెండవభాగము నందు వెలిబుచ్చిన సూచనలలో స్వపరిపాలనమును ప్రవేశ పెట్టరయిరి. వారి మాటలకును చేతలకును, కడు వ్యత్యాసము గనుపించుచుండెను. పంజాబు దురంతములు జరుగుచున్న సమయమున వారు మానము దాల్చి యుండుటయు, పంజాబు అధికారులను శిక్షింపకుండుటయు, కాంగ్రెసు సభవారి ఆశయములను తృణీకరించి యుండుటయు, మాంటాగూ గారి అపజయమునకు కారణము. మితవాదులను దరిజేర్చుటకు, మాన్వే ప్రభువు ప్రయత్నించి వెనుక విఫలమయ్యెను. ఇటులనే నిర్బంధమును, సమాధానమును జతజేర్చుటకు ప్రయత్నించి, మాన్వే ప్రభువు అపజయము గాంచెను. మాన్వే ప్రభువు గాంచిన అపజయమును బట్టి గుణసాతమును నేర్చుకొనుటకుబదులుగ, మాంటాగూగారు మరలమితవాదులను దరిజేర్చియు, సంస్కరణములతో నిర్బంధములను జతచేర్చియు, పాలింపజూచి దేశమునందు అశాంతిని ప్రబలజేసెను. ప్రజాభిలాషను నెవేర్చుటయే, స్వపరిపాలనమునకు ఆధారభూతమను సంగ

తిని మాంటాగూగారు గుర్తింపరయిరి. సంస్కరణములను కొనసాగించు నిమిత్తము, మాంటాగూ గారు సివిలుస్వేసు యుద్యోగులను సంశోధ పెట్టుటకు అనేక ప్రయత్నములగావించి, తత్ఫలితముగ ప్రజలలో నసంతృప్తిని కలిగించిరి. అధికారులవలంబించిన తీవ్రనిర్బంధములను నివారించకపోయిరి. ద్వంద్వ ప్రభుత్వ విధానమువలన, రాష్ట్రీయ పరిపాలనము దుస్థితికి వచ్చెను. మాంటాగూగారి లిబరలు మతము, హిందూదేశభివృద్ధి కక్కరకు రాకపోయెను. తుట్టుతుదకు వారు మహమ్మదీయ సమస్య నిమిత్తము, రాజీనామా నిచ్చుటచేమాత్రము, వారికీర్తి యినుమడించినదని చెప్పవచ్చును. వీరితోబాటు రాజప్రతినిధిగాయను, వారితో నేకీభవించినటుల తెలిపిన రాష్ట్రీయ పాలకులును, రాజీనామా నిచ్చెదరా? లేక మాంటాగూగారిని విడనాడి, వారు వేరుదారిని త్రొక్కెదరా?

సానిక వార్తలు

హెన్రీ డాడ్వెల్లుగారు.—హెన్రీ డాడ్వెల్లు గారు మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమునందు ప్రభుత్వపదవికి రాజీనామా నిచ్చిరి.

శ్రీమహాభారత ప్రవచనము.—రాజోపు సోమవారము రాత్రి 8-10 ఘంటలవరకు బ్రాహ్మణుల సంక్షేమము, కృష్ణుల నాయుడి అగ్రహారములో తిరువడమరుదూరు ప్రాంత్రు, సాంబమూర్తి శాస్త్రులవారిచే ఉపన్యసించబడును. అందఱును విచ్చేయుమని ప్రార్థితులు. కాగ్యదర్శి.

జాతీయ నలంటీరులు.—హర్తాళమునకు పూర్వము వలంటీరుల కిచ్చిన లాడ్జీలు ఆక్రమణకు లోబడి ఇవ్వరలెను. కొత్తవి పితిరిగి గావ్వరలెను. వలంటీరులు పక్కటెగురు మొదలయినవి యిప్పుడు జిల్లా పిటి అధికారి మిచ్చవరకు చేయగూడదు. అధికారములేనిది వలంటీరులు శాసనోల్లంఘనము చేయగూడదు. ఇటుకానిచో బాధ్యతవారి వ్యక్తిత్వమందును, అవి ఏకకాలేవని వ్రాయుచున్నారు.

మాపిల్లో, ఖయిదీలు

చెన్నైలో ప్రభుత్వమువారిట్లు తెలియజేయుచున్నారు.—24. 1. 22 వ తేదిన హిందూ ప్రతికలో యిట్లు వ్రాసి యున్నది:—

“అయ్యో, నేను మద్రాసు పాసంజెరు లైలు ప్రయాణము యుచుంటిని. వానిలో మాపిల్ ఖయిదీలు గూడ నుండిరి బళ్లారి కంపబడుచున్నారు. సాయంకాలము వారి ౭౦డి సూరమంగళంవద్ద వదలబడెను. వారికి భోజన వసతి లేనందున సూరమంగళం పొరులు 50 రూపాయలు చందాలు వేసి వారికి అన్నము కూరమాంసము పెట్టిరి. భోజన వసతి లేకుండా ఎందుకు బండి ఆపిపో తెలియదు. వాచెమియు మాట్లాడ కుండ భోజనము చేసిరి. వారికి ఆంగ్ల వస్త్రము లిప్పు యింకేమియు దుస్తులు లేవు. ఈస్టిలో శిక్ష కొనుట కేమియు లేకుండ రాత్రిపూట ప్రయాణము చేయించుచున్నారు. క్రూరత్వము ప్రతి యున్నది. ఇందుకు ప్రతీకరము యొక రోజున గాకున్న మరియొక రోజున నైన రాగలదు. లైలు వెట్టెలో మరణముల తరువాత గాలి సుమృద్ధి యయ్యుచున్నాడు కాని యధికారులు ఆహారవస్త్రముగూడ వీరు గాలి యంత యవసరమని గ్రహింపరలెను.

టి. ఎన్. తిరువేంకటాచారి
స్టేడరు నెలం 18.1.22

భోజనవసతి లేదనుట యసత్యము. అప్పుడు పనిలోనున్న యధికారు లిట్లు చెప్పుచున్నారు 16 వ తేదిన కయిదీలు తీసుకొనిపోవుచున్న సబ్ ఇన్స్పెక్టరు నేలములో భోజనముకొని 8 గంటలప్పుడు వెట్టిం చెను. 4 గంటలకు ఆక్రమణలోనే ౪౦౫ భోజనములు పెట్టిం చెను.

ఆర్. ఎ గ్రాహంజాపు కాగ్యదర్శి.

భారతశాసనసభ

అలీసోదరులు, నెహ్రూ, దాసు, లజపజతిరాయి, రాజగోపాలాచారి, రామనాథంగారలను, ఇతరులను వదలిపెట్టవలెనని ఉపపాదించబడుట

గౌ. వింసెంటు యొక్క ప్రత్యుత్తరము—అలీసోదరుల బీవీపరిశ్ర

తీర్మానము యావన్మంది చే నిరాకరించబడుట

ధీర్, మార్చి 9:—ఈదినము సమావేశమైన సభలో అధికారతరగ సభ్యుల తీర్మానములమూత్రము చర్చింపబడెను. కాంగ్రెసు పట్టియం దైదుతీర్మానము లుండెను. అలీసోదరులను వదలిపెట్టవలెనని ఒక తీర్మానము, మాపిలా అల్లరులకు మూలకాణి మేమో విచారించవలెనని రెండుతీర్మానములు, హెడ్డా యాత్రికులనుగురించి ఒక తీర్మాన ముండెను.

పార్లమెంటు అధ్యక్షుని సందేశము

ఉదయము 11 గంటలకు సర్ హెన్రీ క్లెలుగారు సభాధ్యక్షతనహించి ఇట్లు చెప్పిరి. “కేంద్రశాసన సభయందు గాని, రాష్ట్రీయ శాసనసభల దుగాని సభ్యుల తవ్వలైనా ఆంగ్ల దేశమునకువచ్చి, పార్లమెంటు సభాచర్యలను స్వయముగమంచి తెల్లవలచినపక్షమున, నేను వారికి ప్రత్యేకముగ నేర్పాట్లను లేపెదను. ఇట్లు తెల్లగోరువారు ముందుగ తమ పేర్లను నాకు తెలియబఱచినయెడల, నేను కామన్సు సభాధ్యక్షునకు వ్రాసెదను.”

కామన్సు సభాధ్యక్షునకు తమ కృతజ్ఞతా పూర్వక వందనములను తెలుప వలసినదనియు, ఇట్టి ఏర్పాట్లు తమకు సహజముగ నున్నవనియు డాక్టరు గనరు, సర్ జాంసెట్టి బీజీ బ్లయిగారలు పలికిరి.

కనీసుద్దీక గారు:—ఇట్టి సభ్యుల ప్రయాణ ఖర్చులను ప్రభుత్వమువారు భరించెదరా? (నవ్వు) లేదు, లేదు అనుకేకలు. అలీసోదరులను వదలిపెట్టుము.

సార్వభౌముడు గల అభయ ప్రదాన స్వాతంత్ర్యము నుపయోగించుచు, ఆచరణముగా అలీసోదరులను, ఇతరులను రాజ ప్రతినిధి వదలి పెట్టించ వలెను అని మాజీ శా సభ్యుడు భూపాల్కు స్యామ్సన్ గారు రుపపాదించిరి. ఈ తీర్మానము నకు రెండు సరణలు లేనదెను. మోతీలాలు నెహ్రూ చిత్త సంజననాను, లజపతిరాయి, రాజగోపాలాచార్యులు, రామ నాథంగారలనుకూడ వదలిపెట్ట వలెను ఈ సరణలు కోరెను.

ప్రభుత్వమునకు, మాతృదేశమునకు తామెచ్చ వలసిన నేరే ఈ తీర్మానము నుపపాదించుటకు ప్రధాన హేతువని స్యామ్సన్ గారు చెప్పిరి. సహాయ నిరాకరణావలంబులందు మాత్రం సానుభూతిలేదు. మామందు వారికి సానుభూతిలేదు. ఇట్టికే అభిప్రాయము లీ శాసనసభలో నిర్వహింపబడెను. దేశము దాగుపడుటయే మనకు మఖ్యోద్దేశముగ నుండవలెను నిదనుగుణముగ అలీసోదరులను, మోతీలాలు నెహ్రూ, చిత్త సంజననాను, రాజగోపాలాచార్య మున్నగువారిని వదలిపెట్టుట కిదియే నుంచినయము. ఇట్టివల ధీర్లో సమావేశమైన యాన చ్యానత కాంగ్రెసు సంఘమువారి తీర్మానములు కాంతియుత మగు పరిస్థితులను నెలకొల్పినవి. (లేదు, లేదను కేకలు) ఇంక ఎక్కువ విజృంభణతో పనిచేయుటకు కాంగ్రెసువారు తమ ఉద్యమమును తాత్కాలికముగ విరమించినాని వాదించవచ్చు నుగాని భారతజాతీయ నుహాసభనంటి నొప్పసభ ప్రపంచము ననుభవపడి ననుస్కాము చేయునని ఎవ్వరుగాని ఆశపడ రాదు. ప్రకృత పరిస్థితులను ఈ సభవారు గమనించవలెను. ప్రజల ఆ ప్రహమును తగ్గించి, వారిని సమాధానపఱచుటకు ప్రభుత్వమువారికి మంచి ఆరుణము దొరికినది వెల్పుయువరాజుగారింకను దేశములోనున్న పన్ను చేయుట ఎంత ప్రజావిశేషముగా నుండవలదు! కిలాఫాతునుసభ్య పరిష్కారంప బడబోవుచున్నది. వెల్పుయువరాజుగారి భారతదేశ సంబంధ సందర్భమున ఇట్టి సత్కృత్యము కీర్తినియ్యాలను. అలీ సోదరులు పెద్దప్రహుడుమలకు చెరసాలకు పంపబడలేదు. గమనించదగిన విషయము తవ్వలకు చెరసాలలలో నున్నాడు. చురుకుదయములలో స్వాతంత్ర్యప్ర ఉద్దేశము, స్వాతంత్ర్యప్రచారక రాజగారి ప్రకటన బసంగెను. సింధుదేశపు జుడి ఇతర కమిషను కెన్నడి గారు మాత్రము విరుద్ధముగ వాడుచుచిరి అని చెప్పి ఉపపాదకుడు కెన్నడి గారి జడ్జి మెంటుమీద వ్యాఖ్యానము చేయు చుండగా,

సర్ విల్లియం వింసెంటు గారి టిట్టిడిగిరి:—శాసన సంబంధముగ సమస్యలను, జడ్జిల అభిప్రాయములను గురించి, చర్చించి, వ్యాఖ్యానము చేయదగునా?

అధ్యక్షుడు:—ప్రకృత తీర్మానమును గురించి చర్చించు నప్పుడు జడ్జిల జడ్జి మెంటును గురించి వ్యాఖ్యానము చేయ నూడదు.

సర్ విల్లియం వింసెంటు:—గౌరవ నీయులగు సభ్యు డ్లకు చేయుచున్నాడే.

కనీసుద్దీను:—అతని తీర్మానము శిఫారసు చేయుట కంటే వైసపోదు. (నవ్వు)

స్యామ్సన్ గారు:—నేను జడ్జిగారిని ఆక్షేపించుట లేదు. అలీసోదరుల సంతోషమును గురించి చెప్పుచున్నాను. వారిని చెరసాలకు బంపుట ప్రభుత్వము వారికి ప్రజా విశేషము గానేరదు. రాజకీయ సమయస్ఫూర్తికొనము. దేశము నందు శాంతిని నెలకొల్పుటకోసము, వారిని తక్షణము వదలి పెట్టవలెను. (వలదు, వలదు అనుకేకలు.) పాలకులు, పాలితులకు గల అన్యాయమైతికోసము వారిని వదలిపెట్టుట ఆరసముగాదా? (కాదు అని కొన్ని కేకలు). వారిని మీరు విడిచి పెట్టిన యెడల, ప్రజలకష్టములను తొలగించి, దేశాభి వృద్ధికితోడ్పడుటకు తగిన వాతావరణ మేర్పడును.

సర్దారు డెలూగారు:—నేనీతీర్మానమునకు ప్రతికూలత వహించు చున్నాను. ఇది బుద్ధిహీనమగు తీర్మానము. శాంతిని నెలకొల్పుట కెట్టి కఠినచర్య! నవలంబించవలసి వచ్చినను, ఎంత గొప్పవారినికూ ఈ చర్యలను దీనికొనవలసి వచ్చినను, నా మంచలపునియోజకులు ప్రభుత్వమువారికి తప్పకతోడ్పడుదురు. వ్యూహజ్య సంపాదనకు సహాయనిరాకరణావలంబులే అడ్డపడు చున్నారు గాని, ప్రభుత్వమువారు డడ్డపడుట లేదని గాంధీగారు “యంగు ఇండియా” పత్రికలో వ్రాసిరి

కిలాఫతునుసభ్యా పరిష్కారమునకు లాయర్ జార్జి గారడ్యముచచ్చుచుందురు గాని ఈ తీర్మానము నుపపాదించుట కిది మంచి సమయముగాదని జహిరుద్దీనుగారు తలచిరి. లాయర్ జార్జియతము పోతే, ఈ సమస్యలు సులభముగ పరిష్కరింప గలవు. ఈ నైపు గాంధీయతము ఆనైపు లాయరు జార్జియతము అధ్యములను దెచ్చుచున్నవి.

సార్వభౌముని అభయ ప్రదానమును, దాక్షిణ్యమును గోరుచు ఈ తీర్మానమును ఉపపాదించినవారు ఈ తీర్మానమున కర్థమును దెలుసుకొన్నారాయని రావుబహదూరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు ప్రశ్నించిరి. వదలిపెట్టబడిన పిమ్మట, వీరందరు రాజప్రతినిధికి, అతని ప్రభుత్వమునకు విధేయత జూపెదరా? అలీసోదరుల పక్షమున భారతశాసనసభవారు వాదించవలసి నట్లు వాగపేక్షించినారా?

ఉర్దూ ఉపన్యాసము

మియాన్ అబ్దుల్లాగారు ఒకకెదర్ ఉర్దూ ఉపన్యాసమును వదిలి వినిపించిరి. మహాత్మాగాంధీ, అలీసోదరులకంటి నాడుకు లీ పరిస్థితులను, ప్రకృత అందోళనమును దెచ్చిపెట్ట లేదు. కిలాఫాతు ఆందోళనమునకు చెరసాల కంపబడినవారిని అందరిని వదలిపెట్టినయెడల దేశములో శాంతియుతమగు పరిస్థితు లేర్పడ గలని అతడు ఉపన్యాసమునందు వ్రాసెను.

సర్ విల్లియం వింసెంటు

అలీ సోదరుల ప్రాతిచర్యల నన్నిటిని సర్ విల్లియం వింసెంటుగారు రతి దీప్తు ముగ వివరములతో సహా వినిరి. దేశ ద్రోహులు, రాజద్రోహులగు నట్టి వారిని వదలిపెట్టవలెనని భారత శాసనసభవారు తీర్మానించదగునా యని అతడు ప్రశ్నించెను. ఉపపాదకుడు తీర్మానమునుమించి మాట్లాడెను. సహాయ నిరాకరణావలంబుల నందరిని వదలిపెట్టవలెనని వెల్పుయువరాజుగారు ఆజ్ఞాపించరాదా యని స్యామ్సన్ గారు ప్రశ్నించిరి. వారందరితనికి ఒసంగిన స్వాగతమున కతడు

ఇట్లు బహుశాకరించవలెనా? (నవ్వు) శిఫారసు కింతకంటే మంచి కారణ ముండవలెను.

నేను అలీసోదరులను గురించినా తమ మాట్లాడెదను. శిక్ష శాసనవిరుద్ధముగా నున్నను, విపరీతముగా నున్నను శిక్ష తులను విడిచిపెట్టుటను గురించి యోచించ వచ్చును. సార్వభౌముడు కటాక్షించి వదలి పెట్టవచ్చును. శాసనసభలు జడ్జిల తీర్పులను గురించి చర్చించుట అపాయకరము. శిక్షితుడు తనమీద చెప్పబడిన తీర్మానము స్వాయముగాదని తలచినచో, అతడు ఆపీలు చేసికొనవచ్చును. వీరిలో నెవ్వరును ఆపీలు చేయలేదు. ఎవ్వరును ప్రభుత్వమువారికి అర్జీలను బెట్టలేదు. అలీ సోదరుల అనుమతి లేకుండ ఉపపాదకు డీ తీర్మానము నుపపాదించుట ఎంతస్వాయము? నేను మతసంబంధమైన శాసనములను గురించి చర్చింప బూనను గాని దేశమందలి ప్రభుత్వము యొక్క శాసనములను జట్టిబెట్టి, మతసంబంధమైన శాసనముల నమలులో పెట్టుట మహాపాపకరమగు సిద్ధాంతమని నేను చెప్పవలసియున్నది. హిందూమతము కోరునట్లు, మహమ్మదీయులు గో సంచారము చేయనూడదని ప్రభుత్వమువారు శాసిం చిన ఎడల మహమ్మదీయు లంగీకరింతురా! (లేదు, లేదు అను కేకలు) నిజముగ నంగీకరించరు. అలీసోదరులకేసులో రియ్యబడిన తీర్పుయొక్క ప్రతులను నేను త్వరలో సభ్యుల కొసంగెదను. అది చాల ప్రసిద్ధమగు తీర్పు. సభ్యుల కుల్లాసమును గలిగించును. గత ఆగస్టు 2వ తేదీనక రాచి కిలాఫాతు సభాచర్యలనుగురించి గమనించ వలసినదని భారత ప్రభుత్వమువారు బొంబాయి ప్రభుత్వము నకు తంతీవార్త నిచ్చిరి. వారిని ప్రాసిహ్యులుచేయు విషయమై తత్సూర్యమే యోచించుచున్నామని వారు ఆదినమే ప్రభుత్వ తర మిచ్చిరి. ఆటుపిమ్మట, వారిమీద సామాన్య శాసనముల క్రింద చర్యలను పుచ్చుకొనవలసినదని లామెంబరు మున్నగు గొప్ప న్యాయవాదులు తీర్మానించిరి. శంక రాచార్యులగోపేరు పెట్టు కొనుట కన్నా తేలిక ఒక హిందూ పెద్దనుమచ్చుకు తప్పు, మిగిలిన వారందరు శిక్షింపబడిరి.

అపరాధముయొక్క గుణమును బట్టిగాని; రాజకీయ పరిస్థితులు మారి నిర్బంధితులను చెరసాలయం దుంచుట అనవసరమైనచోగాని, తత్సూర్యమువారు సన్మాన్యులుగా నున్నను, శిక్ష చెందగానే పశ్చాత్తాప బడినను సార్వభౌముని కక్షణ కటాక్షమును ప్రయోగించి, శిక్షితులను వదలిపెట్ట వచ్చును. వారు నైసికుల రాజధక్కిని చెల్లప యత్నించిరి. ఇంతకంటే ఘోరమగు అపరాధ ముండవలదు. మహమ్మదాలీ, అని సోదరుడు మాధులగు మహమ్మదీయుల కెట్లు దుర్బోధులు చేసినది మనకు దెలిసిన విషయము. మాపిలా కోసాన్ని ఇంక చల్లారలేదు రాజద్రోహపు విషయమిచ్చి, చంపనెంచిన ఈ నైసికులే అనేక మంది ప్రాణములను, హిందువులను రక్షింప గలిగిరి. వారి అపరాధమునుబట్టి వారిని వదలుటకు సాధ్యపడదు.

రాజకీయ పరిస్థితులు మారినవా? మాజర్ మోహానీగారి ఉపన్యాసములను సభ్యులు మఱువజాలరు. ప్రకృత పరిస్థితులను గురించి కొందరు నిరాశచెందు చున్నారు. మరికొందరు ఆశపడుచున్నారు. దేశమునందన్ని భాగములందు, రాజకీయమును గమనించుచున్నవారి అభిప్రాయములను నేను తిలకించితిని. పరిస్థితులు మారలేదు; సందిగ్ధముగా నున్నవి. దేశమున నిండా అరాజకము ప్రబలుచున్నది. దేశమున కపాయకరమగు మనుష్యులను, మహాపరాధములను చేసిన వారిని వదలిపెట్టుట కిది సమయముగాదు. శాసనసభాసభ్యులు నా అభిప్రాయము నంగీకరించెదని నేను నిశ్చయించుచున్నాను. (వినండి, వినండి)

వారు తత్సూర్యము సన్మాన్యులుగా నుడిరా? వారు రహస్యముగ నెన్నోకుటలను బన్నుచుండిరి. 1911 నుండి సోదరు లిరువురును ఆంగ్లప్రభుత్వమునందు బలవద్విరోధమును రిగియుండిరి. ఇట్లా మతిసులకందరికి ఒకటే రాజ్యముండవలెను. భారత దేశములో నాంగ్లేయుల పరిపాలన ముండవలెనని వారు బోధించుచుండిరి. ఆంగ్లదేశమునకు ప్రతికూలత వహించి, వారు తుర్కీకి సహాయపడుచుండిరి. వారు అంజుమాన్ ఖాదం ఇకాలి యా అనున భుమును స్థాపించిరి. పేగుకు మతసంబంధమైన పనులకు, నిజముగ రాజకీయోద్యమమున కీ సంఘము స్థాపించబడెను ప్రపంచమందలి మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేక రాజ్యమును స్థాపించి తురుష్కు సామ్రాజ్యమును బలపఱచవలెనని మాధులగు మహమ్మదీ కులకు బోధించుటలే వీరిసంఘమును స్థాపించిన లీందెను, రాఫ్ న్యాయమూర్తులు తమ తీర్పులలో వ్రాసిరి. యద్ధము ప్రాంభించి నప్పుడు, తిలకముగ నుండవలసినది ఈసంఘమువారు తుర్కీ ప్రభుత్వమునకు తంతీవార్తను పంపిరి. తుర్కీయుడుములో చేరగానే, అలీసోదరులు తమ అభిప్రాయములను మారుకొనిరి. వారు అవరతము ఆంగ్లేయులకు

ప్రతిభానుగ నాదోశము చేయసాగి. రాజయొక్క శత్రువులకు ప్రోత్సహమిచ్చి, ప్రభుత్వపు యంత్రములను నిశంధముగా మహమ్మదాలీగాను అతనిసోదరుడు ఓబిద్లూతో ఉత్తరప్రభుత్వ శత్రువులను వ్రాయుచు మైత్రీలిగియున్నట్లు ప్రభుత్వమువారికి తెలియవచ్చెను. భారతదేశపు ప్రభువని బిలువకొనుచుండిన ఇతనితోను అంగరాజ్యమునకు ఒక ద్వితీయపులగు మరియొకరితోను కుట్రలుబన్నుట కీ ఇరువురు సోదరులు రావల్సిందికి బయలుదేరిరి. మహమ్మదాలీ, షేక్ తాలీకి వీరిబోంట్లు పరమ మిత్రులు. అంతట 1915 లో హెయిలీ గారు ఇప్పుడు సర్ మాల్యం హెయిలీ గారు అప్పుడు ఢిల్లీకి ఫిఫ్త కమిషనరు) వారిరువురకు నిష్పంధావమునాజ్ఞా పించెను. యుద్ధము ప్రారంభమైనప్పుడు, వీరిరువురు అంగరప్రభుత్వమునకు విరోధము బూని కుట్రలుబన్ను సాగిరి. మతయుద్ధము (జిహాదు) లో భారతమహమ్మదీయులు ఆ పునిస్థానపు ఆమీరునకు తోడ్పడుట న్యాయమని వీరప్పుడు ఒక స్నేహితునకును, మరియొక భారతసంస్థానాధిపతికిని లేఖలను వ్రాసి బంపిరి. అప్పుడాయుధములలో మీరు రాజయొక్క శత్రువులకు సహాయము చేయుచుండిరి. అప్పుడే ఆమీరు మతయుద్ధమును ప్రకటించునలెనని వీరినేక పర్యాకములు ప్రార్థించిరి. ప్రభుత్వమువారా ప్రయత్నములను భర్తీపఱచిరి. మహాజిరానులకు తోడ్పడుటకు ఒక రాయబారమును బంపుటకు వీరు ప్రయత్నించిరి. ఒక విద్యార్థి మహాజిరానుడు షేక్ తాలీకి వ్రాసిన లేఖనుబట్టి, ఇందులో రాజకీయ కుట్ర యున్నట్లు తేటతెల్లమయ్యెను. కాబట్టియు కిలాఫాతు రాయబారమును త్వరలో బంపవలసినదని ఈ లేఖలో వ్రాయబడెను. సార్వభౌమని కటాక్షపరితముగ 1919 డిసెంబరులో ఆలీసోదరులు వదలిపెట్టబడిరి. 1920 లో జరిగిన కిలాఫాతుసభలో అప్పు షాసము అంగరదేశముతో సంధికి అంగీకరించరాదని షేక్ తాలీ పట్టుపట్టెను. వారి ఉపన్యాసములన్ని మూఢులను దౌర్భాగ్యమునకు పురికొల్పుచుండెను. (నిద్రాసములు చూపబడెను.) ఈ ఉపన్యాసముల వలన వారిని అశక్తులచేయుటకు ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించిరి. అప్పుడు గాంధీ రాజ్యపరిధిని సందర్శించెను. తరువాత ఆలీసోదరులు క్షమాపణను వేడుకొనిరి. ఈ క్షమాపణ వ్రాసిన జిల్లా షేక్ మహమ్మదాలీ ప్రోచికి వెల్లి దౌర్భాగ్యమును పురికొల్పుచు ఉన్యసింది, వైదికల రాజధాని నాశనము చేయుటకు గడంపాను తత్ఫలితము, అతడు అతని సోదరుడు ఇప్పుడు షరీఫాబాదు నున్నాడు. ప్రభుత్వమువారు తొందరపడలేదనియు, అతిశయము వహించియుండినయు సంభులకు సోదరీయును, వారి ప్రవర్తనను బట్టి వారిని వదిలిపెట్టుటకు సాధ్యపడదు (విసంధి, విసంధి) యుద్ధము జరుగుచున్నప్పుడు వీరు నుబలచిన అజ్ఞానము, అపరాధముగా వీరు రాజయొక్క శత్రువులకు తోడ్పడుట, కై బరు: ననులలో చృతికొందిన మహాజిరానులు (వీరిమోక్షము: కు లోనై వాచ్చుట జచ్చిరి) ఈ దేశమందిలి పేదమహమ్మదీయులకద్ద (దీర్ఘమును వసులుచేసి వారి వ్యముచిన్నట్లు విరోధాలలో వెచ్చిరి, ఖర్చులను ప్రకటించక పోవుట, మలబారులో హిందువులు అవమానించబడి చంపబడుట. మహమ్మదాలీ, షేక్ తాలీలను కమ్మి కడిపోయిన వేలవేల మంది మహిళలు-వీరిని గురించి నే నాగాించినప్పుడు, ఇట్టి వారిని నాయకులుగా నంగీకరించు మహమ్మదీయ మూఢులు గలరాయని నే నాశ్చర్యపడుదును. తెలివితేటలుగల ఈశానసభాసభ్యులు వీరిని వదలిపెట్టుట కంగీకరింతురా (గొప్పవార్షము).

కీచీరుద్దీను అహమ్మదుగారు
అంగరప్రభుత్వమువారు కిలాఫాతు విషయములలో వాగ్దానభంగము చేసిరి. అనిచెప్పి అప్పుడే ఆమీరు ఉపన్యాసమునుగురించి ప్రస్తావించసాగిరి. కొరాన్ (ఆంధ్రమును చదివిని పించిరి. వారిమీద మోపడిన నాలుగుచార్జిలలో 223-234 నెక్స్ నులు అన్యాయము ప్రయోగింపబడెను అని చెప్పిరి.
డాక్టరు సామ్రా:—తీర్పును గురించి వ్యాఖ్యానము చేయరాదు.
అహమ్మదుగారు:—వీరిని అగట్టు చేయుట న్యాయముగాదు. వారిని జైలు నే వదలిపెట్టుట న్యాయము.
యామిక్ ఖాన్ గారు
వారిమీద కఠినతలను సామాన్యవిధివైదుకు మార్చవలెనని కోరిరి.
తీర్మానమును వోలుకుపెట్టుట
తీర్మానమును వోలుకు పెట్టినప్పుడు, అనేకమంది తీర్మానమును ఉపసంహరించుచు కేకలుపెట్టిరి. సామ్రాదుగారు

దుల కంగీకరించలేదు. కబీరుద్దీన్ గా రొక్కరుమాత్రము తీర్మానమును కంగీకరించిరి. రెండవసారి వోలుకు పెట్టినప్పుడు, ఒక్కరుకూడ తీర్మానము నంగీకరింపలేదు. తీర్మానము నందరు ఏకగ్రీవముగ నిరాకరించిన అభ్యుత్థులు తెలిసిరి.
మాపిలా అల్లరుల కొకకమిటీ
మాపిలా అల్లరుల కేమికారణమో విచారించుట కొక కమిటీని నియమించవలెనని రాజా ఇక్బుల్లాఖాన్ గారు పూరించిరి. (బంజారుసభ్యుడు)
దేవచారణ్ బారు ఆ (అసాన్) గారు తీర్మానమును బలపఱచిరి.
మదరాసు, మలబారు వారి విచారణ సంఘమును గోరలేదు. మదరాసు శాసనసభలో నిట్టి తీర్మానము నెవ్వరు ఉపపాదించలేదు. అని వింటుంటున్నారు చెప్పిరి. తీర్మానము ఓడిపోయెను.
సామానుల పూచీరసీనులు.
మక్ మోహన్ దా సుగారు రాండున, రావుబహదూరు నుబ్రహ్మణ్యంగారు రయిల్వేసామానుల పూచీరసీనుల కాకిన్యము తగ్గించుట కొకవిచారణ సంఘమును నియమించవలెననియు, అధికారతర సభ్యుల శాసనముగా నెక్కువగా నియమించవలెననియు సుపాదించెను. కర్నూలు వాగ్దారాగారు తీర్మానమునకు ప్రతిభానుగ మాట్లాడిరి. తీర్మాన మధికసంఖ్యాకలచే నంగీకరించబడెను.
హెడ్జాయాక్రికలు- కలకత్తా, చిట్టగాంగులడరేవులు
హెడ్జాయాక్రికల వ్యాపారము కలకత్తాచిట్టగాంగులడరేవులలో జరిగవచ్చునని నెలవియ్యవలెనని రాజాబాబ్ దీన్ గారు ప్రకటించిరి. చిట్టగాంగుకు యాత్రికులే రానియు, కలకత్తాకు కూడ కొలదియిది రావచ్చుననియు గౌ. హర్షుగారు చెప్పిరి. చిట్టగాంగు అనవధము తీర్మానములో తీసివేయబడెను. మిగిలిన తీర్మానములలో తీసివేయబడెను. మిగిలిన తీర్మాన మంగీకరింపబడెను. 4x 45 నిమిషములకు సభ ముగిసెను. తిరిగి శనివారము 11 వ తేదీని సమావేశమగును.
సేలములో ఒకసాంఘిక వివాహము
ఈ నెల 3 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు సేలములో వారిష్టరు అదిశారాయణశ్రేష్ఠిగారి కుమారుడు శ్రీయూత్తి, రాధాకృష్ణ బి. ఏ. బి. ఏ. వి. (డబ్లిన్ (జీనిటీ కాలేజి) గారిని చెన్నపురంలోని ప్రాచీన నుప్రదేధ గౌరవకుటుంబము జనితయు విద్యావీతియు యువతియునగు శ్రీమతి మంగళాంబగారికి వివాహము శుభప్రదముగా జరిగింది. అదిశారాయణశ్రేష్ఠిగారి ఆహ్వానములననుకొని వెళ్ళుచుండిబంధుమిత్రులునుప్రసిద్ధులునివాహమంటపము నలంకరించిరి. మహావైభవముతో వివాహము జరిగినది. చాల విశేషములు జరిగినవి. శ్రీ శ్రీరంగం శతగ్రాహచార్యులవారు వారిధౌ కాలక్షేపము చేసిరి. సేలము నాటకసమాజమువారు డెనుమలాడు నాటకమును ప్రదర్శించిరి. చాల వేడుకలను చెన్నపురంలోను అబ్బాయిసెట్టి కంపెనీ వారకర్చిరి. చాలమంది విలువగల కట్టుములను చదివించిరి. గాంధీ మహాత్ముని ఆశ్రమమునుండి 1919 లో నారాయణ శ్రేష్ఠిగారి భాగ్యగారు తెచ్చిన రాట్టమును సేలములోను తిరువూరుగారు నయబడిన వడుకు నూలు చేతి మగ్గము ఖద్దరు జతీ బట్టలను వెండి పాత్రల జతలను నూవరుల కిచ్చిరి. వచ్చిన బంధువర్గమునకు గూడ ఖద్దరు బట్టతే యియ్యబడెను. శ్రీమతి సోజుదేవి కట్టుమంచి గామంగారెడ్డి రామనాథుగారు, రావుసాహెబు సుబందంమొదలగు, దివాన్ బహదూరు రా. చంద్రారావు, దృ. చెంచయ్య, పి. శేషాద్రి (కాశీవిశ్వవిద్యాలయము), విద్యాసాగర పాండా, సభ్యులు అబ్దుల్లా ఖేత్వీ బొంబేక్రాసికలు ప్రతికా సంసాగరుకు గార్లు మున్నగు ప్రముఖులు జరింపారులు మున్నగువారు వెళ్ళునంది అభినందిన కంఠవాదల నందిరి. (ఒక విశేషం.)
పరిపంట్:—నిరుడు 78869000 యకరములు సాగుయ 2 718000 టన్నుల భాగ్యము పొడెను. ఈవత్సరము 81234000 యకరములు సాగుయ 32 94000 టన్నుల భాగ్యము పండిరి. ఈసం సాగుకు 100కి 3 ను పంటలో 19 ము వృద్ధి మున్నది. చెన్నపురిలో నిరుడు 11096000 యకరములు ఈసంవత్సరము 11988000 యకరములు ఈసంవత్సరము పంట 5192000 టన్నులు అ.గా నిండినట్లు 100కి 4 హెచ్చు. కృష్ణాగుంటూరు లలో చాలాపండినది.

నోటీసు.

తేలుమాడపాటి వెంకటేశ్వరావు పంతులు గారితాలూకు బెజవాడ గ్రామము బ్రాహ్మణవీధిలో నున్నట్టియు, నేను విక్రయించుకొనుటకు తాము ఖరారు చేసినట్టియు, ఇండ్లు స్థలములనే తిరిగి వేలము వేసెదనబందరుసబుకోర్టుపైలు Os. No. 60/1921 లోని రిజీవరగు కస్తూరి కృష్ణానందము పంతులు గారు ది 2.3-22 తేదీగల ఆంధ్రపత్రికలో 5, 6 అయిటములక్రింద ఈదిగువనుడవారిచినుటల ప్రచురించియున్నారు:—

- 5 “ పంటాలవారి స్థలములోని వెంకుటిఇల్లు ము. నెం. 2/219 రుదీనికి పడమరసానికి అనే పేరుగల ఇంకొక వెంకుటి బంగళాయున్ను, ఖాశీస్థలమున్ను
- 6. తూర్పుసానికి ము. నెం. 2/220 రు వెంకుటిభవంతి తూర్పుసానికి అనే పేరుగలది ఖాశీస్థలము ”

సదరు ఈ అయిటముల ఆస్తియె నాకు విక్రయించబడియున్నది. సదరుఆస్తులను నేను ది22.5.21 తాత్ఖిగల ఎగ్రిమెంటుద్వారా సదరు వెంకటేశ్వరావు గారికుమారుడు సూర్యనారాయణరావు గారివలన విక్రయమును పొంది అప్పుడేరు 3500/- లు అడ్వాన్సు ఇచ్చియున్నాను. వారికి వారసులు గాను, ప్రతినిధులుగాను వ్యవహరించిన వారును సదరు ఖరారును స్థిరపరుచుకొని గమనించియున్నారు.

కావున సదరుఆస్తిని ఎవ్వరు కొనగూడదు. కొనినచో నష్టపడగలరని ఇందుమూలముగ తెలియచేయడమైనది.

బెజవాడ } యనమండ్ర లక్ష్మీనరసింహము.
8-3-22 }

నోటీసు

- “భూములు చాల చవుకగా దొరుకును ”
- గన్నవరం తాలూకా నున్న గ్రామములోని:--
- (1) య 4600 లోని కర్రకంపకట్టె అమ్మబడును. ఇండ్లకు తేలుపులు వగైరాలకు సరిపొయ్యెవలక గలదు.
  - (2) య 600 లు పొలం మెరక ఖంజరు భూమి నజరానామీద జిరాయితి హక్కుకు వేలము వేయబడును.
  - (3) య 300 లు పల్లంకులాయఖు అయిన పొలం జిరాయితి హక్కుకు వేలం వేయబడును. చెరువు మేమే వేయించి యిచ్చే వరతు. వరతులు నలయువారలు మాచిరునామాను వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును. 20-3-22 తేది లగాయతు బెజవాడ మకాములో వుయ్యారు యప్రేటువారి బంగళలో వేలము జరుపబడును. ఈ భూములు చూచుకొనవలసినవారు నున్న గ్రామము వెళ్ళి సముద్దారుగారిని పార్శ్వగారిని కలుసుకొని చూడవచ్చును.
- N. B — వేలము పాట అనసరము లేకుండా తీసు కొనే వారు మాచిరునామాకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును. (3502)
- కవిశేష్యపురం యప్రేటు } Jamindar,
హజారు అఫీసు నుంచి } Kapilaswarapuram.
నాజివీడు. 6-3-1922 } Camp Nuzuid.

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞాపనము

గాంధీమహాత్ముని అరెస్టుచేయుట - మహాత్ముని సంక్షేమము

సంగారాష్ట్రమున నెలకూర్చు అల్లరులు - విశ్వామిత్రపత్రికా ప్రకాశకునికి 1 సంవత్సరము కఠినశిక్ష - సర్ రాబర్టు వాట్సును స్మితుగారి తుమాపణ.

సంయుక్త రాష్ట్రములలో మీర్జాపురమున అసహాయోద్యమ కంచాయితీ తీర్పు - శిక్షింపబడిన స్త్రీ పంచాయితీదారుని కొడుకును చంపుట.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

కోరుకొండ తీర్థము - వలంటీరుల పోలీసుల సంఘర్షణము - నాళం భీమరాజుగారిని పోలీసువారు తనిఖీచేయుట.

గుంటూరుమండలము - పన్నులవసూలు - ప్రభుత్వ ప్రకటనము.

ఇటీవల తరుచుగా బ్రిటిషు వర్తకులవై నింపలను మోపుచుండుటచే చాల ఆధికమగు నాగ్రహముకలిగి ఆ ప్రసంగము కావించితిని. నేను దేశమునం దొక తెలివారిని మూత్రమే ని. దింపదలచియు సమష్టిమీద మాటలాడుటలో పాఠాటలు చేసెదని. నాయుద్దేశము మూత్రమది కాదు గాని తలవని. నిలంపుగా మితవాదులకును నామిత్రులగు నితరభారతీయులకును మనస్థాపమును కలిగించితిని గాన నేనావాక్యముల నన్నిటి నుపసంహరించుకొనుచున్నాను. వర్తక సంఘమువారి రికార్డునండి ఆ భాగమును పూర్తిగా తీసివేయ వలెనని పరినిగూడ నేను కోరితిని. ఆ ప్రసంగమున నలభావము లన్నియు నాయొక్కని భావములే. ఆసంఘము వారి నుద్దేశించి నేను వానిని తెలిపితిని గాని సంఘమువారి పక్షమున "తెలుపలేదని" స్పష్టముగా వ్రాసెను.

కలకత్తాలో తేయాకు సంఘవాగ్వికసభ.

అసహాయోద్యమ నిరసము.

కలకత్తాలో తేయాకు తోటల యజమానుల సంఘము వాగ్వికసభ టి. సి. కాఫర్లగారి ఆధ్యక్షత క్రింద జరిగినది. హిందూదేశమునందు కూలీలు మున్నగు పనివాండ్రను అసహాయవాదులు చెడుదారులకు మరలించి అవిధముల గావించిరి. ఇండియా దొరతనమువారు అలసతను బూనుటచేతను అసహాయవాదులు వాళ్ళాత్ములను అపమానింప నారంభించుట వలనను కూలీవాండ్ర కిట్టి దుర్బుద్ధి కలిగినది. ఇటీవల స్విట్జరులో 22 మంది దీనిధర్మముగ మృతకొందినని కాఫర్లగారు నుడివెను.

గాంధీమహాత్ముని అరెస్టుచేయుట - బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనము - బొంబాయి. మార్చి 11-10 వ తేదీ సాయంకాలము అహమదాబాదులో ఇండియన్ కేసు కోడు 124 వ సెక్షను ప్రకారము రాజకీయమునకు గాను మోహన్ దాసు కరంచందుగాంధీ గారిని ఇండియా కోర్

గాంధీమహాత్ముని అరెస్టుచేయుట

(అసానపాటు ప్రెసు - బొంబాయి - మార్చి 11 వ తేదీ)

అహమదాబాదులో నిన్న (10 వ తేదీ) సాయంకాలము

గాంధీ మహాత్ముని అరెస్టుచేసిరి.

తనమువారి అనుమతితో బొంబాయి దొరతనము వారు చేసిన యుత్తరువు ప్రకారము అరెస్టుచేసిరి. మహాత్ముని అరెస్టు 10 వ తేదీ సాయంకాలము అహమదాబాదులో మహాత్ముని అరెస్టుచేసి రని అసోసియేటెడ్ ప్రెసువారు తెలిపిరి. (బొంబాయి 11-వ తేదీ).

గాంధీమహాత్ముని అరెస్టు

మహాత్ముని ప్రకటనము (యంగుయిండియా)

నన్ను అరెస్టుచేతు రను వదంతులు మరల నెబబబుచున్నవి. ఆ వార్తయే నిజమగునని దేశీయు లెంతమాత్రమును కలవరమును చెందగూడదు. ధైర్యముతోను శాంతిముఖోను శాస్త్రాలీలో నిర్ణయింపబడిన నిర్మాణవిధానమును పూర్తిగా ఘడి మూరపునడకవలె యీగ కాలంతెయైన నటునిలుచునలని వచకతోను పంజాబు మెయిలు ట్రెయిను కోవ్వనంతటి శీఘ్రమునముఖోను నెఱవేర్తు రని మొదలు.

మహాత్ముని అరెస్టు వదంతులు

మహాత్ముని అరెస్టుచేసిరను వదంతులు ప్రబలముగా నున్నవిగాని స్థిరపడలేదు. మహాత్ముడు 1 వ తేదీ అహమదాబాదునుండి అజ్మీరు వెళ్లెను. (బొంబాయి 10-వ తేదీ)

ఫిల్లివార్త

మహాత్ముని అరెస్టుచేసి రని సూరతునుండి వార్తవచ్చినది గాని ఫిల్లిలో విచారించగా ఖాసనియు

కాదనియు గూఢ చెప్పలేదు. మహాత్ముడు 9 వ తేదీ రాత్రి అజ్మీరునుండి అహమదాబాదుకు వెళ్లెనని అజ్మీరునుండి తొలినచ్చినది. (ఫిల్లి 10-వ తేదీ).

వంగ రాష్ట్రము

నాలకూరులో గలభా

జిల్లాకాలనీ నాలకూరులో 9 వ తేదీ వుదయ మన యిండ్లను సోదాచేసి కొందరి పట్టుకొనుటకు పోలీసు వారు వెళ్లగా గొప్పప్రమాదకరమగు అల్లరి జరిగినది. జిల్లామేజర్ ప్రింటుమీదను, పోలీసు నుపరైంటుమీదను రాళ్లు విసరిరి. పోలీసువారు కుపాకలను కాల్పుగా వేసిన గాయములుతగిలెను

దిశ్వామిత్రపత్రికా ముద్రాపకునికి కఠినశిక్ష

కలకత్తాలో విశ్వామిత్ర అను హిందీ దినపత్రికలో 19-11-21 వ తేదీ బ్రిటిషువారి రెవుకుపోవుదు. 6-12-21 వ నిర్బంధము పండబారినది. 20-12-21 ని అల్లరులు జరుగవలెను" అను వ్యాసములను ప్రకటించినందులకు పత్రికా ముద్రాపకుడును ప్రకాశకుడు నగు మోల్పాంగు ఆగర్వాలాగారికి 1 సంవత్సరము కఠిన శిక్షవేసిరి.

సర్ రాబర్టు వాట్సును స్మితుగారి తుమాపణ

జాతీయస్వేచ్ఛ మను విషయమున తాను పలికిన వాక్యముల నన్నిటి నుపసంహరించుకొనుచు స్మితుగారు పత్రికల కొకలేఖ వ్రాసెను. "నేను వంగరాష్ట్ర వాసిజ్వలసంఘసభయందు జాతీయస్వత్వమునుగూర్చి నడిపిన విషయములు చాల విమర్శకు పాత్ర మయ్యెను. అట్టి విమర్శ కనకాశము కలదని నేనొప్పుకొందును.

నగరవాసుల సంతోషక సంఘము

కలకత్తాలో శ్రాత్రిగా నేర్పరుపబడిన యీ సంఘము వారి మొదటిసభ 10 వ తేదీ సాయంకాలము జరిగినది. రాజకీయ సంస్కరణములు నెరవేరుటకు భారతీయులును పాశ్చాత్యులును కలసి పనిచేయుటవలన మను విషయమున రాజాస్వామీకేక సర్ ఆర్థేగాంధరు మత్రే సి. డబ్ల్యు. దోడ్గు. ఆర్. లాంగుఫర్డు జేమ్సు. ఎస్. ఆర్. వాసుగార్లు నుడివిరి.

అసహాయ పంచాయితీ తీర్పు

శిక్షితురాలు బాలుని చంపుట

విద్యార్థుల పోలీసుస్టేషను క్రిందను వివాదాత్మక గ్రామమున నొక స్త్రీపై దొంగతనము ఆరోపింపబడెను. ఆకేసు విచారణ అసహాయోద్యమ పంచాయితీ వ్యాయస్థానమునందు జరిగినది. ఆమె దోషియని నిర్ణయించి కోరడా దెబ్బలు కొట్టించి మెడలో చెప్పలదండవేసి పూంగాయు త్రవ్వించిరి. ఇదియే మామూలుగా వారు చేయుకీడు. ఆ కార్యణ్యమును మననలో నంచుకొని పోలీసుకొనుటకు తన కాశిక్షవేసినవాని కుమారుని 7 ఏండ్లబాలుని ఆస్త్రీ మెడ నులిమి చంపి నూతిలో పారవేసి నని ప్రచురణ సంఘాద్యోగి లక్ష్మీలో 10 వ తేదీ ప్రకటించెను.

రైల్వే అసిస్టెంటు డ్రైవరుమాస్టరును అరెస్టుచేయుట - నయన రైలుస్టేషనులో రాజభక్తుడగు ట్రాఫిక్ జమాదారును చెదరించినందులకు అసిస్టెంటు డ్రైవరుమాస్టరు భగవతు ప్రసాదుగారిని అరెస్టుచేసిరి.

గాంధీ మహాత్ముడు

(లజపతి రాయగారు.)

గాంధీ మహాత్ముడు.

(లజపతి రాయగారు.)

అలా లజపతిరాయగారు న్యాయార్థ్యులలో బ్రకటింపబడిన నేమన ప్రతియందు గాంధీ మహాత్మునిగూర్చి ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు:— గాంధీ మహాత్ముని గూర్చియు, ఆయన నాయకత్వమున నడచుచున్న నాతీనోద్యమమును గురించియు వాంగ్మతములు అనేక దుర్భిప్రాయములను ప్రకటించినవి. ఈ యుద్యమపు హృదయమును పాశ్చాత్యులు ఎన్నటికైనను గ్రహింప గలరాదుని నాకు నిరాశ గలగ వారంభించినది. గాంధీకి అనేక పేరులను పెట్టుచున్నారు. ఆతనికి అనేక ఉద్దేశములు ఆలోచింపబడినవి. ఇట్టివాతల వ్రాయువారు గాంధీ మహాత్ముని నేర్పడును జూచియుండరు. తమమతివారే మతియెవరో వ్రాసిన సంగతులనుబట్టి వారివిషయమును నిర్ణయించుచున్నారు. గ్రడ్డివారిని గ్రడ్డివారు నడపించు చందముగ నిదియున్నది. గాంధీని జూచినవారును ఆతనితో సంభాషించినవారునుడ ఆతనిని చక్కగ గ్రహింపజాలకున్నారు. సామాన్యలగు యూరోపియనులకు గాంధీ నెలమగుట దుస్సముగ మన్నది. విశేషముగంటి యూరోపియనులు గూడ అట్టి స్థితియందున్నారని. విశేషముగంటి మహాత్ముడు సామాన్య మానవుడుగ గానినెనెను. పాలు కొట్టెనే జీవించు ముడుక వస్త్రమును ధరించి సామాన్యజీవితములలో నివసించెడి పురుషుడుగ మహాత్ముడుగ నిలచెను. గాంధీ నిష్కపటి. సామాన్య లం ద ఆ తో నిష్కపటము గ మాటాడును. తా నే దిని జమని న మున్నో దానిని వారికి తెలుపును. అంతయు గాని నాచు చెప్పుచున్నదాన్ని చెప్పడు. ఆయన జీవితమునందు కల్పనలేదు. ఏలయు నున్న సంగతులనే ఆయన తెలుపును. ఆయనయందు మర్మ మేదియును లేదు. అందఱకును ఆయన సులభుడు అందఱ యెదుటనే భుజించును. నిదురించును. వ్రాయును, మాటలాడును. ఆనికి రహస్యములు లేవు. ఆయన నాలు వడకును. కాని మహాత్ముడు వడకిననూలునకును కవిత్యలనును చిత్రకారులను మతగురువును జ్ఞానలను. వడికెడి నూలునకును పోలికలేదు. కట్టుకథల నానున చెప్పడు సంకేతములనుగాని గుప్తరూపములనుగాని ఆయనవాడడు. స్పష్టముగను ముడుక గను కనిపించెడి-ఆయన వడికిన నూలును-అనుభవజ్ఞుల మంత్రం-వేత్తలను-సుశీతులగు రాజనీతికొవిదులను-ధర్మపాలకులను-ఆయనకుగల-అడంబరరహితము అగుజీవితమునిష్కా-పట్య సప్తత-అధునిక రాజకీయ వానికిగాని పార్లమెంటు సభ్యునకుగాని బోధపడదు. తాము సామాన్యులు గ్రహించుదానికన్న అతని స్పష్టచరము లున్నతము లని వారికి లోచును. గాంధీ మహాత్ముడు ఎక్కడికిని దెలిసిపోడు. ఇతరులను దెలిసింపడు. ప్రీతిపూర్వకముగ సంభుమునందు మెలగుటకు ముఖ్యవసరములగు నిబంధనలను తప్ప తదితర సాచారములను గాంధీ గుర్తింపడు. నేనమునందును నడవడియందును రాజప్రతినిధిగర్వ మొనరుకొని సామాన్యనిదగ్గరకును ఒక్కరితోనే సంభించును. ఆనికి ఆయనమాటలుగాని గురువులుగాని ఎవ్వరునులేరు. ఆయనకు బల్యులు శిష్యులున్నను ఎవ్వరిని శిష్యభావమునక చేర్చుకొనుట. తనక సాధారణప్రతిభగలదని చెప్పుకొనడు. ప్రజలుమాత్రముట్టి ప్రజాఅనికి గలదని విశ్వసించెదను. మోగక క్షిలన ఎవ్వరిని కళాకవిగ నెంచు. త్వరితముగ బ్రయాణము జేయుచుండును. త్వరితముగ న లోచించుచుండును. ఆతని కాస్తీలేదు. బ్యాంకు అక్కాంటలేదు. దేనియందును ద్రవ్యమును నిలువజేయడు. కాని తనకుం గాకల సిన అక్కాంటల దేనికిని బరులను ద్రవ్యము నడుగదు. నిజమేమనిన గాంధీ సామాన్యమానవుడే. ఆయనకు నితరులకున భేదమేమని అడుగవచ్చును. ఆతనియున్నతకీలము-స్వస్థసంకల్పము-పవిత్రజీవితము-పరిశుద్ధ భావము మానవ ప్రేమ-స్వేదరాహిత్యము ఆతనిని ఇతరులనుండి వేరుజేయును. ఆతని స్వప్రతి-అడంబరరహిత స్వతలే ఆతనికిగల ప్రధానానుభవములు. యూరపియనులు ఆతని నిజస్థితిని గ్రహింపజాలకుండుటకు గతమిదియే. యూరపియను చారిత్రికులును రాత్రివిజ్ఞులగునది-యూరపియను రాజకీయములలో అతిశ్రద్ధను కలిగించుచు - పాశ్చాత్యుల జ్ఞానమునందును ఆ భ్యాసములందును అభిమానముగల భావతీయములకు గాంధీని హించుటదుష్కరము. వారణసిని ప్రేమింపరు. వారణసి-గాంధీ-ఒక మోటుమనిషి. ఉదాహరించుడు. అనికి ఆరుణములు డుటకు గారణమును గ్రహింపవచ్చును. జీవితరహస్యములకు గాంధీదా

పున నున్నాడు. వాగరక మను కంటిజోడుతో బనిలేకుండ కుతర్క-సహాయముతో నిమిత్తము లేకుండ - వస్తువులను సరాసరి చూడగలడు. తాను సర్వజ్ఞుడనని గాంధీ చెప్పుకొనడు. కాని తాను తెలివితక్కువవాడననిగాని శతప్రాచుడననిగాని ఆతడు ప్రకటింపడు. ఏదన్న మనుగూర్చియైనను ఒక మాట ఒక పద తనివలించించి న పదప సతనిని మఱలించుట మిగులకష్టము. ఆతడు కాలజ్ఞుడు కాడు. కాని తనకొక సందేశము గలదనియును దానిని నిర్వహించుట తనధర్మమనియును గాంధీ భావనచేయును. ఆయనకు సహజముగ విషయముగలదు. కాని దాని నెరపు తెచ్చుకొనడు. హిందూదేశ స్వాతంత్ర్యోద్యమము నడపెడి మహాపురుషు డిట్టివాడు.

కొంద రాతనిని శూన్యవాదియంటును. మఱి కొందఱు ఆ రాజకుడు అందురు. ఇంకొకరు టాట్నాయి మతానుయాయు యందురు. గాంధీ విశిష్ట సేవకుడు గాడు. ఆయనహిందూ దేశాభిమాని. భగవంతునియందును స్వమతమునందును వేదము లందును ఆయన పూర్వవిశ్వాసము కలవాడు. వర్ణమునందును ఆతనికి నష్టము గలదు. కాని ఇప్పటి భాగోపభాషను ఆతడు సమర్థింపక ప్రాచీనకాలపు నాలుగు విభాగములనే నమ్ముచు నున్నాడు. ఒకవర్ణముకన్న మఱొకవర్ణము అధికమని గాంధీ విశ్వసించుటలేదు. కాని మతపరమధర్మముగ నకలంబించెడి వృత్తి లలో నావ్వములవారికి సవర్ణత యుండునని ఆతనివిశ్వాసము. జన్మతః నాతి గలదని నమ్మున తిట్టి పూర్వ గౌరవి నుండును. వివిధమతముల వారినడుచును వివిధభాతుల వారినడుచును అంశ ర్వివాదములుగాని భోజన శ్రతి భోజనములు గాని జరుగుట ఆయన యిష్టముకాదు ఆయన ఇట్టినియములను విడిచిపెట్టి న వారిని ఆయననిరసించెను. గాంధీకి అస్పృశ్యతయందు విశ్వాస ములేదు. హిందువులు గానివారినండి ఆవారము కైకొనెను. పానీయములను ద్రావును. గాంధీ ఆరాజకు డగుటకు మారు గ శత్రుణులు నందును, నిర్మాణము నందును ప్రమాణమునందును ఆతనికి విశ్వాసముగలదు. కొందఱు భావించెడివీరి ఆతని శత ము నాస్తికముగాదు. ఆస్తికశత్రుణులతోను స్వాగృహాత్మ్యము తోను ఆత్మద్రుతితోను అడిగిచూచుకొనియున్నది. ఇంగ్లీషువారునువారిని ఆనుసరించియు డెడిభారతీయులను గాంధీనిజూచి ఏగింపుకొందురు. ఏలయునగా ఇంగ్లీషువారును ఆమెకనులును జపానీయులును తమదేశమునకు ఎట్టిస్వేచ్ఛను గొరుదుకో హిం దూదేశమునకు గాంధీ అట్టిస్వేచ్ఛనే గోరును. శ్వేతిభాతులను వాత్సల్యమునందు గాని వానితరులను హించుచుటకే భగవంతుడు సందేశమం తె న ను సంగ తి యం దు గా ని గాంధీకి విశ్వాసములేదు. గాంధీ యూరపియను వాగరకను ద్వేషిం పడు. కాని అట్టివాగరక కాధీనగును పాశ్చాత్యవిభాగన ముగ ఆతడు ద్వేషించెను. గాంధీ ఆకలంబించెను సహాయ నిరాకరణస్థితియు నాస్తికస్థితియు కాదు. ఇంగ్లీషువారు తమ పరిపాలనమును కొనసాగించుచు తమలాభముకొనుటకు దానిని వినియోగించుటకు దోష్పడిన భావతీయులనుసహాయము నిరాకరింపుదని యాస్థిధాతీయు ప్రతిపాదించుచున్నది. స్వాగృహము నలనను సహాయ నిరాకరణము నలనను స్వాతంత్ర్య యును సంపాదించుటకు ఈస్థిధాతీయు మార్గము జూపుచున్నది. గాంధీ మహాత్ముని ప్రబోధములను ప్రజలకు భయము తొలగెను ధర్మముకొనుట భాధ పడుట వారికి శరణ్యమయ్యెను. వందలను నేలను చిరుగుపుతో గారాగృహము న నిజనిరి. తమకు సమర్థించుకొనుటకై ఎట్టి ప్రయత్నమును చేయలేదు. గాంధీపాతశాలలలో శత్రుణులు నొందినవారు నిష్కా-పట్యై సత్యమును అహింసను వైర్యముతో నలంబించుచుం దురు. గవ్య-బయలుదేరి పూర్వపు విప్లవకారులకును వీరి కిని సంబంధము లేదు. గాంధీశిష్యుడు మొగులలో ఒకచేయును. హిందూదేశమునందుగాని వెలుపలగాని ఆతనికి రహస్యసంబంధ మేమియునులేదు. ప్రస్తుతపురస్కారమును తొలగించి దేశ మనకు స్వాతంత్ర్యము నార్జించుటకు పూనుకొనినట్లు ఆతడు బహిరంగముగ నెల్లడి చును హిందూదేశమునకు తన కనుకూలించుకట్టుల బ్రతికిన సామ్రాజ్యమునందుండుటకు గాని వెలుపలకు బోవుటకు గాని సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము గలదని ఆయన ప్రకటిం చును. ఆతనికి విదేశీయులసాయము అ-పేక్షితము.

గాంధీ మహాత్ముని అభివృద్ధి కెందల కొలదియు పలువి ధములగు నిష్కాధములను ప్రభుత్వమువార కలంబించుచున్నా రు. సభలు అపేక్షించుచున్నవి. ఉపన్యాసములు నిష్కాధము లగుచున్నాడు. వానిని కారాగృహములకు పంపుచున్నాడు. ఉద్యమము మాత్రము నిరాటంకిముగ కొనసాగుచున్నది. హిం దూదేశమునందు దౌర్జన్యరహితముగ తిరుగుబాటు కలదు. స్వదేశ వస్త్రధారణలే నెలకునెలకు గవ్యనిరాకరణభావం కు వచ్చిరి. ప్రీతిలన యుద్యమము కు బలము చేపూరుచున్నది లక్షలకొలది విలవల విదేశవస్త్రములు నశింప జేయుచున్నవి. దౌర్జన్యపుచిహ్నము లన్నియును తొలగింపబడినవి. కృష్ణులు బా

లు రుకారాగృహములకు వందల కొలది పెడలిరి. బ్రిటిషుగోరూ యధికారమును వారు లక్ష్యనెట్టలేదు. వారు డిఫెన్సు పెట్టుకొనలేరు పలువురు కాననోల్లంఘనము నలంబించుటకు సుసిద్ధులుగ నున్నారు. కాని నాయకులే దౌర్జన్యము నమ్ముట కొప్పుకొనలేదు. ఒకరి నత్రుత్యచేయగనే నామిను నిచ్చుట కాతిడు నిరాకరించి కారాగృహమునకే ఆతడు సూటిగ పెడలను. ప్రభుత్వమునందును వారి కోర్టులం దును తమకు నమ్మకము లేదనియు వారియధికారమును తాము గుర్తింపమనియును తెలుపుటకట్లు చేయుచున్నారు. కొన్ని తాపు లలో ప్రజలు నిగ్రహమును గోల్పోయి యుద్ధక ప్రారంభము పోలీసువారిపైను ప్రభుత్వ సేవకులపైను దౌర్జన్యమును గావించిరి. గాంధీ వారిని నిరసించెను. ప్రాయశ్చిత్తమును విధించెను. మలబారునందు మాత్రము వ్యవహారములు ప్రతికూలముగ బరిణ మించెను. భూసంబంధములగు కష్టములు రాజకీయలోపములు నుతావేశములకలసి ఇచట విషమస్థితిని బుట్టించినవి. కాని గాంధీ ఇందుల కెంతయును వగచెను. హిందూభండమునందు మలబారు అతిస్వల్పప్రదేశము. అందు నను మాపభాలసంఖ్య మిగుల స్వల్పము. వారిలో కొందఱు మాత్రమే దౌర్జన్య మును గావించిరి. మిగిలిన భారతీయులందఱును నిగ్రహమును గోల్పోవలేదు. గాంధీని మలబారునకు భో నిచ్చినవో మాపభాలను వైతము శాంతులనజేసిడివాడే. కాని హిందువులకును మహమ్మదీయులకును గలభేదమును విస్తరింప జేయుటకు ఈ సంఘటనమును ఉపయోగింప నెంచిన ప్రభుత్వము వారు గాంధీని పోనీయలేరి. [భావంబు క్రాంతికలుండే]

నోటీసు [3500]

కాల్మయరీ యింజనీరింగు స్టోర్సు నెం 102 రు క్లయిపువీధి కలకత్తావారియెద్ద మేము ఖరీదుచేసిన అగ్గు డైయామీటరు, (foot diameter) గల 6 పుల్లీలుది 1922 వ సం॥ మార్చి నెం 19 వ తేది పగలు 3 గంటలకు కాలేబాన్ పేట యెద్ద నున్న మా ప్యాక్లరీ బిల్డింగుయెద్ద వేలం వేయబడును. కావలయువారు రూ 25 లు ధరానతుకట్టి పాట పాడవలెను. ఆఖరుపాటమీద కొట్టిపేసిన వెంటనే ధరానతుపోయి యానత్తు సొమ్ము యివ్వవలెను. ఈ విషయములో యే విధమైన information కావలసిన యెడల ఈ దిగున ను:హరింప బడిన వారికి వ్రాసి కనుకొనవచ్చును ఇట్లు,
Majety Lakshmi Narasimha Rao,
Sowcar,
Jalalpetta, Masulipatm.

చెన్నపురి కార్పొరేషను

చెన్నపురి కార్పొరేషన్ వారు 7,59,000 రూపాయలు పత్రములమీద అప్పు పుచ్చుకొం చురు. 100 కి సం॥రమునకు 7 చొప్పున వడ్డీ అరు మాసముల కొకతడవ యిత్తురు. పత్రముల చెల్లు బడి 30 సంవత్సరముల కుండును. కార్పొరేషన్ రివిన్యూ ఆఫీసరు యా హెచ్. యు. బవరుగారికి వ్రాసినయెడల వివరములు బడయగలరు.

13-3-22 మధ్యాహ్నము లోగా 100 కి 5 నుతున డిపాజిట్ల సహా కెండర్లు కార్పొరేషన్ కమిషనరుగారికి పంపుకొనవచ్చును.

నిశ్చితమైన మొత్తమును పూర్తిగా 24-3-22 లోగా చెల్లించవలసి వుండును.

మద్రాసు కార్పొరేషన్ } ఇ. హెచ్. ఎమ్. బనర్
రివిన్యూ డిపార్ట్మెంటు }
17-2-22 } రివిన్యూ ఆఫీసరు.

ఉపాధ్యాయులు కావలెను

1922 సంవత్సరం జూను మాసమునండి లోయర్ సెకండరీ (రైయింగు) శాఖకు, మధ్యతరగతులకు తెనుగు రెండవ భాష గా గలయిద్దరు తరగతు ఆయన (trained) మెట్రిక్ లేట్లు కావలెను అనుభవక నమనించి జీతమియ్యబడును దుఖాస్తు ఈ క్రింది విలాసమునకు పంపుకొనవలెను.

Principal, Girls Normal School,
Wesleyan Mission P O Secunderabad.

అసాధారణమైన ఔషధము

రక్షణోధకము:—ఈ గుణముగల పాండు, దేహవాపు, బలమైన చర్మరొగములు, చలిజ్వరము మొదలైన వ్యాధులకు చచ్చు బలహీనత వీనిని నివర్తించి రక్తమును శుద్ధిచేయుట, బుద్ధివృద్ధి (లేక మేధస్యము) అదేగుణముగల మొదటి బలవంత నామకము సత్త్వము గలవని బుద్ధిని అభివృద్ధి చేయుట, హృదయము-అనే గుణముచే హృదయావయవము యొక్క దౌర్బల్యమును నివారణము చేసి నానిని బలవత్తనముగా చేయుట, వృష్యము - అను విశేషగుణముచేత రాశువృద్ధులు (కుక్ష్యవృద్ధులు) మొదలైన పుంస్సుగోమనుని నివృత్తిచేసి ఇంద్రియశక్తిని పోషించుట, ఓజస్వ్యము—అను గుణము చేత తేయాగోమము మొదలైన దేహక్షీణావస్థలైన వ్యాధులకు కష్టపడే దుగోగులకు పోషణము కలుగించి దేహమును దృఢపరచుట మొదలైన ఆనేక గుణ విశేషములు కలిగించు అసాధారణమైన ఔషధము ఒకటిగలదు. దానికి ప్రసిద్ధమైన పేరు

ఆయుష్షు రసాయనము

పై గుర్తించిన గుణములుగాక ఇది పిత్తవికారములు, శలచుట్టులు, వాంతి, చలబంధము, మూలరోగము, శ్రీల గర్భాశయ వ్యాధులు మొదలైన వానిని నివర్తించును. చెప్పెట్టి ఆయుష్షు కలకాలము ౧౦ సంవత్సరములకు మించు ప్రథమోత్పత్తి, శ్రీ కన్యకా పరిమేళన ఆయుష్షు అస్పృశ్యులకు ప్రథమచిత్తస్థులకు, వైద్యకాలాది (ద్రవిడ వైద్యపత్రక సంపాదకులుగాను నుండు ఆయుష్షు భూషణం పండిత యం. దురైస్వామి ఆయుర్వేద, ఏ. జే. ఏ. సి. వారిచే తయారు చేయబడినది. ౧౦ సంవత్సరములుగా అనేక పేరు రోగులకు ప్రయోగింపబడి పై చెప్పిన విశేష గుణములు పరిపూర్ణముగా యున్నవి. సీసా ౧—కి క్రయము రూ. 3—౦౦౦.

ఆర్యఔషధశాల, 7, ఆదియప్ప మొదలివీధి, వేవేరి, మదరాస్.

హిందూదేశము కులాలధనముతోను హిందూదేశము పరిశ్రమము వలనను తయారైన హిందూదేశపు గౌరవులు

ఆయా కులాలముల తగిన జివిల్లిడినుచులు మా వద్ద నిద్ద ముగా నున్నది. అన్ని కులాల హిందూదేశపు జివిల్లిడినుచులు ఎప్పుడును నెల నెల యుండు మా పెద్ద అంగడికి ఆంధ్ర యను దయచేసి వచ్చి చూడవలెనని కోరెదను.

చలారం గ్రెయానుచందు

(2300) గ్రెయ్ అడ్డను లో అందచుగ నుండు పాపు 9, 10, 11, రత్నన్ బజారురోడ్డు, చెంచాను.

వేలము

శ్రీకృష్ణ జిన్నింగు అందు రైసు ఫ్యాక్టరీయొక్క మెషిన్, బ్రిటానియా బాయిలరు 28 H.P. మాన్వల్ ఫైర్ వాను ఇంజను 20 H.P. ప్లాటు బ్రదర్స్ జిన్ను రైసుమిల్లు పార్లర్లు ఈవెల 15, 16 తేదీలకు దెబబాడలో ఈ దిగువ సంతకముచేసిన చానలచే పల్లికు వేలములో అమ్మబడును.

అప్పనమహాసదాశివసూర్యనారాయణ పోలిస్టే బుచ్చయ్య ఆకుల బక్కయ్య

శ్రీకృష్ణ జిన్నింగు అందు రైసు ఫ్యాక్టరీ నలు కమిటీ మెంబర్లు, దెబబాడ. (3494)

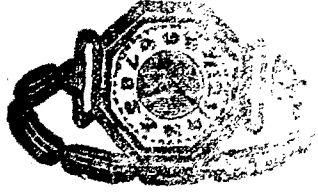
త్యరపడుడు! చూపుచే రత్నము (పరులు తక్కువ!!)

PART I

జన్మనక్షత్రము, పుట్టినతేది శత మున్నగునది తన గుణములను నిరూపించు గ్రహగతిని రేఖలతో చూపుచున్న గణితశాస్త్రములైన వాటిని గ్రహములు అక్షరాలతో గణితములకు చాతుర్యానికి నగును. భగవంతుని సంతానము మున్నగు వ్యాధిశోభనములతో మిడిగి జాతకములను మిలే ప్రావీణ్యముగ, ఇది యంతిశోభిస్తున్నది. వీనిని ౧, 2 మాత్రము

గ్రేట్ యుండియోక్ శాస్త్రమాలములు, భాగ్యశీలు, విశాఖపట్నం జిల్లా (8241)

ఎలక్ట్రో బంగారు ఆభరణములు 150 గజ్జలు కట్టిన పేలు రకపు లక్ష్మీవిగ్రహము కర ౧౧ వడ్డాయము రు 3-0-0 ,, మేలురకం రు 4-8-0 ,, వెంచి అరకానులందరు రు 6 (వెంచి 1/4 కానులందరు రు 5 3 పేలు గడియారము గొలుసు వెల రు 3, రెండు పేలు గడియారము గొలుసు 1-కి రు 2-0-0 అమెరికన్ రిస్టలేటు గడియారములు.

వికల్ గడియారము రు 5-8 ,, రేడియం రు 6-8 సాదా 8 మూలలు రు 7-0 రేడియం ,, రు 8-0 వెండిగడియారం రు 9-0 గడియారములతో కూడ

తేలిక భరించుటతోలుకట్టగాని, గొలుసుగాని కోరిన విధముగ పంపబడును. డి. పి. కర్నూలు ప్రత్యేకము. కలయవారు ఈ ఆద్రుకు (వాసిన తెలుగు) పంపబడును.

కె. నాదమని అంగుసనన్, (2792) 164 వైవాజురంగోడ్డు, మదరాసు

తామర తైలము

డబ్బా 1-కి 0-6-0 పోస్తుపులు పేలు. అమృతాంజనం ఢిపో బొంబాయి, మదరాసు.

కాకినాడ

(స్వీటువిలేజినిండి)

మండ్రి 9:— విన్నప్రాద్దుటికి నాయకులైన గాడ్వ సభ్యులు శ్రీయంత టంగుటూరి ప్రకాశంపంతులు, కాకినాడను నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు డాక్టరు భోగరాజు పట్టాభి సీతారామయ్యగారు డాక్టరు నామచంద్రగారు, వజీరుద్దీను సాహెబుగారు మొదలగు నాయకులను జిల్లాలోని కాంగ్రెసు నాయకులను రాజకీయేంద్రవం విచ్చేసిరి. వచ్చిన వారందరను ఉచితరీతి నాహ్మనించి సత్కరించిరి.

మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ వ్యాపక సభ్యునారు సమావేశమై ప్రాంతీకములను గురించి యాలోచించి తీర్మానములు గావించిరి.

ఈ సభకు బ్యూరొము రాజకీయేంద్రవం పురవాసులు, కొందరు కాంగ్రెసులో పనిచేయువారు నాయకులను అనేక ప్రశ్నలను వైచి కాంగ్రెసువ్యవహారములను తెలిసికొని తమ్మును బహిరంగసభయందు కాంగ్రెసువారు యిప్పుడు చేసిన తీర్మానముల గూర్చి విస్తుప్తుముగ తెలిపలయునని కోరిరి. ఆ సందర్భములో కాంగ్రెస్ కార్యసంబంధమైన సభ యేరియను 144 సెక్షన్ల క్రింద రాజమండ్రి డివిజనులో జరుగకూడదను సము క్తతర్జు ఆర్డరు ఉన్నది. ఈవెల 16 వ తేదీతో అది అంతరించు ననియు, ఈ వధ్య వెక్కుమార్లు సభలు జరిగెనను తమ్ము నెవరు ప్రభుత్వమువారు పట్టుకొన లేదనియు కూడ తెల్పిరి. అంతట శ్రీప్రకాశంగారు శ్రీనాగేశ్వరరావుగారు పట్టాభిసీతారామయ్యగారు మొదలగు కొందరు యోచించి కాంగ్రెస్ కార్యముచేయుట మానివేయవలయు సమయమని ప్రతిపక్షులకు ఉత్తరువునుల్లంఘించినకూడదని బహిరంగసభ వెల్లడింపిలేదని, కొవ్వారులో సభజరిపించి సందేహములు తీర్చవలెనని కోరగా అందుల కంగీకరించిరి.

విన్న రాత్రి 9 గంటలకు అందఱు సమారు 2, 3 వంద లజనువారు కొవ్వారులో శ్రీశైలాక్షణ్డ న్యాయారాణ గారియంట సమావేశమై. ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకులైన శ్రీ యంత నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు సభాధ్యక్షులుగా నుండిరి. శ్రీపంతులుగారు బ్లోటీతీర్మానము ఢిల్లీలో ఆఖిలభారతసభ వారు చేసినతీర్మానములు, గంధీమహాత్ముని స్వీకృతి, దృఢము నగు, అహింస, ప్రేమ, ఎల్లరకము ఉద్యమాభిమానమును విశ్వాసమును గల్గించుట వీనినిగూర్చి వివిధగా వాదనలించి యిం తమకు యేమహాత్మునిమి స్వరాజ్యసిద్ధికి నిద్రాహారము లేక పనిచేసి ప్రాణములర్పింప సంసిద్ధులై యుండిరో ఆపట్టును వీడక ఆమహాత్ముడు నేడుచేయునామన్న దదియేదయో నదిచేసినప్ప డే విజయప్రాప్తి గల్గునని, యుద్ధోధించిరి. పిమ్మట శ్రీప్రకా శంగారు చాలసేపు ప్రస్తుతసందర్భములు, వారు చేయవలసిన పనిని బోధించిరి.

పిమ్మట శ్రీ నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు శ్రీప్రకా శంగారును గభ్యులడిగిన అనేక సందేహములు తీర్చి వారికి మన స్పృశుపై కలుగజేసి ఉద్యమసంబంధమైన ప్రస్తుతము చేయ వలసిన ఇనుమడించిన ఉత్సాహముతో ప్రచారము గావించునట్లు చేసిరి.

పిమ్మట గంగాధారిగిరి సమానురాలైన జోనులబహ్మ లక్ష్మీనరహమ్మగారు ఉపన్యసించి సభ్యుల హృదయముల గగ్గరించునట్లు అహింస, త్యాగమును గురించి బోధించెను. సభ రాత్రి 12-30 గంటలకు ముగిసెను.

నేడు శ్రీయంత నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు కాకినాడ లో జరుగు శ్రీప్రచారము జూయటకు కాకినాడదయచేసిరి. శ్రీలగడయైన పిదప ఈనాయక్ము చెన్నకట్టమునకై బయలుదేరిరి. శ్రీ పంతులుగారి యాగమనము యెల్లరకు హృదయ సంజనము గల్గించెను.

ముఖ్య గ వ నింపు.

యోగ్యతాప్రములు 2942

(6) నె.కా.కె.సి.జీ.న.ద.ందు దుల్లా నెడికల్ హాలువారి టాంక్ గుళికలను పేనించుటలన రాజకీయరు అను నాన్నె ితుడు సభ్యులకన్నము లేక ముఖముగా నున్నాడు. ఆతడు 6 వలలనుండి బాధపడుచుండెను. ఇప్పుడు ఆతడు చాలామధు ముగా నున్నాడని చెప్పటకు విక్కి. శ్రీ కంఠిసిండుచున్నాడు. దేరాడూర్ } 33.8-19 } బ్రిజ్ సిహార్

దుర్జతినామ సంరం ఘల్లులు శుంఠి, శనివారము

కవితాంజలి

అనంత పంతుల రామలింగ స్వామిగారు.

శీ. ధనధాన్యపుష్పసంతతులతోఁ దులతూగి
నిత్య కల్యాణహా నిలయమెది
దుగ్ధమంద సందోహంబు లేపుమై
సంతతధార కాసాన మెది
అద్వితీయాది సుధాంత రహితుడుంటఁ
దొలుతనే జాతికిఁ దెలిపె నెది
కడమ దేశము లంధకారంబునం దుండ
నాగరకతతోడ సాగె నెది
పరమసాక్షిమతల్లులం బడసెనెది
పరమతద్వేష మను మాట నెరుంగ దెది
రాజభక్తికిఁ దోలికై ప్రబలు నెది
యద్ది నీజన్మపద మగు నాగ్యపుత్ర !

శీ. ఉజ్జ్వలసూర్య చంద్రోడు రంజితమేది
సౌదామినీ నాట్యశాల యేది
ఉన్నతభూమి ధోగ్యానితంబేది
శక్రచాప వితానసదనమేది
స్నిగ్ధకూలఃకవక్షేత్రాలయంబేది
ఫలభర సమూహవాటి యేది
స్వప్నరచితమేది స్వాగోచివంబేది
స్మృతశతానికి జన్మసీమ యేది
రమ్యభూలోకమున కెల్ల రాజియేది
నవ్య భూలోకసంస్థిత నాకమేది
దివ్యవనమాలికల సుప్రదేశమేది
యద్ది నీజన్మపద మగు నాగ్యపుత్ర !

శీ. మన్నును హాన్నుగా మార్చుంగఁజాలెడు
జీవాపగలకెల్ల దావలంబు
నాస్తికనరులైన నాస్తికగా మార్చు
జాలదివ్యక్షేత్ర సరణికిరవు
మజ్జగంబులను నిమనమాత్రిమున
భస్మరాసిఁ జేసెడు మనిరాజి సీమ
అఖిలకాశ్రీతిహాసార్థ విత్పండిత
మండితంబైన భూమండలంబు

సాన దీనిన మేలికై జారులనఁగ
పేరుపడనిన క్షుత్రయ వీర తతికి
సకలభూగోళమున నేడి సదన మానొ
యద్ది నీజన్మపద మగు నాగ్యపుత్ర !

శీ. పాశ్చాత్యదేశముల్ బంధురాజ్ఞాన త
మసమందు దరిలేక మనలునాడు
పాశ్చాత్యదేశముల్ పక్షముల్ చర్యముల్
బట్టలుగా వాడినట్టి నాడు
పాశ్చాత్యదేశముల్ ప్రబల భయావహా
నరకరూపము లొచు వరలునాడు
పాశ్చాత్యదేశముల్ బహుశప్రపంచాన
నుండియు లేస్తట్లు లుండునాడు
విమలబిజ్జాన కాంతితో వెలుంగుదుండె
మృగులపితాంబరములతో మెలంగుదుండె
నిత్యకల్యాణపాత్రమై నిఖిలదిశల
యశమునించెను నీదేశ మార్యపుత్ర !

శా. ఆసాందర్యము నావిభూషణము లాయానందసందోహ
మింకాసౌభాగ్యమునావిలోకనము లాయాలాపశోభాధురం
బాసారభ్యము లాదుకూలముల నాహాగన కీకాలమం
దాసేతు ప్రహిమాలయోత్కుఢర ప్యంతప్రజల్మందతే !

శా. కాంచీవైభవ మెల్ల మాసె నయయో! కాశ్మీరసౌందర్యముల్
పంచత్వంబునఁ బొందెఁ గుంతలపువోభల్వాసె నా నాసికో

దంచన్యావృత్త సూక్ష్మమయ్యె నలవోభావ్యమృతప్రాధవం
బెంచ న్రూపరియుండఁ బల్లెఁగని నీపెంజేని శోకించనే!
మ. వదనాంభోజమువాడ పిడఁ గఁగిభాగంబు దుఃఖాశువుల్
నదులౌచుం బ్రహసంప, మించ నతిదైవ్యక్షేత్ర లజ్జాగతుల్
పదవివ్యాసము వోవ దాన్యమున, శోభన్వాసి గన్పట్టి న
ల్లదిగో! భారతమాత! కాంచుమింకదుఃఖాశుల్ వడించుమా
నీ. మలినమై జీర్ణమా వలిపెమున్ ధరియించు
తల్లి కన్గఁ గుండె యుల్లు మనదె
కుష్మాపవాసకృశోదగోపేతయా
తల్లిని గ్గఁగుండె యుల్లు మనదె
నకర్పణచితశృంగార భూషలశేదు
తల్లిని గ్గఁగుండె యుల్లు మనదె
కన్నీరుమున్నీరు గాగోకించెడు
తల్లిని గ్గఁగుండె యుల్లు మనదె
ఉభయహస్తములను దానమొసగునీవు
పరులపాలయించుడి యపారదైవ్య
విధములైతుక వృత్తిని వెలయుచుండఁ
జల్లిని గ్గఁగుండె యుల్లు మనదె !

శా. తల్లీ! భారతమాత! నీమఖము చింతాధీనమై, మాలతి
వల్లీసన్నిభమైన నీజనువుశోభాహీనమై, యంబుజో
ద్యల్లీలంజెలవాడు శేత్రములు బాష్పంబు ప్రపూర్ణంబులై
యుల్లుసం బరియండుఁజాలు నికనీవోదార్యకొమ్మాభ్యుత్పత్

గ్రంథపరిచయము

హంగలదీవి గోపాలశతకము. గ్రంథకర్త కాసుల పురు
షోత్తముకవి. ప్రకాశములు చిరువోలు తుటుంబరావుగారు, చి
రువోలు పెదకల్లెపల్లిపోస్టు, కృష్ణాజిల్లా. వెలతెలియదు. హంస
లదీవి గోపాలశతకము పదవత్సరమైన శతకములలో నొక్కటి
దీనిని రచించినకవి కృష్ణాపండుఁములూని దేవకోట పరగణా
లో చేరిన పెదప్రోలునివాసి యనియును చల్లపల్లి జమీందారుల
ఆస్థానకవి యనియును 19 వ శతాబ్దాంతంబున నున్నవాడ
నియును ప్రకాశములు న్రాసినభూమిఁవలన స్పష్టపడుచున్నది.
ఈశతకమునుగుఱించి ఇదివఱకే ఈపుత్రకావ్య సేకవిమర్శనములు
జరిగియుండుటచేత శతకమునగుర్చిన ప్రాశస్త్యాదిచర్చ పర్యా
ప్తమని తలంతుము. ఈ శతకమునందలి ప్రతిపద్యమును మృదువై
మధునమై జదువ జదువ నమృతము నీనుచుఁ జదువరుల నానందా
భిని నోలఁబడించుచున్నది. ఇట్టిశతకమును పెద్దనెజ్జాన దెదత్తు
రములతోఁ జక్కని విమర్శనయుతమగు పీఠికతోఁ బ్రకటించి
నందుల కనేక ధన్యవాదములను ప్రకాశకుల కందఁజేయు
చున్నాము. తైలి శోకపద్యము నిట నుదహరించుచున్నాము.

శీ. తనకుఁగ లే బరంబునకు భేదజ్ఞాన
మితిలేనివాని నిర్మలమయెంత.
తనవునట్టిని నంకిటజీవుఁడేహానో
తెనియనివాని తాత్త్వికమదెంత
కన్నతండ్రిని జగత్కర్తమనిన్నాత్మ
బోధజేయనివాని బుద్ధిమెంత
భవజరామరణాది భయనివారణమైన
పదముజేరినివారి భాగ్యమెంత
ఏమిశేరిని ననుబ్రోచు టదియెవెంత
భావజవిలాస హంసలదీవివాస
లతితక్కువట్టి సంకమస్థలవివార
పరమకరుణాస్వభావ! గోపాలదేవ

ఆశోక్యసంబంధము:—గ్రంథకర్త. డాక్టరు య. రామ
రావుగారు. ప్రకాశములు:—శ్రీ కృష్ణసాహిత్య, 223, తంబుకెట్టి
వీధి చెన్నపురి. ఈ పుస్తకమునందు ఉదకమునకును ఆశోక్య
మునకును గల సంబంధము చక్కఁగఁ చర్చింపఁబడినది. తైలి
గులభముగను మనోహరముగనుండి చదువరుల నాకర్షింపజాలి
యున్నది. గ్రంథములు గ్రంథకర్తలకు వ్రాసిన లభింపగలవు.

పాశ్చాత్య శతకము:—గ్రంథకర్త కాంచూరి తిరు
మలాచార్యులుగారు. భద్రాచలం. జ్ఞానము యోగము శేమర
మాదిపట్నము మున్నగు సాధ్యాత్మిక విషయములను గూర్చిన
సిద్ధాంతముల సమన్వయముజేయుచు పాశ్చాత్యధీయను మకుట
ముతో భక్తి బ్రపత్తుల నుద్దీపించునట్లుగఁ ఈపుస్తకము వ్రాయఁ
బడినది. తైలి మనోహరముగను సరసముగను నున్నది.

చ. అనయము నానరంబనగనయ్యెను భర్తయు శాస్త్రహీనమై,
సనయము దైవతంబన, సయ్యన గర్భము శాస్త్రసిద్ధమై,
వినయముతోడ శాస్త్రహిత విశ్రుతకర్మగుణత్రయన్, సుధి
జనులంగబలిపితి సప్తవశంబున బాధసార్య.

నారీహితరత్నమాల:—గ్రంథకర్త జ. నారమంబ. ఆమళ్ల
దిన్నె. తాటిపల్లిపోస్టు. వెల 0-2-0 ఈ పుస్తకమునందు బాలి
కలకు నీతినిబోధించు చిన్నచిన్న పద్యములు దాదాపు నూటికిఁ
బైగా కూర్చబడినవి. తైలిగులభము, ఉదాహరణమున కొక
పద్యము.

క. ఏరాండ్రను నీ సరిగా,
నోరిమితోజూచుకొమ్ము యొకపరియెన్
శేరములు బెంచికొనుచును
పోరాబుములాడకన్మ పులివలెనారి.

సీతారాముల మహిమము:—ఇందు సీతారాముల పవిత్ర
నామ స్మరణమునందు గల వైభవము భక్త లోకోపకారార్థమై
తేటతెలుగున వ్రాయఁబడినది. తైలిగులభమై విననింపెయ్యున్నది.

ఈపుస్తకములు:—“సూర్యదేవర సంజీవరాయణం”గారు
తుమ్మపూడి”యనుబోటన లభింపగలవు.

సుందరసునీతి:—ఇది సంస్కృతముననున్న నీతిశాస్త్ర
మను చిన్న పుస్తకమునకు తెలుగుఁజేసి. గ్రంథకర్త ఆయి నాపు
రపు సుందరరామయ్యగారు. గ్రంథములు లభించుచోటు:—
వేంకటరమణ కొమరిపాలెము. గోదావరిజిల్లా. తైలిశోకపద్యము.

క. శోకికలకు స్వరమెరూప
మనాకారికి నిద్యరూప మతివకు రూపం
జాకద పాతీరత్వం
జేకద రూపందె శాంతియుపులకు మహలో

పోతుగుంట అచ్యుతకవి

వేవకొమ్మ సుబ్బరామయ్యగారు.

ఈ మహాకవి నివాసస్థానము నెల్లూరు మండలమున
కణ్వంపేదక్షిణతీరమం దుండు గూడూరుగ్రామము. పాకనాటి
నియోగిసెల పవిత్రుడు. ఆపస్తంబమూర్తుడు. కాశ్యపగోత్రుడు.
చెంచునారాయణ పుత్రుడు. గీర్వాణాంధ్రములందు ఆసమాన
ప్రవీణుడు. ఈకవి యిప్పటికి మూడు 30 సంవత్సరములకిం
దట కైవల్యపదవిని ఆలంకరించెను. వీరికుమార్తెలు యిరువురు
మాత్రము ఇప్పుడు జీవించియున్నారు. ఈకవి సంస్కృత
పద్యపురాణమునందలి మాఘ మావాత్యయమును గైకొని ఆంధ్ర
మున గద్యపద్యాత్మికముగ సంపూర్ణగ్రంథమును ఆరు ఆశ్వాస
ములగ రచించెను. వీరితైలి తెలుపుటకై కొన్ని పద్యముల
నుదాహరించు చున్నాను.

శా. సారంగంబు లత్యాహంబు వెలికిన్ జంచద్భయభ్రాంతయై
బారున్ దోడనె వెంటఁగితి కులన్ బల్వే భూవాటవిన్
దురన్ జూచి నృపాలశేఖరుండు వేదుర్వార సక్రోధుడై
దురంచేగి మృగంబు గానకమడిన్ దోడ్తోడఁజొలించుచున్

శీ. పదనామ నేడులు పరమాయువని శివుం
దాన తిచ్చెరు పడినైదు సరిగ
నారునమాంబులు నవనివై జరిగను
నుండును నారును నిండెనేని
మిదిలోకమున కరుగ నేదిత్రోవ మాకుఁ
గాదని ప్రోచెడు ఘనులు లేరు

పరికిన తనయుడు భయమేల మిగిలి
 పాలనాచర్యమును పరచుకొని
 తే. దశమ సేనాపతియైన దక్షిణాంధ్ర
 మీరు శోకించవలసి ధీమతి
 నడువ వానిని శోకించు నడిమి
 మీద వినుచు పలికె మృతండు దేవుడు॥

క. భీమకవి తీర్థయన,
 నీమంతుని దశమసేనా నిభలాగ్ధయల్
 భీముడు నీకునిచ్చును,
 నామది గెల్లెల బాయ నయముగ న్నయా

క. సిద్ధియై పం మొరించిన,
 సిద్ధియై గలిగిరియు సిద్ధాశ్రమమై
 సిద్ధిపొందెను జగతిని
 బుద్ధిని హరిమ్యు సేయు పుత్రక తపముకొ

నీ. శ్రీకృష్ణుని పుణ్యక్షేత్రముమెచ్చి,
 శ్రీపురాంతరని గూర్చి విపులముగను
 తపమాచరించుచు పుణ్యక్షేత్ర ఫలమందె,
 శ్రీరామర దుర్బిత తేనెతపము,
 శివదండమున శేర భువనముల్ నడిపి,
 కాలకూటమునంచె నశమునందు
 జాలంధరమున జగదనకాని,
 సుందరింకన వాకి చక్రమొనకె

గీ. సప్తపర్వము పుణ్యక్షేత్రమున
 సమీప తపమాచరించె నెమ్మిది
 శ్రీకృష్ణుని జగముల పూజితము
 మాకు నిదుములు నదయాను మహితము॥

య తి ప్రా స ము లు

జగమునది వేంకట రామయ్యగారు.

- అ. వె. సదాక కడననను వడియును బ్రాసంబు
 నూడఁజేసికె మంగనారం ద్రోక్కి
 కవిత్వమునకె గద్యమే యగుచుగాని
 పద్యమునకె యది పూర్వమునకే? ౧
- ఉ. వారిని పింఛించి పునఃపర్యవేక్షణ చేసె భా
 మరచినానామి నునిచాచిమారతం తేనె మాత్ర సుం
 స్కారములందు వెల్లువ వికారములుం బయిదెచ్చి వెల్లువో
 గోరడలేల పూని పువపం దమపాన క గౌరవంబున్ ౨.
- మ. చందరంగంబు గొట్టుకొని నడచు నోజు బొచ్చివర్షయపుం
 బదముల్ నెల్లంగం గల్లంగ నునునవ్యాపార సౌకర్యముల్
 వదలంగం బనియేమి తెల్లన యతిప్రాసంబులన్ వానిచే
 తఁ దడియంబగు నైజమాధురి గుణోత్కర్షణంబు నే చందగన్ ౩.
- గీ. సామెతలనేని యతియొక బ్రాసమునలేక
 యాడుకొన రాంధ్రు లేమియుం బాడుకొనరు
 అట్టివోలును వానికె పద్యములనుండి
 యూహించెడికన జప్పవై యెప్పుడె నెడదె ౪.
- క. అద్దములవోలె గంటికి
 ముద్దినుసుం బద్ది నుములు పొడవులు కుటుచల్
 పెద్దవియుం బిన్నవియు నున
 బుద్ధికెఱుపించు భావముల నన్నిటిన్. ౫.
- క. తేలికగఁ లేటగితులు
 మాలికలం బలుకరాదో మహితాశయముల్
 మేలికనఁబు సేయం
 జాలికడఁగనఁ గలుపు నమనరసగతు లింకన్ ౬.
- గీ. నన్నపాచార్య పనులను మున్నురాణ్య
 హేమద్రుగిలవునఁ దోలునొల్ల నెలమి గజ్జె
 కట్టియాడు పాంధ్రకవిత్వ కాశిగజ్జె
 యలగు యతులఁ బ్రాసములు గంకెలుగావు ౭.
- మ. త్రోగికిల, ప్రోడలై నున యాంధ్రదేశ కవుల్ విశృంఖలసామజ
 క్రీడల్ విహరింపగో తమకీర్తి దిక్కుల నింపగో
 యూడలాగరు నేటివారల యోజనప్రాసములు
 యతుల్ ౮.
- ప్రాదుచాలక నాయుపాధ్యు ధుబురీ వవసంస్కృ
 తుల్. ౯.

జంఘాలశాస్త్ర యిట్లు పలికెను:—
 నాయనలాగా! మా సత్యపుత్ర మమున కెక్కడ
 నుండియో కాని యొక హరిభక్తుడు వచ్చినాడు. ఆతడు
 శూద్రుల సంభవుడు. బాదాపుగా నేలది సంవత్సరములను
 మున్న వాడు. హరినామస్మరణ పరాయణుడు. శంఖచక్రాంక
 ధారి, తులసీమాలావక్షుడు. న్యాయశాస్త్ర పుండ్రాలంకృ
 తుడు. ఏక రాతాశనతుడు. దీర్ఘ కృష్ణుఁడగుచుండితుడు.
 అతివ్రతుడు. శోమశరీరుడు. కాపిమాత్రధారి. అట్టి భాగవత
 వగ్యుడు మా పద్మనాభస్వామి యాలయములో నాలుగుదిన
 మలనుండి వాసముచేయుచున్నాడు. వైదేకుల కేగింపున
 కట్టిప్రసాదముతో గాలక్షేపము చేయుచున్నాడు. తులసి
 పూసల నడించుచు రంగనామ ముచ్చరించుచు సభయాస్త
 ములు కలకలు దెట్టుకొనుచు శ్రీపాదరేణువుల గన్నుల కంటిం
 చుకొనుచు దినము లీడుచున్నాడు. పద్మనాభమూర్తిని
 నేమివశచ్చిన శ్రీలు పురుషులు నీ హరిభక్తుని జూడకుండఁ
 బోవుట లేదు. మాకాలాచార్యులుగా రాయనను జూచుటకు
 మూడునాల్గు మాటులు వేంచేసి తనకు శ్రీభాష్యములయందు
 ను, స్వరూపగ్రంథములందును గల పాండిత్య మాయమొద్ద
 నెల్లడించెను. ఏదేని గ్రంథాలోకన మాయనకున్నట్లు కనబడ
 దని కాలాచార్యుల యభిప్రాయము. కాలాచార్యుడు వట్టి
 ప్రపంచజ్ఞాన జూయ్యడని యా హరిభక్తుని యభిప్రాయమేమో
 మనకుఁ దెలియదు. ఏదీ? లోపలి యభిప్రాయము మోమునై
 నే విలక్షణ వైఖరితో కనబడుట కవకాశము లేకుండ ఫల
 మంతయు నూర్ధ్వపుండ్ర మయ్యెను. పెద్ద జంజులు కనుబొమ్మ
 లయ్యెను. లోతుకన్ను లయ్యెను. బాధుమీశులయ్యెను.
 దుర్బుద్ధులయ్యెను. కాలాచార్యులు తిరుగ నీయుదయ
 మున హరిభక్తుని వీక్షించి “మాసాక్షిసంఘములో
 వొక్క యవస్థాన మిచ్చెదరా?” యని యడిగెను. ఆయన
 యట్టిసర్వుల కంగీకరించెను. ఇదిగో యిప్పుడే రానయ్యు
 న్నారు. ఆయన కచ్చునేమోయని నే నిక నేదియు నారం
 భింపకుండ నున్నాను. అదిగో వచ్చుచునే యున్నారు. లేచి
 హరిభక్తున కాతిభ్యమిండు. (సభ్యులట్టిసర్వుల) స్వామి
 దయాచేయుడు. మా సభ్యులతో మిమ్ముల గూర్చి నాకుఁ దెలి
 సిన యంశములేవో చెప్పియు. టిని. తాము తమకుఁ దోచిన
 విషయమును గూర్చి యవస్థానింపవచ్చును.
 హరిదాసుని యుపన్యాసము:
 శ్రీమతే రామానుజాయనమః. భాగవతోత్తములయిన
 దేవరవారందఁ టిక్కడ వేంచేసియుండుటచే నడియేనికి దేవర
 లతోఁ గొంత భగవంతులను సంధానము- భాగవత గుణాను
 సంధానము చేయఁదగిన యవకాశము సిద్ధించినదని యాచీనుడు
 బాసుడు ఈ నిర్భాగ్యుడు మనవి చేసికొనుచున్నాడు. అడి
 యేని యవకాశమక సంభాషణమంతయు దేవరవారల తిరువుల్
 ము లోనికిఁ దెచ్చి ఈ అధమాధముని తమింతు రని నమ్ము
 చున్నాను. ఈ దాసుఁ డంతటి పాపాత్ముడు ప్రపంచమున
 మఱి యొక్కఁడున్నాడని దేవరవార లెంచఁదగదు. దక్షిణ
 హిందూదేశమున నున్న సమస్త దివ్యదేశములను పాదచారిని
 నేవించితిని. ఒక్కొక్క దిగ్భ్రమమునఁ గొన్ని మాసములుండి
 యచ్చట విష్ణుభావాను సారాధించి యచ్చటి భాగవతోత్తముల
 తిరువడిగ్గను గొలిచి యచ్చటి పన్నిద్రాశ్వర్యలను బూజించి
 పెరియతిరువడి చిరియ తిరువడి తిరువడిగ్గల్గ మొక్కి యచ్చట
 దేవతాప్రసాదము కన్నుల కద్దుకొని స్వీకరించి యాహరించి
 కాలక్షేపమును జేయుచుంటి. ఇట్లు శ్రీ జగన్నాథము మొ
 దుగొని శ్రీ సారనారాయణమునకుఁ తిరిగి భగవద్భాగవ
 తోత్తముల నేనఁ జేయుచుంటిని. ఇట్టి నేవలన నడియేను తరిం
 చునని నమ్మియున్నాడు. అడియేని కత్తరాభ్యాసమునలేదు.
 అడియేని యన్నప్రాశన మేవో యారంగని యధీనమైయున్నది.
 ప్రపంచములో నెందరో దుర్మార్గులున్నారని కొందఱు మహా
 నుభావు లాశ్చిచ్చిరి. కాని నా కొక్కడైదుర్మార్గుడైన గానఁబడ
 లేదు. అందఱు భాగవతోత్తములే! వారందఱు అడియేనికి గురు
 వులే. వారి కడియేను విద్యుపవిత్ర్య కోటిలోనివారే. ఇను
 జూచిన వారందఱు నాకుఁ బ్రభువులే వారందఱు కడియేను
 దాసానుదాసులే! ప్రపంచము దుఃఖభూయస్యమని కొందఱు
 కుండితు లాశ్చిచ్చిరి వినియున్నాను. ప్రపంచమున నేనొక్క

దుఃఖవయిన ననుభవించలేదు. ఒక్క దుఃఖమైన నేను జూచి
 యుండలేదు. (అహహ! ఎంతయుఁ జేయుడ నయ్యా! అని సభలో
 గేకలు) దేవరవారలు విని మన్నించుచు. నే సభముడను
 అధమాధమాధముడను. కాలమెంతకు జరుగకుండ నున్నదయ్య
 యని కొందఱు పలుకుదురని నేనువినుచున్నాను స్వామిసేవకే
 పూజగోసి కొనుటలోఁబుననీదశములు తుంపుటలోఁజందన
 మరుగఁదీయుటలో- నారాధన సమయమున జేగంటి వాయిం
 చుటలో శంఖమూడుటలోఁ గర్పూరపు టారతులు గన్నుల
 కద్దుకొనుటలో-అహహ! అన్నిటికంటెను గజేంద్రాశ్వాసని
 రక్షించిన యా శొన్నవణ్ణం వైదపెరుమాళ్ళవారి తిరుముఖ
 మండలమును తెఱపి లేకుండఁ దనిలేకుండఁ తెప్పపాటైన
 లేకుండ వీక్షించుటలో నా లెండ్రయొక దల్లియునైనఁ బెరు
 మాళ్ళును చిరాట్టియు గర్పాలయములో శివనించయుండ,
 నీవల నిలువఁబడి పవళింపునేన పదములను బాడుకొనుటలో-
 దేవాలయమునకు వేంచేసిన భాగవతోత్తముల తిరువడిగ్గల్
 గొక్కొక్కరిని తిరుపాత వొక్కొరిని మెల్లగ నొత్తి కన్నుల
 కద్దుకొని నడుముకట్టుకొని ముందు నడుచుచు వారి నెడ్డయొద్దఁ
 దిగఁబెట్టుటలోఁ దిరిగి యాలయములోనికి వచ్చి భ్యవస్తంభ
 ము నొద్ద భాగవతుల పాదధూళిచేఁ బుత్రములగు తాలపె
 నాచ్చాదనము లేకుండ రంగ రంగ రంగా రంగ రంగ రంగా
 యని ప్రాకారము లడరునట్లు విచ్చేష్టరమున వరుట
 లో నోభాగవతోత్తములారా! నాకీకాల మెంత మాత్రమును
 జాలకుండ నున్నదని నునవి చేసికొనుచున్నాను. అందులన
 నసంతుష్టి నొందుచున్నానని యనుకొనుట. భక్తాగ్రగణ్య
 లారా! మనకింద్రయగు రంగుడు చేసినదంతయు మనకుమేలే!
 చేయుచున్నదింతయు మనకు మేలే! చేయఁబోవున దంతయు
 మేలే! ఇచ్చినదంతయు నుభయమే. ఇచ్చుచున్నదంతయు నుభయమే.
 ఈయబోవున దంతయు నుభయమే. భాగవతోత్తము లందఱులొక
 బ్రపంచమున నున్న వస్తువులన్నిటిలో నారంగ దేవుడు దివ్య
 మంగళ విగ్రహుడై మందహాస సుందరవదనారవిందుడై
 మనకు దర్శనము కటాక్షించుచుండగాఁ బ్రపంచమునఁ గన్ప
 మేది? దుష్టతయేది? నాకున్న వారు భక్తవక్తరుడైన యారంగ
 డు. భాగవతోత్తములగు మీవంటివారు. వీరికంటె మఱియెవ్వరు
 లేరు. తల్లిలేదు. తండ్రిలేదు. సోదరుడు లేడు. పెండ్లిలేదు.
 ఇల్లులేదు. యోగ్యులేదు. ఏమియులేదు. ఎక్కడబుట్టితివో
 యెప్పుడు పుట్టితివో నే నెఱుంగను. జరిగిపోయిన దానినిగూర్చి
 చింతలేదు. రాదగినదానిని గూర్చి యోచనలేదు. అడియేని
 కాలయములో దొరకేన ప్రసాదము ముందుగా నతివృద్ధులగు
 రిక్తులకుఁ గ్రుడ్డివాండ్రకుఁ గొంతబెట్టి- పుట్టలయొద్ద చీమలకుఁ
 గొంతవిదిల్చి శిష్టాన్న మేమైన నున్నయెడలఁ దిందును. లేనినాఁ
 డదియునులేదు.భక్తులారా! రంగనామముతోఁ గడుపు నిండించు
 కొన్న మనకు-రంగదర్శనమునఁ గన్నులు నిండించుకొన్న మనకు
 రంగ సేవచే మనస్సునిండించుకొన్నప్పు డాకలియగుటకేమి
 యవకాశ మున్నది? భాగవతోత్తములారా! ఏమియు నక్కఱ
 లేదు. ఒక్క భాగవతోత్తముని జూచినయెడలఁ బంచభక్త్యుపర
 మాన్నములతోవలె గడుపు గిట్టుననిందును. భాగవతోత్తములు
 చేసినవోలు లందెల్ల రంగుండఁడి తీతినాడు. రంగుడున్న వోలు
 లందెల్ల భాగవతోత్తములుండి తీతినారు. మీయీసంఘమున
 రంగ దేవుఁడుండుటఁ బట్టియే యిందఱు నాల్గులు- ఇందఱు
 నాసోదరు లిచ్చట చేరినారు. ఇప్పుడు పెద్దపెద్ద సంతలున్న వా!
 అక్కడ రంగుండుటఁబట్టియే యందఱు భక్తుల స్పటికెఁ జేరు
 చున్నారు. పెద్దపెద్ద కొద్దు లున్న వా? అందఱు భాగవతోత్త
 ములకు కలవేంచేయుచున్నారు? అక్కడ రంగుండుండుటఁ
 బట్టియే! అంతకంటె వేఱు కారణము చెప్పటకు సాధ్యమగునా!
 రంగనామస్మరణ మొనర్చుకొనుచు నెందఱో భక్తశిఖామణు
 లిప్పుడు కారాగృహములకుఁ బోవుచున్నారు- కాదా? వారూ
 రక పోవుచున్నారు! రంగుండుటకు నుండుటచేతనే! ఆతని
 ని దర్శించుటకే పోవుచున్నారు రంగ రంగ రంగా రంగ ఇప్పు
 డు కొందఱు-కొందఱు భాగవతోత్తములు-చేరి స్వాగృహిత్వా
 గమును గూర్చి శాంతినిగూర్చి యుపన్యాసము లిచ్చుచుండగా
 నచ్చటచ్చట జూచితిని. అడియేనికా యుపన్యాసము లానంద
 మిచ్చినవి. ఈస్వాగృహిత్వాగమును గూర్చియే శ్రీమద్రామానుజ
 యోగి చరిత్రమున- శ్రీమతే రామానుజాయ నమః-ఒక్క చిన్న
 కథయున్నది. అత్తరామ్యుడను గాని కారణమున దానిని పెద్ద
 లలన వింటిని. ఎట్లు వింటిని? యట్లు మనవిచేసికొందును. మనవి
 చేసుకొనుమని భక్తుల యాజ్ఞయేనా? (అభ్యంతరమేమి యని
 సభలో గేకలు)
 భక్తవక్తరులారా! అదిగో శేషాంశసంభవుడైన శ్రీమ
 ద్రామానుజయోగి పుంజువుడు. అహహ! ఎట్లున్నాడో చూ
 డుడు.

ముద్దు మొగంబు కెంబగురుమోవి దయారస మొల్లు
 [వల్లభులన్
 నిద్రపుణాపులున్ బడినెగిలు దేరకు వేనుతీరుగా
 దిద్దినయ్యార్థపుండ్రమును దెల్లనిజున్నదమున్ ద్రిదండ
 [మున్
 దద్దమువొప్పచిన్న శిఖరాల్సిన మాయతరాణ గొల్పె
 ద్రన్

శ్రీమతీ రామానుజాయనమః భాగవతోత్తమలారా!
 భావ్యకాళల వారిని దృఢచింతిరా? ఆహా! ఆహా! కాసేరి
 పుణ్యదీప్తిగమున స్నానమాడి యామున వేంచేయున్నాడు!
 ఈడ నెందలో శిష్యులు ప్రావీణవేదమును బలించుచున్నాడు
 చూడుడు. శిష్యులనగా సామాన్యశిష్యులై దిగ్గంతులనంటి పం
 డితులు శేషగుణసంపన్నులు దేవతాంతర మంత్రాంతర సాధ
 నాంత కోపాయంతర దిహితులు అర్థపంచకజ్ఞానగుణులు మహా
 భాగవతోత్తములు యోగాభ్యాసపరులు అట్టి శిష్యులగును
 నూటిగ గోపురమువలె నున్న యోగి శిఖావళి ఆహా! యెందు
 లతో యాగిపోయినాడు. ఆగి యాసంనువంక జూచుచు
 న్నారేమి? అదిగో ఆసంనుండి వెద్దనీధికి తమ్మువారెగో
 యెలుగుదురా? అయినయే ధనద్రాసుడు ఒహుబూధ్యుడు
 కోలదిగిప్పు ధనము కలవాడు. సంసారసుఖాతిలోలుడు.
 భార్యదాసుడు. అదిగోచూడుడు. బాచెడుకంటె నెక్కువ
 వై కెక్కుని బోలాయుని కాంతిచే భార్యమోమువాడి పోవు
 నేమో యని యామెకు ఛాత్రసేవయ్యుచున్నది. గాలిలోని పరా
 గరేణువు లామెయొకస్థాని దిద్దు కేత్రములలో బడునెమో
 యని యామెకు వింజూమగ నేవసేయుచు బదలంపమువలన
 బడలి తూలిపోవు నేమోయని యామెకు జేయూత సేవజేయు
 చు నామెను విహారార్థ ముభ్యాసవసము కట్టు తిసికినిపోవు
 చున్నాడో! ఆమె పద్మినీజాతి శ్రీలలోనిదట. నాకా గొడ
 వయేమియుండ బోయెను. మనుష్యులలో నాకు హరిదాశజాతి
 తప్ప మఱియొక్క జాతి గోచరింపలేదు. ఆమె మహానుదరి
 యట. నావట్టునకు దిరుమాల్లపు బుట్టనున్న సౌందర్యమామె
 మోములో గానడదను. నిర్భాగ్యుడైన యడయేని యభిప్రాయ
 మెందులకు? భావ్యకారుల వారాధనానుసంక. నెంతిరుణ
 ముగ జూచుచున్నా? మోహపాశబద్ధుడై రాగలంపట్టుడై
 గ్రామ్యసుఖేచ్ఛాతుడై తిరుణివాసానుదాసుడై. యామె
 భర్త యట్లు భ్రష్టుడై పోవుచున్నాడో యను వ్యాధయభే
 ద మారామానుజయోగి శక్రకమలములంట్లు విన్నవచు
 చున్నాడో! ఛాత్రసేవచేయవలసింది పరమేశ్వరునకా భార్యకా?
 చామరకైంకర్య మొనర్పవలసింది చక్రపాణికా? సతీమణికా?
 తరించుటకై దర్శనమొనర్పవలసింది దైవమాఖియ, తిరుణివృత్త
 మా? ఉదారపుంధుడు నిష్కళంకచిత్తుడు నైన ధనద్రాసు
 డీదార సౌందర్యకారణమున దత్తజ్ఞానాభావుడై దర్శ
 నీయమైన వస్తువును దర్శింపక సేవింపడగలమా యని సేవింపక
 పతిండై పాడై పోవుచున్నాడే యనుచుఃఖము కరుణాసము
 ద్రుండైన యా లక్ష్మణయోగి శిఖావళి కనుగొనుటల మా కైక
 మణి స్వరూపమున నూరు కోపినుజల కాంతితో నెట్లు
 మెఱసిపోవుచున్నాడో చూడుడు. ఆహాహా! లలితలలితమై నుకు
 మార నుకుమారమై కోమల కోమలమైన యాదయాస్వరూపుని
 చిత్తము ముందు శిరమకుసుము శిలాప్రాయ మనదగినది
 కదా! పరకష్టలేచ్ఛాతుడైన నా మహాత్ము షోవ్యలేడు
 కదా! ప్రపంచకష్టము లన్నిటిలో భగవచ్చుతా శూన్యత
 కంటె గట్టమున్నదా? అనుట కొక్కకలకమైన లేకుండుట
 కష్టముకాదు. కట్టుకొనుట కొక్క చింకపేలికయైన లేకుం
 డుట కష్టముకాదు. తలదాచుకొనటకు రంత తాపైన
 లేకుండుట కష్టముకాదు. సతీసుతి బలత్కార మృత్యునైన
 లేకుండుట కష్టముకాదు. అన్నికష్టములలో మహాకష్టము
 ప్రపంచలాంఛనము. స్వకేయోత్తరగతి క్రిష్టతకు సంపూర్ణ
 ముగ సిద్ధపడి బరతారణమునకై పాటుపడిన స్వార్థపరిత్యాగి
 సార్వభౌముడగు రామానుజుల హృదయములోని దయారస
 మెంతిలో గలదియో చెప్ప సాధ్యమగునా? మూడు
 ఎకరెట్లు పర్యతిములైన దానిలో నూత్నముగ నునాయాస
 ముగ గలుగైన లేకుండ మునిగిపోవునే! ఆహాహా!
 భాగవతమృతలారా! అటుమాచుచున్నారా! రామానుజులు
 తనదాసదలి ప్రక్కబారుగ భర్తాసున కయగక బోవు
 చున్నాడే! ఆహాహా! కాంచినండి తిరుపతినుండి శ్రీవేంకట
 దూరునుండి, కాశీశ్రేణునుండి కుండలాల పండితులు శిష్య
 తీకమునకై, సేవకై రామానుజునిన్నిధికి, గృతాండులై వచ్చు
 చుండగ, నా మహానియుడు పాదచారియై పరితాప పరివృత
 వదన పద్ముడై బాష్పపరిచ్ఛన్న శేత్ర పుండరీకుడై యొక్క

భగవంక నిర్మగ్న మలీగమనూనసుని యొద్దకు - భార్య కింక
 రాధముగ యొద్దకు అతనిని దరింపజేయుటకు బోవుచున్నాడే!
 నమ్మకమునబడి మునిగిపోవుచున్న మునిగి బ్రతికించుటకై
 యభి కష్టపడిన యాత కాడు దయారండు కాడు. కాలి గిగ
 గులిపోవుచున్న యింటిలో నేమూలనోరగి పోవుచున్న
 మునలి యాటబానిని బ్రతికించుటకై కుంటులలోనుండి సా
 చానికుడు దనగారుడుకాడు. కుచ్చ సుఖభరంపరాధితుడై
 కాంతాకవకా దేకతా నిరహారాధనత్వమునై యింద్రియ
 లోలుడై, కుద్ధవలలుడై నాశ్చికమాగ్నావలలుడై పాడై
 పోవుచున్న మహానిమితులలోని కాకర్షించి ప్రపంచ సుఖవి
 రక్తి కలగలేని దైవపాదపద్మముల బడవైచి యుపతన
 మగుచున్న యాత్మకూర్వకతి నిచ్చి తరించడయే నాదాహా
 యెంతెదయాభుడో చెప్ప నలవియగునా? ఆహా! రామానుజు
 లా ధనద్రాసుని బుజమునై కెయివైచివారే! పద్మశేత్ర హా
 భాగవతమైన కవచాస్త్రమును బ్రహ్మసూత్ర భావ్యమంత్రి విలే
 భన భూంధరమైన తనహస్తమును సంతక సతీపరీరంధ సంక
 సహజ్యుభమైన యాతని బాహువునకు కాంతాకవచం
 కును న్నూరి పరిగళిపరిమైన యాతని బాహువునకు నిస్సం
 కేయముగా నాచుకట్టు లంచినారే! కళ్యాణకమువీడు
 రామకోటిపతి ముంచినయెడల గజాబాహువునకే కాంత
 కాని తారక నామమున కేయన దాగున్నదా? సాలగ్రామము
 మాపాయల గోతముగా బడినయెడల మాపాయలనంది విలు
 వయే హెచ్చినది కాని సాలగ్రామపువ్వుల తిగలేదే. “నాయ
 నా భగవానా! మమసుతుమారయే పద్మినీజాతినధనమై
 బహుమందర స్వరూపిణిమైన నిర్భార్యునికు మహానందమిచ్చుట
 చేరకేకదా నీవామె కింకనుడవై ప్రపంచ ముఖైకస్వరూ
 డవై హామరత్వమున బ్రాహ్మణమయిన్నావు?” అని రామా
 నుజు లాతనిని బ్రవ్వించిరి. “బోను! మహాత్మా ఆమె స్వరూప
 సౌందర్యము ఆమె ఛాయాసౌందర్యము ఆమె పదనసౌందర్య
 ము అన్నిటినిమించిన యామె కేత్రసౌందర్యము న న్నామెకుం
 బాదాకాంతునిగ జేసెను. నాబ్రహ్మ నానుభము నానర్హ్య
 మామె యాకర్షణి విశాల శేత్రాంచలమున నున్నది” యని
 ధనద్రాసుడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. “నాయనా! భగవానా!
 నీ యిట్లా యక్షి సౌందర్యముకంటె, సూర్యునికాదీ సౌందర్య
 సమన్వితములగు కన్నులను నేననీకు గానబజవినయెడల నీవు
 వీనియందు గొంత వైముఖ్యమును వహించి యుండువా?”
 యని నన్యాని సంసారిని సతీయెనుట సంజీవాశ్వాసుగం బ్ర
 వ్వించెను. “న్నావీ! అధ్వంతరమేమి?” యని ధనద్రాసుడు
 పలికెను. అటునైన నావెంటరమ్మని యాతని భుజమువీడు
 తన చేయినుంచితే శ్రీంకేశ్వరుని యాలయములోని కాలిన
 గొనిపోయెను. శిష్యులు రామానుజులయన కేగిరి. భాగవతో
 త్తములారా! అదిగో రంగడు. మనకాసేరంగడు. చుక్కనూరి
 రంగడు. తలవైదులసి, యధామున నశాకీకేజన్వంతమైన
 మందహాసము, మెదను గొడుగు. వక్షయుర శ్రీదేవిహాట్టి
 కట్టిన బీతాంబరము పాదనన్నిధిని భూనీభాద్రలు, ఆహా!
 నిత్తిలి విశేషతేయనమున బండుకొనిన యాజగదాధారుని యా
 సౌందర్యగాని, భాగవతోత్తములారా! కన్నులార జూచి
 తరా!
 “కుడతై ముడియైవెత్తు కృణతై సాదనీట్టి
 కడతై సిన్మకాట్టి తెనీతై యలంగనోక్క
 క్కడనీర క్కడవుకెంద యలహాకం
 కుడతన మ్మరుజుమాలా వెనసేయనే నులగ త్తై”
 అని తొండండిపొడియూర్వారు సాయించిరిగాదా!
 శ్రీంకేశ్వర తిరువడిగళై కరణం. ఎంబెరుమానార్ తిరువడి
 గళై కరణం. అత్తెనా మనవాణ్ నయనార్ తిరువడిగళై కరణం
 [అని తెంపలు నైచుకొనుచున్నాడు.]
 అదిగో లక్ష్మణయోగి శిఖావళి! ధనద్రాసుని కన్నులు కడుగు
 కొమ్మని తన కనుంచలపు గాని పనితోదకమునాతని చేతిలో
 పోసినాడు. కన్నుల గడగికిని ధనద్రాసుడు శ్రీ రంగ
 మూర్తి కన్నులవంక జూచుచున్నాడు. ఒక్కత్రుటికాలము
 మాచి శరీర ముస్సొంగులక లెత్తెంపింప బంచప్రాణములు
 గొంతుమడిగి స్తంభింప రంగరంగంగా యని గర్భాభయ
 మెడలునట్లు గట్టిగ కేకవైచి యాధనద్రాసుడు రామానుజుల
 బాహువులందు నిశ్చేతనడయి పడిపోయెను. కనుడచాడక
 మును గొంత యాతనివై జల్లిరామానుజులాలిని నీవలికెట్లంగ
 దెచ్చినాడు. ధనద్రాసుడు కన్నులదెరిచి చూడగా రామా
 నుజులు రంతెదరారులూ నున్నాడు. నైటు చెరగుచే
 భార్యయాతనికి విసరుచు బ్రక్క నేయుండెను. “పో! ఆవలికి
 పో! నీవు నాకక్కజలేదు” అని భార్యను గద్దించి “గురుత్తమా

యోగిశిఖావళి! నా కిప్పుడే సన్యాసమిప్పింపుడు. నే నిక
 బ్రపంచ సౌఖ్యలంఛనము యూడబాలను” అని కలవల
 నాభాగవతోత్తము చేస్తుచున్నాడు! చూచితిరా! భాగవ
 తోత్తములారా! దేవుని కభాతేమయిన గాంచిన వానికి
 దిక్కుమాలిన ప్రపంచసంబంధము కాలయనా? రామానుజు
 దాయన కాలమిప్పింపుట కిష్టపడక వారి నింటికి బంపివైచి
 తాము తమ మతమునకు వేంచేసిరి. ఇట్లుదినము రామానుజులు
 కావేరిస్నాన మొనర్చి పండిత శిష్యులను వెంటబెట్టుకొని
 ధనద్రాసుని యింటిప్రక్కనుండి పోవుచు నాతని బిలిచి యాతని
 భుజమునై కెయివైచి శ్రీంకేశ్వరుని యాలయములోనికి
 దిసిక్కిని పోవచుండెడివారు. యతిరాజశేఖరులగు రామాను
 జులు స్నానాంతరము గూడ నెట్లు లబ్ధిపొందగల గు ధను
 ద్రాసుని స్మరించుట రామానుజులయలలోని బ్రాహ్మణపండి
 తుల కందజకుం కడుగున్నమామగా నుండెను. పండితులలో
 గురుగున లాంఛము లయినవి. వెక్కిరింపులు విజృంభించినవి.
 నూడు మాటులు తలనూపినవి. పలుపలుచగ నెట్లు ప్రబలినవి.
 ఇతడు బ్రాహ్మణాచార శూన్యుడని తొందలు కామయ
 దండములు సారకమయిన నిలక బెట్టి నక్కజలేదాయని
 కొందలు లోకమర్యాదను గూడ దగులబెట్టుచున్నాడని
 కొందలు—ఇతడు వర్త సాంకర్యమునకు మత ధ్వంసమున
 కవతరించిన కలి పురుషుడని కొందలు—మొదలు గొడచాటున—
 తనవాత రామానుజుల మొగము చూచుచు న యనుకొని
 ననుకొని తుదకు దెగించి రామానుజుల సన్నిధి నే
 విసుగుదల మాటలతో విభేదయతా రహిత ప్రవర్తన
 ములతో నధిష్టణములతో, బహిరంగనిందలతో నందలు
 టూడెదరు. యంతరంగములందలి యనన్యతను వెల్లడించిరి.
 ఆహాహా! ఎట్టి యుత్తమునకైనను సుమకాలితలవలన నిండి
 తప్పవు కదా! రామానుజులు వారి నింగావాక్యములను మంద
 హాసకవచముతో విని యూరకుండెను గాని మామూలు చర్య
 మాత్రము మానలేదు. శిష్యులందలు స్నానాద్ధమైపోయినప్పుడు
 గడచిన రాత్రి చరములో నాజలైన వానిమడిబట్టల నన్నిటి
 కొనలు చింపుచుని రామానుజుల వారొక నయ్యకమైన వాని
 కాజ్ఞాపింపగా నాడెట్లు చేసెను. స్నానముచేసి వచ్చి శిష్యులు
 తన తన నడివస్త్రములను దిసికిన బోవుచు “అడదా!
 అడదా! ఇదెన్న! ఇదెన్న! అద్భుతిమాయారిక. ఇంకెక్క
 రనోయారు? నల్లతుట్టియెల్లద్రవ్యమిపోయి” యని కేకలు
 వైచుచు నీరుగారును గిసినకానరమును భూకరించుచు,
 శిశిలుచు ఉన్మమూడ! ఉన్మవో! అని యొకరి నొకరు
 ఛట్టుకొనుచు గలియెడలి కొట్టుకొనిరి. రామానుజు లా సందడి
 యేయని యడుగ వారంద తాత్ప్రసక్తధర్మమై గురుసన్నిధికి
 వచ్చి మరయు జరిగిన చార్యమునుగూర్చి మనవి వేసికొనిరి.
 రామానుజులు చందహాసమొనర్చి యూరకుండెను. పదిదినములు
 చాటిన పిమ్మట నొకరాత్రి తనకు విశ్వాస ప్రాతము లగు నిద్ర
 లు శిష్యులను బిలిచి ధనద్రాసు నింటికిపోయి యాతని భార్య
 యొడలిమీది యాధరణములందెంచి రామానుజులు వారికా
 జ్ఞాపించిరి. “నాట్లా హరిభక్తు నింటికిపోయిరి. భార్యభర్తలు
 నెఱుంగేట శిష్యులవై బండుకొనియుండిరి. దొంగలు రాకనే ధ
 నద్రాసుకు మెలకువ కలిగెను. కాని కన్ను లజ మూసికొని
 లాలోన రంగనామస్మరణ మొనర్చుకొనుచుండెను. దొంగలు
 ధనద్రాసుని భార్యయొద్దవచ్చి నిలవబడిరి. ఆమె యెత్తిలి
 పండుకొనియుండెను. ఒక చెనిదున్నును ఒక చేతికట్టు వంకియు
 నొక ముండేలిగాజులను నొకకాలి నూపురమును దస్కరించిరి.
 ఇది తీసికొనుచుండగనే యామెకు వెలకువనచ్చెను గాని
 కదలకుండ యామెపండుకొని యుండెను. ఒక పార్శ్వమున
 నున్న వస్తువులన్నియు వారు తీసికొనిన పిమ్మట నామె కాడవ
 వైపున కొత్తినెల్లెను. ఆమెకు మెలకువ కలిగినది కదాచని
 జడిసి శిష్యులు పోతిపోయిరి. తెల్లవారు చుండగనే ధనద్రాసు
 డు భార్యను వెంటబెట్టుకొని రామానుజ మతమునకు వచ్చి
 స్వామీ ఈమెవలన మహాభాగవతాపచారము కలిగినది. ఈమె
 ను మీరు శిక్షింపవలయును. నాకు సన్న్యాసమును గటాక్షింపు
 మని యెంతప్రార్థించినను మీరు దయరాలేదు. ఇప్పుడైన దయ
 యుంచి దాని నకుగ్రహింపవలయును. అని తాను రామానుజుల
 కానులకు మ్రొక్కి భార్యచే మ్రొక్కించెను. ఈ యల్లరియేమి
 యాయని శిష్యులందఱుటకు వేంచేసిరి. అంత రామానుజులు
 సతీమణి మా అమ్మా! నీవలన గలిగిన మహాపచారమేదని యా
 మెనడిగెను. మహాత్మా! తాము పరిశీలింపక గర్తలు. తమకే
 గొని విధించినను మహాభాగ్యముగ - మహావిష్ణు ప్రసాదముగ
 స్వీకరింతును. నిన్న రాత్రి మాయంటి కన్నకో దొంగలువచ్చిరి.
 నేనొత్తిగిలిపండు కొంటిని. వారొక పార్శ్వమునున్న యాధ

మాడపాటి సత్యాంబగారు తనదత్తపుత్రుడగు మాడపాటి వెంకటసుబ్బారావుగారికి గార్డీయనుకాదు. ఆమెను గార్డీయర్ పదవినుండి తొలగించ వలయునని సేను దరఖాస్తు పెట్టినాను. కావున ఆమెతో ఎవరైనా లావాదేవి జేయకూడదు.

ఇండియా మంత్రి

మాంటాగూ గారి రాజీనామా

లండను పార్లమెంటున భారత ప్రభుత్వముపై కల అభిప్రాయములు

ఇండియాలో ప్రముఖులును పత్రికలును తెలిపిన అభిప్రాయములు.

(1)

(రైటు తంతివార్తలు)

ఆంగ్ల పత్రికాభిప్రాయములు

భారతదేశమునకు దేవనెరు ప్రభుత్వము నియమించు

నూచనలు

మార్చి 10:— మాంటాగూ గారి పదవికి దేవనెరు ప్రభుత్వము

నూచింపబడినది లండను టైమ్స్ పత్రిక యొక్క లాభివశేషమును దెలుపుచున్నాడు. లిబరలు పక్షమునకు చెందినవారి నీపదవికి నియమించుటకు యూనియన్లు అంగీకరింపరు. ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులు చిత్తులందుండుటచే లాంఛను బాడ్జి గారు విశ్రాంతి గొనుటకు జనరు.

“టైమ్స్” పత్రిక విమర్శన

రాజీనామా విచారదాయకము గాను.

లండను టైమ్స్ పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— ఈ రాజీనామా విచారదాయకము గాను. ఇందుకు సహకారము చేయుచు నకు మాత్రము విప్లవము గలుగునట్లు దోచుచున్నది. మహామృదీయాశయములను సంతృప్తిపరుచు పరిష్కారముల కొరకు పాటుబడుటయందు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు లోప మొనర్చినది ఈ రాజీనామావలన భారత మహామృదీయము భావింపవచ్చును. ఇట్టి భావముల తొలగిపోయి, ప్రభుత్వమువారు మహామృదీయాశయముల సంతృప్తి పరుచుటకు సర్వ ప్రయత్నము లానర్చిన వారికి నచ్చ జెప్పవలెను. రాజోవు సమీప ప్రాచ్య సమావేశమునందు బ్రిటిషువారి స్థానమును నిస్సంధిగముగ విశేషింపబడుటకు ఇదేవిధముగ ప్రయత్నింపవలెను. ఏది ఎట్లున్నను మంత్రదర్శమునందు వికచత్వము లేకపోవుటచేతనే మాంటాగూ గారు భారత ప్రభుత్వ సంరక్షణమును బహిరంగపరచుట సంభవించెను. సామ్రాజ్య సమస్యలను ఎత్తుకొని సామర్థ్యముతోడను, సంఘభావనతోడను నిర్వహించుట సామర్థ్యమును ప్రభుత్వము వెల్లడింపవలెను. లేకున్న ఈ ప్రభుత్వమంతటయు నందుకంటే తక్కువ అనైకమత్వముగల మరొక యొక మంత్రి వర్గము నకు వీలుగలుగ జేయవలెను

“మెయిలు” పత్రిక.

ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— మాంటాగూ గారు భారత ప్రభుత్వ సంరక్షణను ప్రకటించుటచే చాలావివేకమును గన్పరచిరి. అందువలన ప్రభుత్వమువారికి కర్తవ్యతా విమూఢత గలుగ పరిస్థితులు సంభవించెను. కాని మంత్రదర్శమువారు భారత ప్రభుత్వముతో నోకత్వము పుచ్చుకొనరాదు. భారత ప్రభుత్వము వారు రాజద్రోహము నణచిద్రోహులను శిక్షించుటకు స్వేచ్ఛ గావలవలెను.

డెయిలీ క్రానికలు

డెయిలీ క్రానికలు పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— భారత ప్రభుత్వమువారు ప్రకటనను బహిరంగపరచుటవలన తమ కష్టములను, బ్రిటిషు ప్రభుత్వ కష్టములను అనవుదముగ అతిశయపరచుకొనిరి. భారత ప్రజల ఆశయములను దెలుపుచుండెను కారణమున భారత ప్రభుత్వమువారి యొక్క అభిప్రాయములనే సామ్రాజ్య ప్రభుత్వము వారు గమనింప వలె ననుట అతిశయోక్తి, సామ్రాజ్య ప్రభుత్వ వారింకను చాల ఇతర విషయముల గమనింప వలసియుండును. త్రేసును టర్కీకి విమరణము. ఇట్లు జేసినయెడల ఆంగ్లేయ యూరపువారికి మనము గావించిన వాగ్దానములు భగ్నములగును. మతసంబంధముగు పుణ్యక్షేత్రములను టర్కీవారి కేయజాలము ఇందువలన, అరబ్బులకు మనము గావించిన వాగ్దానములు మృతవాక్యములగును.

ఇతర మంత్రుల ఆదేవరమును జూచియు వారి నైతిక నీతులగుర్చియు మాంటాగూ గారు మోసపోగూడదు. బ్రిటిషువారు తమ విధానమును మార్చుకొన వలెను. అని డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్ పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

డెయిలీ తెలిగ్రాఫు.

కొన్ని యూరపియను ప్రదేశములను టర్కీకి ముట్టకును భారత ప్రజలస్థితికిని ఎట్టిసంబంధమున్నదో తెలియజేస్తుంది. భారత ప్రజలలో నధిక సంఖ్యాకులు మహమ్మదీయులుగాను, సెవర్స సంధిని కొంతవరకు మార్పుటవలన మనకు టర్కీతో సంధి కుదురును. మరలను ఆర్థికావస్థ తల్లముట్టి గావించవలెను. భారత ప్రజలందరి యశాంతి రాజకీయవాక్యాల ప్రతిపాదించుటవలన నశించజాలదు. ప్రభుత్వము వారు తీవ్రచర్యలవలన తమ యధికారమును తిరిగి స్థాపించుకొనవలెను.

పార్లమెంటునందు ప్రశ్నలు

అది హెచ్చెర్లగారు ప్రజల సభయొద్దట ప్రశ్నించిరి:— సెవర్స సంధియందు గావించవలసిన మార్పులను విశేషింపించుచు భారత ప్రభుత్వమువారు పంపిన సందేశమును బహిరంగపరచుటకు భారత ప్రభుత్వమువారు గాని సామ్రాజ్య ప్రభుత్వము వారుగాని అనుకరించిరా?

చాంబర్లెను గారిట్లు ప్రశ్నలైత మిచ్చిరి:— భారత ప్రభుత్వము వారిచే నంపబడిన సందేశ తంతివార్త మాంటాగూ గారి యనుమతిపై ప్రకటింపబడినది. వారివిషయమై మరేయే ఇతర మంత్రులతోడను సంపదించలేదు. భారత ప్రభుత్వమువారు నూచనలు, టర్కీయొక్క గాఢమిత్రు డొనర్చు నూచనలను గూడ మించియున్నవి. కాని అందుపై నేను వ్యాఖ్యానమున ర్పించెను. ఈ ప్రకటనను ప్రభుత్వమంతటతో సంపదించి వారియను మతిగొనకుండ ప్రకటించుట చేరు విషయము. ఇది చాల ముఖ్యమైనది. ప్రస్తుతము మిత్రమండలివారు తురుక్క గ్రీకులకు సుధిగురువుటకు సమావేశము గానున్నారు. ఇట్టి సమయమునందు ప్రకటించుటకు టవలన దానిప్రాముఖ్యము ఇంకను హెచ్చెను. మాంటాగూ గారు స్వంతబాధ్యతలపై నిట్లు బహిరంగ పరచినయెడల ప్రభుత్వమువారు సామ్రాజ్య సమస్యలను నిర్వహించుట దుర్లభము. ఇట్లు ప్రశ్నలైత ము మాంటాగూ గారు ప్రచురించుట వలన వివేకాంగ వ్యవహారములందు గావలసిన యైకమత్వము నకు నుగోచ్యము నకు నుగం గము వాటిల్లెను. ఇందువలన రాజోవు సమావేశ కాన్య నిర్వహణము అసాధ్యస్థితియందు బడిపోయెను. మాంటాగూ గారు రాజీనామాను దాఖలుజేసిరి. (హర్షధ్వనులు) దానిని సార్వభౌము డంగీకరించెను. విదేశాంగ మంత్రుగారు సమీప ప్రాచ్య విషయములను ఇటలీ పరామితో చర్చించుటకు జనునపుడు అన్ని కక్షలవారికిని నిష్పాక్షికమగు పరిష్కారమును గావించుటకు ప్రయత్నించును. భారత మహామృదీయలయొక్కయు ప్రభుత్వమువారియొక్కయు ఆశయముల సఫలపరచుట కాయన ప్రయత్నించును. కాని ఆ ప్రభుత్వమువారు గావించిన పరిష్కారమును మాత్రమే అంగీకరింపజాలదు. ఈ విషయమై చర్చించుటకు ఒకదినమును నిశ్చయింపజాలను.

రాజీనామా కారణములు

భారత ప్రభుత్వమువారి బాధ్యతలపడిన తరువాత మాంటాగూ గారు రాజీనామానిచ్చిరా తేక అంతకు హ్యామె ఇచ్చిరాముని జెడ్జివుడుగాకు ప్రశ్నింపగా ఈ దినముననే (9 తేదీ) రాజీనామా నొసగెన చాంబర్లెను గారు ప్రశ్నలైత మిచ్చిరి. భారత ప్రభుత్వ ప్రకటనను గురించియు, సమీప ప్రాచ్యమునందు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి విధానమును గూర్చియు చర్చించుట కొకదినమును ఏర్పాటు చేసెదరాముని టి. పి. బి. కన్నెరుగారు ప్రశ్నించిరి. ఛేంబర్లెను గారిట్లు ప్రశ్నలైత మిచ్చిరి:— సభ్యులందరకుట్లు గోరినయెడల నొకదినమును ఏర్పాటుజేయుట నావిధి. పోరు సమావేశమునందు అతికాలములో ఈ విషయమై బ్రిటిషు ప్రతినిధులను మిత్రమండలి ప్రతినిధులను చర్చించుట వచ్చుచున్నాడు. అట్టితరీ ఈ సభవారి సమయమున వీని చర్చించుట ప్రమాణమునకు సహకారిగాదని నేను దలచుచున్నాను.

సమావేశము జరుగకుండునా సమావేశ ఫలితముల దెలుపవలెనని కోరినయెడల ప్రభుత్వమువారి కార్యనిర్వహణము సాగింతుట సాధ్యముగాదు.

అస్పెక్టు గారు

అస్పెక్టు గారిట్లు నుడివిరి:— భారత ప్రభుత్వమువారి బాధ్యత మాంటాగూ గారి స్వంత బాధ్యతపై పత్రికలందు ప్రకటింపబడినది ఈ సభవారు హిందువుల కోసమే కా? ఈ దినమున ఈ సభవారికి నిర్ణయింపబడిన కాన్యకము నందు మధ్య ప్రాచ్యదేశమును గురించిన విషయములుగలవు. ఈ ప్రకటనవలనను, అందుపై ప్రభుత్వమువారి చర్యలవలన ఈ సభవారి యభిప్రాయములందు చాల మార్పులు గాంచవచ్చును. ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయమును బ్రిటిషుకొనక పోయినయెడల సభ్యులు సరిగ చర్చించుటకు వీలుండునా?

చాంబర్లెను గారు

చాంబర్లెను గారిట్లు నుడివిరి:— అస్పెక్టు గారు సాభాసముల సరిగ దెలిపిరి. మాంటాగూ గారు ప్రభుత్వము స్వంతబాధ్యతపై చురయే ఇతరమంత్రులతోడను ఆలోచించుకుండ ప్రకటింపబడిన మధ్య ప్రాచ్యసమస్యను గూర్చి సభవారు చర్చించుట విషయమై చర్చించవచ్చును. బ్రిటిషు గారు విషయమై ప్రభుత్వమువారి పక్షమున విషయముల వినిపెదరు. పోరు సమావేశమునందు ప్రభుత్వమువారు రోజులనుబోవు విధానముదినకే దెలిపితిని. ఈ విషయమై ప్రభుత్వము నింకను నిష్పందించుట నాకుచిత్తముగ వచ్చుటలేదు. ఇదివరకెట్టి చర్చలచే మంత్రులు హానివిధమైన పరిష్కార మొనర్చినవలెనని మనమునందు నిశ్చయించుకొని తరువాత సమావేశమునకు జనుటచే ఇదివరకు సమావేశములందు చాల పొరబాటు లొనర్చబడినది.

భారత ప్రభుత్వము వారి విషయమునను సప్తమెంటి ఎడ్మింట్టెను ను సంబంధముండుటచే భారత విషయమును గూడ చర్చించుట కొక దినమునిచ్చెదరామని గ్రీకులు గారు ప్రశ్నింపగా చాంబర్లెను గారిట్లు నుడివిరి:— నేను గ్రీకులు గారి భావములకు సమ్మతించజాలను. సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారియందు తమ అభిప్రాయములను నివేదించుటకు భారత ప్రభుత్వమునకు హక్కుగలదు. వారిభావములు బహిరంగముగ ప్రకటింపవలెనని ఆదేశించుటకు గూడ హక్కుగలదు. కాని ప్రచురించుటకు సమ్మతించుటయు సమ్మతించక పోవుటయు మంత్రి వర్గమువారి యధికారమున గలదు. ఏదిని ప్రకటించు భారమును మాంటాగూ గారు తన భుజము పైనించుకొనెను.

మేజరు కెనెరలు సీలీ

మేజరు కెనెరలు సీలీ గారిట్లు ప్రశ్నించిరి:— పత్రికలందా ప్రకటనయొక్క స్వరూపము దేను. అదియట్లు తంతివార్తగా నెట్లు ప్రకటింపబడినదానికి మాంటాగూ గారియొక్క రే నిర్ణయ వెల్లడయ్యెను? దానికి చాంబర్లెను గారిట్లు ప్రశ్నలైత మిచ్చిరి:— ఏది ప్రకటింపవచ్చునామని భారత ప్రభుత్వమువారు మాంటాగూ గారి నడికి. ప్రకటింపవచ్చునని మాంటాగూ గారు గలచోనొసగిరి. అది భారతదేశమును ప్రకటింపబడి అన్వేషించి నూటచే నిక్కడకు తంతివార్త బడినది.

భారత దేశమున మాండు ప్రకటింపబడినా?

అస్పెక్టు గారిప్రశ్నకు ప్రశ్నలైత రుచ్చుచు చాంబర్లెను గారు ఇట్లు నుడివిరి:—

భారతదేశమున ఇదియందు ప్రకటింపబడినో లేక అందరుకును ఒకేపర్యాయము అందుచేయునదో తెలియను. జహాళి ఇది భారతదేశమున నిచ్చి ప్రకటింపబడి యుండునలెను. కాని నా విషయము యథార్థము దెలియను. నీనిని సదయము వార్తాపత్రికలందు గాంచి ఇట్లు హించితిని. భారతదేశమున ప్రకటింపబడుటకు మాంటాగూ గారు నెలవొసంగిరి. అందుచే నీ రాజీనామా తటస్థించెను.

గిడియను ముద్రెగారు ఇది వార్తాపత్రికలకు ప్రభుత్వ ప్రకటన నూపమున ప్రకటింపబడినా? యని యనుగగా నా విషయము దనకు దెలియదని చాంబర్లెను గారు నుడివిరి.

* * * * *

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

ఇండియా దేశపు పత్రికల అభిప్రాయములు

కలెక్టర్ హౌరుల మున్సఫర్

ఇండియా మంత్రుల మాంటాగూ గారు రాజీనామానిచ్చిరను వార్త అకస్మికముగ తెలియబడితే తక్షణత్రాలో సంచలనము కలిగినది.

మంగళాక్షయ శాసనసభలో కలవరము

సభ్యులు లేచిపోవుట

హిందూదేశభివృద్ధికి మాంటాగూగారు చేసిన ఘోషనామకము నేవ నామోదించుచు మాంటాగూగారి రాజీనామాకు చింతను తెలుపుచు నొక తీర్మానము నుపసాదించుటకు కల కత్తాలో 10 వ తేదీన జరిగిన రాష్ట్రీయ శాసనసభలో కొందఱు సభ్యులు ప్రతిఘటించి తీర్మానము చిన్న ప్రాయశఃపాతమున సభాచర్య ప్రారంభమైనది. మాంటాగూగారి రాజీనామాకు సం తాప సూచకముగ సభను విరమింపజేసిని సభాసభాగముగా రుపసాదించిరి. అధ్యక్షుడు డా॥ రిచ్చియముని నిరాకరించెను. అందు వైది ఒక మహమ్మదీయుడను పవిత్రం పీఠముపైను తప్ప తక్కిన దేశీయ సభ్యులందఱను సభను వదిలిపోయిరి.

మంగళాక్షయ శాసనసభ్యులు

ప్రస్తుత విషయమునందు మాంటాగూగారి రాజీనా మా భరతిఖండమునకు ప్రబల హానికరము. దేశభివృద్ధి చాల హెచ్చుగా వెనుకకుపోవునని హెచ్చరించి శాసనసభ్యులు నుడిచిరి.

సర్ సురేంద్రనాథ బసూగారి అభిప్రాయము

ప్రస్తుత స్థితిలో మాంటాగూగారు రాజీనామానిచ్చుట భరతిఖామికి మహావ్యర్థము. పరిస్థితులు కఠినములుగా నున్నవి.

పి. సి. మిత్తెరుగారు

మాంటాగూగారి రాజీనామా హిందూదేశమునకు గొప్ప విపత్తువంటిది. భారతీయులను చాల చిక్కులెత్తికొననున్నది. భారతదేశ సమస్యలను దానిగా గ్రహించిన రాజనీతిజ్ఞుడు వెంటనే ఆపదవిడిచిపోయి చాల దుష్కరము.

డాక్టరు కె. నర్సయ్యగారు

ఈ రాజీనామా వార్త చూచుచున్నవారు కఠినముగా నున్న స్థానమున కలిగించుచు, తొమ్మిదవేళ్లను గాల్చి విదేశ కాశ్యా లయమునా వెళువించుచున్న విధానము నుపసాదించుట కంతమాత్రమును సమర్థముకాదు. హిందూదేశమున కొంత నెల కొనవలెనని మహమ్మదీయులను సమాధానము నుడుపుట ముఖ్యా వసరము. ఈ రాజీనామాను సమర్థించి తీసుకుంటే కఠ్యంతరము కలుగవచ్చును.

పి. కె. సజయి మారుగారు

టెక్నికల్ పు సంధి సరిపెనునన్ను విరుణమున మాం టాగూగారు సులభతరమున పరిశోధించుటకు దీర్ఘ కాలము వారు దృఢచిత్తులతో పోరాడచిన విషయమిప్పుడు దుష్కర మగును.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్యము

మాంటాగూగారికి హిందూదేశము పట్ల నిక్కమగు సా నుభూతికలదు గాని యిండియాలోని అండ్లయిండియను నిరంతర కుక్కోర్మిగులును యింగ్లాండులోని అతిగాములును చాల ప్రతి కూలముగా నుండుటకు మాంటాగూగారి దృఢీకరముగ సహాయము చేయు హాకపోయిరి. భారతీయులందఱు నెరుగుదురు గాన మాంటాగూగారి రాజీనామాకు మరల వారు సాక తక్కిన భార తీయులందఱను గూడ చింతింపవలెను.

స్వామి ముందెరు

మాంటాగూగారు రాజీనామా చాల అసర్థకమని మిక్కి లును శత్రులును గూడ భావించుట నిశ్చయము. హిందూదేశ కాశ్యనిర్వహణమునందు మాంటాగూగారి విధానముగూర్చి సమ తాతికలగు చరిత్రకారులు ఏకాగ్రముగ నభిప్రాయము నిచ్చి అతనికి సంకేహోన్నతముగ గౌరవమును చూపించురు. భరతిఖండ మునకు స్వపరిపాలనను స్థిరపరచు గట్టి నిశ్చయముతో ఆ ఫల నిధియందు సంపూర్ణ విశ్వాసముతోను శ్రద్ధతోను మాంటాగూ గారు భరతిఖండమునకు నేరకేసును 100 ఏళ్లలో కలుగవల నిన అభివృద్ధి 10 ఏళ్లలో కలుగజేసెను.

ఇండియను కేబుల్ న్యూస్

మాంటాగూగారు నిష్క్రమించిరి గాని అతడు వదలి పోయిన ఫలితమున వెల్లవారు చింతింపవలెను. మాంటాగూ గారివంటి మహావీరుడగు భావోన్మాది యిండియా పరిత్ర పదవి కర్తృకుడగును. అతడు రాజీనామాను గుర్తింపమున కలిగించెను. హిందూదేశమువంటి ప్రాంత భక్తదేశ పరిపాలన కాల దర్శకుడగును.

బంగారు

మాంటాగూగారు హిందూదేశము పట్ల నిక్క ప్రా మార్గముగ గొప్పమిత్రుడు. ఇంతవరకు యిండియా పరిత్ర పదవియందు

న్న వారందరిలో మాంటాగూగారు శ్రేష్ఠులు లనుట నిర్వి వాదాంతము. భరతి ఖండమునకు అధినేతనములతో సమాన మగు ప్రతిఘటన మాంటాగూగారు గలగజేసిరి.

వస్తువులు

మాంటాగూగారి రాజీనామావలన వాంగ్మణియునం దలి నిష్పంధవిధాన ప్రయోగ ప్రతిఘటనలముగను సంస్కరణ ప్రక్రియలమున కధ్యంతరం పోవుచును. ఈ వార్త జాలగంతాప కరము.

మహమ్మదను

బ్రిటిషు పరిత్రపమున నెమ్మదిగైనను నిశ్చయముగ మాన్యుట కలుగుచున్నది. వానికి మాంటాగూగారి రాజీనా మా చేరుచున్నది.

స్వరాజ్య (కలకత్తా)

ఆంగ్ల దేశమునందలి భారతాభిమానులలో మాంటాగూ గారితో పోల్చదగిన వాఱొక్కఁడును లేరు. మాంటాగూగారి రాజీనామావార్త ఆశనిపాతమువలె వచ్చినది.

భారత మిత్ర

స్వాతంత్ర్య సంపాదనమునకు భరతిఖండమునకు యిం డియాపరిత్ర పదవికి వచ్చినవా రెవ్వరునుగూడ సహాయము చేయజాలని మాట సత్యమేయైనను భారతీయుల వాంఛలకు ప్రతికూలత వహించక మాంటాగూగారు సానుభూతిని చూపి చి చెప్పక తప్పదు.

ఇండియను మిరరు

మాంటాగూగారు నిక్కముగా భరతిఖండభివృద్ధిని కోరెను. భారతీయుల ఈ వార్త రాజనీయశయములపట్ల గాఢముగ సానుభూతిని చూపెను. ఇట్టి సానుభూతియే తేనివో పరిస్థితు లను చాల విషయములకు చేసియుండును. సమాధానపత్ర నొల్ల నివారి నాతడు సమాధాన పత్రపాలక పోయినను వారి ఆగ్ర హమును మూత్రము ప్రబలజేయలేదు.

సర్వెంటు (కలకత్తా)

మాంటాగూగారి రాజీనామా విధానమునుబట్టి అభిప్రాయ మిచ్చువలెనవో నతడు దేశభివృద్ధికి ప్రతికూలుడనియే చెప్పవలసి యుండును. సర్ మైకేలు ఒడ్డు యాదుకుల సరు సత్వమును నిర్మహము ప్రభు త్వగుల మాన్యమును మాంటాగూగారికి లేవు గాని హిందూ దేశమున నిరంతరశత్రువు చిరస్థాయియగుటకు లెట్టి అగ్నిధతుడు దగు కఠినచిత్తుడైన చేయదగిన దానికంటె మాంటాగూగారే హెచ్చుగా సహకారి యయ్యెనుట నిశ్చయము.

శ్రీ శర

మాంటాగూగారి రాజీనామా వార్త భారతీయులకంద రకును గాఢ విపాదమును కలిగించును. భారతీ సంస్కరణము నకు ప్రతికూలమున వారే శక్తిని దీనివలననే తేలుచున్నది. ఈ స్థానమున నిక నియమింపబడువారిని బట్టియే భావి పరిపాల నా విధానము స్పష్టమగును. అసహాయవాదులు చేసిన మహ త్తమము దేశసేవకు మేము వారి నభినందించుచున్నాము. రాజీనామాద్యోమలందన్న బ్రిటిషు రాజనీతిజ్ఞులలో భరతి ఖండవాసులకు శ్రేష్ఠతముడగు మిత్రుడగు మాంటాగూగారు రాజీనామా నిచ్చుటకు అసహాయ వాడలే ముఖ్యముగా వాఱ్యులు.

(ఆంగ్ల హైందవ పత్రికలు)

ప్రేక్షుమను

మాంటాగూగారు నన్న తాళలను గల హైక్యశాలి. అతడు తన ఆశయముల పట్లమాపిన గాఢ విశ్వాసమున కతని నిష్పంశముగా ప్రకటించినందున. గత మానుసత్వములలో ను యిండియా తొరకెను జూపిన దౌర్భ్యమున కారణెంత వరకు బాధ్యుడో తెలుపుట సాధ్యముకాదు. గాని మాంటా గూగారి రాజీనామాకు హిందూదేశమునందలి అన్ని కక్షల వారును తప్పక చింతింపవలెను.

ఇంగ్లీషు మును

తూర్పుదేశములందున్న బ్రిటిషువారి కందరికిని మాంటా గూగారి రాజీనామా వార్త అధికానందము ను కలిగించుట నిశ్చయము. 1917 లో అతడు యిండియా పరిత్ర పదవికి వచ్చినదియందు హిందూదేశమున అతనికి విరామము లేకుండ నుండెను. మాంటాగూగారి బుద్ధిపూర్వకమగు నుద్దృ ఢక విధానమే చాలవర కందుటకు కాణము. రాజద్రోహులగు అరాజకులను కక్షించుటలో నాతడు కేవల ముదాసీనత వహించెను.

అడ్వోకేటు ఆఫ్ ఇండియా

రీడింగ్ ప్రభువు నూచనలను బ్రిటను తొరకెనువా రంగీక రింపని యూహింప నవసరములేదు. మాంటాగూగారి యిండియాపరిత్ర పదవిని గూర్చి పర్యవసానము చెట్టి యభి ప్రాయ మిచ్చుబడినను అతడు యిండియా బ్రిటను దేశములకు భూవలతు మగు నేవచేసెనని యెల్లవారు నొప్పుకొనక తప్పదు. ప య న య

ఈ వార్త చాల హాశ్వర్యమును కలిగించినది. అత్యధిక మగు ననుభవము గలవారిపును యిండియా పరిత్రగా నియ మింపబడవలెను. అధికమగు వైర్యమును యుద్ధారభావమును వివేచనా శక్తియు గల వారిని నియమించు టత్యవసరము.

గాంధీమహాత్ముడు

బంధింప బడినాడు

కావున

మేము ప్రచురించిన ఆయనగ్రంథముల ధర లను ఈ నెలలోనువరకు తగ్గించుచున్నాము. ఆంధ్ర జనులకును పుస్తక ప్యాపారులకును యిది మంచి తరుణము.

హైందవ స్వరాజ్యము

అసలుధర 0-10-0 తగ్గింపుధర 0-8-0

ఆరోగ్య సాధనము

అసలుధర 0-8-0 తగ్గింపుధర 0-6-0

హైదవ స్వరాజ్యము

(యింగ్లీషు) అసలుధర 0-8-0 తగ్గింపుధర 0-5-0

మద్రాసున యింగ్లీషులో ప్రచురింపబడిన యితరజాతీయ గ్రంథములను కూడ మంపగలము.

ఇండియా యేజస్సిఫీరో

బ్రిటిష్ కేసు, చెన్నపట్టణం

పానుగంటిలక్ష్మీనరసింహ

రావుగారిచే రచించిన పబడిన

గ్రంథములు—నాటకములు

వర్మదాపురు కుత్సీయము	0-12-0
రాధాకృష్ణనాటకము	0- 8-0
కోకిల	0-12-0
ప్రపనారాయణ	0-12-0
ననవాసరాఘవము	0-12-0
విజయరాఘవము	1- 0-0
కళ్యాణరాఘవము	0- 8-0
బుద్ధబాధసుధ	1- 0-0
వృద్ధవివాహము ప్రహసనము	0- 8-0
హాస్యపల్లరి	0-12-0

(అచ్చులో నున్నవి)

సాక్షి 1 వ వాల్యూము, 2 వ వాల్యూము, మూడవవాల్యూము.

పూర్ణిమముద్రిక—నాటకములు

కలయువారు, పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహరావు పంతులు గారు, పితాపురం, అనిప్రాయశలెను.

గంజాం డి॥ కోరులో

బి. సి. 7/22

బారిగ. కృష్ణమూర్తి కవైరాలు పిటిషనుకు గ్రామము త్రెపుయెమ్మలెమ్మ ప్రాసయిటివారివల్ల రావలసిన లేటు బారిగ కామయ్యతాలూకు రూ 500 లు విషయమై సదరు కామయ్య కుమార్లు బారిగ. కృష్ణమూర్తికవైరాలు యీ కోర్టులో పిటి షను దాఖలుచేసినారు. అదిన్ని సదరు పిటిషను విషయమై ఆక్షేపణలు యెవరికైనా తున్నయెడల వినుటకు 14-8-1922 వాయిదా అయివున్నదనిన్ని యందుమాలముగా తెలియజేయడ మైనది.

1-8-22 } పి. రామమూర్తి, బి. సి. బి. ఎల్, బరంపురం } పిటిషనర్ల వీడరు.

మా ఆంధ్ర మిత్రులకు

మా గొప్ప ఫిబ్రవరి అమ్మకము జరుగుచున్నది. చాల గొప్ప లాభము లుండును; జేబుగడియారము, పెద్దగడియారములు, ఆభరణములు, సాగసైన సామానులు, ప్రేషనరీ మొదలగు వాటియందును మిక్కిలి లాభకరమైనట్టి, ఉపయోగమైనట్టియు బేరము లుండును.

ఈ సంవత్సరము ప్రత్యేకముగా కొనువారలకు నిజమైన గొప్పలాభము లుండునట్లు ఏర్పాటుచేసి, ఏక యింపుచున్నాము.

మా మోటారుకారులు, మోటారుబైసిక్కు, బైసిక్కు, వాటి పరికరములు మున్నగునవి ప్రత్యేకపు ధరలు వొప్పన జెలివరీ చేయబడును.

84 పుటలుగల అమ్మకము జాపితా సిద్ధముగానున్నది. ఇనాముగా పంపెదము. వీటిలో మీకు ఏదైనను కావలసిన తక్షణమే ఒకకార్డు ఈక్రింది విలాసమునకు వ్రాయుటయే మీరు చేయవలసిన పని.

అడిసన్ అండు కంపెనీ లిమిటెడ్,

మాంటు రోడ్ - మద్రాసు.

బ్రాంచీలు:—బెంగళూరు - ఉదకమండలము.

ఓరియంటల్

గవర్నమెంటు

మెంటు నెక్యూరిటీ
లైఫ్ అన్యూరన్య కంపెనీ, లిమిటెడ్.

1874 నం! స్థాపితము.

హెడ్ క్వార్టర్స్, బొంబాయి.

మానేజరు:— ఆర్. పాటర్నెక్ ట్రస్టర్

ఫండును రూ. 5,48,00,000 వైగానే యున్నది.

1920-వ సంవత్సరము నందు

నరకుండి 91,16,338-0-11

ఇక్కులు జరుగుచున్న అమ్మకము

లెక్కల మొత్తము 15,44,24,596-11-8

మునుపటికంటె ఇక్కుడు పాలిసి

దార్డుకు బాప్తిగా చెల్లించిన

మొత్తము 6,50,00,000

ఈ కంపెనీ లెక్కలను నిర్దిష్టముగా ఏకాంత

కావలయును. వారు అనుభవ కాలుదొగ నుండి

వలయును. ధరావత్తు చెల్లించవలయును.

ధరఖాస్తు ఫారములకు యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుడు.

Apply to:—

F. E. Vaid Eaq, Branch Secretary

Oriental Assurance Building

Post Box No. 3, Madras

ఎ యి లే న్ బ ర్గు

క్రాడు ఆయిత్ ఎంజినులు

“ఎస్” టైపు. పరిమాణము 6-100 హెచ్. పి.

ఇప్పుడున్న పనులు ఎంజినులలో కెల్ల సులభమైనది, ధర తక్కువది.

ఎంజినులో చిక్కులేమియు నుండవు. సులభముగా నుండును.

పనిని నమ్మకముగా ఆగకుండా చేయును. ఎంజినులోని వివిధాంగములు చాల మంచివి,

ఖర్చుతక్కువ, మిక్కిలి నమ్మకమైనవి.

చాల డబ్బు పెట్టికొను పెద్దపెద్ద ఎంజినులతో సమానమైనది. డబ్బు దండుగ లేదు.

10-12 హెచ్. పి.

మామూలుధర రూ 2045

ప్రత్యేకపుధర రూ 1842

20-24

“

“

2909

“

2618

“డెన్” వర్క్ లో ఎంజినులచే నడిపింపబడు పోర్టబుల్ పంపులు.

214

సైజు ఎంజిను పరిమాణము 6 హెచ్. పి. పంపు

ఒకనిమిషమునకు 330 గాలనులు

216

“ ఎంజిను పరిమాణము 8 హెచ్. పి. పంపు

ఒకనిమిషమునకు 457³/₅ ”

218

“ ఎంజిను పరిమాణము 10 హెచ్. పి. పంపు

ఒకనిమిషమునకు 622³/₅ ”

WIELE & KLEIN

Importers, Manufacturers' Representatives, Agents and General Merchants,

MOUNT ROAD, MADRAS.

Telephone 248.

Telegrams : "KLEINCO," MADRAS.

బ్రహ్మశ్రీ, ఆయుర్వేదరత్న, పండిత, ఎన్. వి. శ్రీరామాచార్యులు, Ph. D. &c.

గారిచే రాస్తూ క్రింది తయారుచేయబడి ద్రావిడాయుర్వేద పండిత సమ్మేళనమునకు, వస్తుప్రదర్శనస్థానమునకు, క్లాఫ్ హౌస్ త్రముగ మొదటితరగతిలో యోగ్యతాపత్రము పొందిన

సిద్ధ కల్ప మ క ర ధ్వ జ ము

వైద్యప్రపంచమునకు ఆశ్చర్యజనకముగ కనిపెట్టి తయారుచేయబడినది.

సవీనములైనవిగాని, పురాతనములైనవిగాని, సర్వవిధములైన వ్యాధులకు నుపయోగింపదగినది.

ప్రాచీన ఋష్యులచే చెప్పబడిన అసమానమైన ఈ ఔషధము ఆయుర్వేదశాస్త్రములచే చక్కగ పరిశీలించబడి మెప్పువడసినది. అనారోగ్యముచే సౌఖ్యహీనులగు సకల జన సామాన్యమునకు తీవ్రవేద మని చెప్పవలెను నేలాటి యాత్యంతపణయే నుండదు.

ఈ ఔషధమువలన సంపూర్ణముగ నివర్తించు వ్యాధుల నివారము:—రములకు సత్తునలేకపోవుట, పొడ మొదలగు చర్మవ్యాధులు, ఉత్సాహములేకుండుట, జ్ఞాపకశక్తి తగ్గుట, ఆకలి వుండగిండుట, పొండుగోగము వాపు, కీళ్లపట్టు, కీళ్లనొప్పలు, పక్షవాదము, అతిమాత్రము మొదలగు మూత్రవ్యాధులు మూలవ్యాధి, కానకాగ్రము, ఆమ్లపిత్తము లోనగు అజీర్ణవ్యాధులు, ప్రమేహము (అంటువ్యాధులు) కొడుకు మొదలగు దుష్ప్రస్థితిసంబంధమైన అన్నివిధములైన చర్మవ్యాధులను, స్త్రీలకు కలుగు న్యూనాధిక ఋతురక్తస్రావములను, ఋతుకాలమున కలుగు శూలము పోగొట్టును.

ఇంతేకాదు:—సకలవిధవ్యాధులను పోగొట్టి దేహమునకు తేజస్సును, బలమునిచ్చి అరోగ్యమును కలుగజేయగలిగిన ఔషధములలో నిది ఒంటి: ని.

బాల్యమున దురభ్యాసముచే లభ్యపడు శుక్లస్వప్నము మొదలగుగాగల పురుషత్వమునకు లోపములను కలుగజేయు వ్యాధులను తుదముట్ట పోగొట్టుమందు ఇది ఒక్కటియే యని నొక్కి చెప్పదగియున్నది. దేహమున చెడునీరును పోగొట్టి, శుద్ధమైన రక్తమును కలుగజేసి శరీరదార్ధ్యమును, ఆయుర్వృద్ధిని ఇచ్చునట్టి ఈ ఔషధము దివ్యౌషధము ఇది మకరధ్వజయోగమున చేర్చబడు వస్తువులచే గాక నింకను విలువ గల ముత్యములు, స్వర్ణము, లోహములును, అనేకమాలి కావిశేషములును చేర్చి చేయబడినది.

ఈ ఔషధమును, కాల దేశ దేహతత్త్వాది భేదములను గమనించక, పథ్యనియమము లేక స్త్రీపురుషు లెవరైనను రసాయనము (Tonic) గ నుపయోగించదగును. మందును పుచ్చుకొను ప్రకారమును, పథ్యము వివరములును మందువెంట (ప్రత్యేకముగ పంపబడును.

ఒక మాసములోనే సంపూర్ణగుణమును కలుగజేయు, (60) అరవదిమాత్రము గల యొకబుడ్డి వెల రు. 10-0-0 లు మాత్రమే. తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము. [2775]

విలాసము:—ఎన్. వి. శ్రీరామాచార్యులు, పునెజింగు డైరెక్టరు, మదరాసు ఆయుర్వేద ఔషధశాల, లివి టెడ్ తపాలాపెట్టె నెం 151 రు, తంజివిలాసము కల్యాణ, మదరాసు

పెన్సిల్లు! మన దేశములో చేసిన పెన్సిల్లు!!

పెన్సిల్లుబడి, సామానులు, పనిచేయు సమస్తము మనదేశములోనే చే. "దేశములోని ప్రజలు బ్రతికే సుఖించవలెనంటే దేశములోచేసిన వస్తువులు కొనండి" తృప్తికరమైన అన్నిరకముల పెన్సిల్లు తయారగుచున్నవి.

మా కాపీ పెన్సిలు చేసికిని తీసిపోదు.

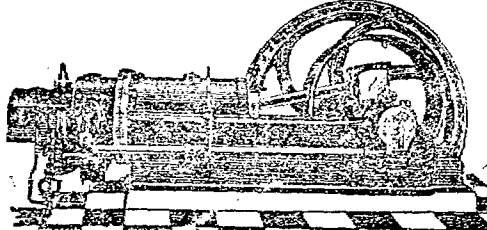
ఒకరూపాయి పంపిన అన్నిరకములు గల నమూనాకట్ట పంపబడును. వ్యాపారధర్మకు వ్రాయండి. మదరాసు పెన్సిలు వ్యాపారీ, వామరమపేట పోస్టు, మదరాసు.

రాబున్ క్రా డాయిలు ఇంజనులు

20, 26, 60

గుర్తముల

వరుగలవి

సాకులో సిద్ధము గ నున్నవి.

దరలు సరసము

మావద మిటు సామానులు యావతు గూడ దొరకును. ఇంయండిన్ కొమర్షి అండు ఇండ్ర స్టీను కంపెనీ, తెలిగ్రాములు "Lucky" 40 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

"దే వ మృ త ర స ము" స ర్వో త్త మ మ గు

దేవతల పరిపూర్ణ ఆపారకరుణామృతము. లోకప్రసిద్ధిచెందిన తీవ్రమృతము. ఏకాలమం దైనను ఏవయస్సు సం దైనను, వాతపిత్త శ్లేష్మబిభేదములు పాటింపక ఎట్టి ప్రారవ్యాధులైనను పథ్యాసరాసము లాశ్చర్యము లేకనే లోపలికిని వెలుపలికిని ఉపయోగించుట కనుకూలమైన సాటిలేని సుందర మూలికారసము. ఈ తేజామృతరసము నొక మారు ఉపయోగించిన వారు దీని యభ్యర్థనీతిని కాచి ఆశ్చర్యపడక తప్పదు. [3212]

మొత్తముగా తెప్పించెడి వ్యాపాలకు కుంభికమీషను ఈయబడును. 1/2 బొప్ప బుడ్డి 1-కి రు 2-0-0 1/2 బొప్పబుడ్డి ,, 1-కి 1-0-0 ప్యాకింగు పోస్టేజి ప్రత్యేకము. ప్రాప్తైరు: దేవామృతరసముఆఫీసు, కరూయ, S. I. Ry. లేక ఆఫీస్ అండు కో., బ్రాడ్వే, మదరాసు.

అద్భుత భవిష్యత్ ఫలదర్శిని వనోషధిసరస్వరిల్లా

ఇది మంచి ఆశ్చర్యకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము ప్రతిమనుజునకును ప్రతిదినమును మిక్కిలి యుపయోగకరము. ఇది మామకొనుటకు చాలకష్టము, పుట్టినతేది, నక్షత్రము, ముదలగునవి అవసరములేదు. నులభమైన తెలుగులో వ్రాయబడినది. గొప్ప సర్వోక్తిలును పొందినది. వెల 1 రూ ప్రస్తుతం ఏలూరు సబ్ జడ్జిగారగు ఆదినారాయణ రావు పంతులు. పి. సి. వి. ఎస్. గారిట్లు వ్రాసి "కాల వాని తెలిసికొన గోయవారికి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని సంశోధము కలిగించుని నానిశ్చయము." పుస్తకములు పలయవారు యీ దిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలయును. తాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము, పోడవరం, విశాఖపట్నం, జిల్లా

[2853] మోడవరం, విశాఖపట్నం, జిల్లా

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యుగారి

అమృతమలరత్నం

శరన్నును కండ్లను సర్వరా కాపాడును అన్నివిధ శరీరోగములను బోగొట్టును పార్శ్వనొప్పులను దూరము జేయును కణితనొప్పులను నిర్మూలముజేయును పీనసరోగముల రానివ్వదు మొదడుకు బలము కలుగజేయును (శని) కర్మలను మలంపజేయును కండ్లకు ను అపస్మాంసుల దూరముజేయును తలనరములకు బలమునిచ్చును (1045) నేత్రరోగములను హితము మూర్ఖులను బోగొట్టును తలచుండును బోజనమును వెంట్రుకలను నెరయకుండజేయును నెరసిన వెంట్రుకలను నలుపుజేయును యౌవనచేయువారికి మిక్కిలి హితకరము మాడుపోట్లను నిర్మూలము జేయును విద్యార్థులకు సర్వదాహితము చర్యరోగులకు మంచిజేయును తలమంటలను మాన్పును అధికనిద్రను తగ్గించును నిద్రలేమిని బోగొట్టును దీని గుణములు అనుభవజ్ఞులకు వెలుగును. వెల బుడ్డి 1-కి రు 1-0-0. ప్యాకింగు పోస్టేజి ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము. ఆ గురు ర్యే దా శ్ర మం, 41, ఆచారప్పన్ వీధి, జి. టి. మదరాసు.

అభరణములు [ఔషధములు

	తెనుగు	రు.	అ.	ప.
(2957) స్తాంపుమాన్యుల్	...	4	0	0
గ్రామోద్యోగముల మాన్యుల్	...	2	8	0
ఇవకమ్ టూల్స్ మాన్యుల్	...	8	0	0
సివిల్ ప్రాజెక్టర్ కోడ్	...	5	0	0
క్రిమినల్ ప్రాజెక్టర్ కోడ్	...	6	0	0
ఎన్జేటు ల్యాండు ఆట్ట	...	8	0	0
లిమిటెడ్ ఆట్ట	...	2	0	0
ఇండియన్ పీసర్ కోడ్	...	2	0	0
హిందూ (1921) అమ్యూస్ మెంట్	...	6	0	0
బాట్లన్ వేలి ముగ్గపెట్టె	...	1	4	0

విక్రొరియా డిపో మైలాపూరు = మదరాసు.